

IGEHIRDETŐ

Az Erdélyi Református
Egyházkerület folyóirata

Templomépítő szórványaink.
Szopor

Huszonegyedik évfolyam
2010. augusztus

7

Tartalom

Vasárnapi prédikációk

Balogh Károly: A lelki poklosság... Márk 1,40–42	303
Baracsi Levente Zoltán: Istencséret vagy öndicséret? Lukács 18,9–14.....	304
Farkas Antal: Ezékiás az ember, Ezékiás a király. 2Királyok 20,1–11.....	305
Németh Zoltán János: Bizonyoságtétel a király előtt. Dániel 3,13–18	307

Lectio continua

Id. Fazakas Sándor: Ádám. 1Mózes 1,24–31.....	310
---	-----

Prédikáció-sorozat nyári evangelizációs hétre

Visky János: A szeretet tulajdonságai	
A szeretet nem rója fel a gonoszt. 1Korinthus 13,5d	315
A szeretet nem örül a hamisságnak... 1Korinthus 13,6	318
A szeretet mindent elfedez. 1Korinthus 13,7a	322
A szeretet mindent hisz. 1Korinthus 13,7b	325
A szeretet mindent remél. 1Korinthus 13,7c.....	328
A szeretet mindent eltűr. 1Korinthus 13,7d	332
A szeretet soha el nem fogy. 1Korinthus 13,8a	335

A Genezáret partján

Gyököcssy Endre: Indulás a mélységek felé	
VI. Növekedés az igazságban	339

Alkalmi prédikációk

Bibliaóra

Móra László Tibor: A számadó beszéd. Róma 14,10–13	343
--	-----

Esketési igehirdetés

Kászoni Szilárd: Hármass köté. Prédikátor 4,9–12	345
--	-----

Temetési igehirdetés

Egyed Kolumbán László: Isten irgalma egy megrepedt élet fölött.	
Zsoltárok 31,10–11	346

Konfirmációs igehirdetés

Farkas Antal: Épüljetek fel lelki házzá! 1Péter 2,5	348
---	-----

<i>Versek konfirmációs ünnepélyre</i>	351
---	-----

A címlapon: Templomépítő szórványaink. **Szopor**. Lélekszám 37. A kolozsvár-szamosfalvi gyülekezet szórványa. Fényképezte: Vetési László

A hátlapon: Szemelvények középkori latin nyelvű költészetünkől.

Enyedi Sámuel: *A játékról és a pihenésről*. Fordította Tóth István.

Vasárnapi prédikációk

Id. Balogh Károly

ny. lelkipásztor

Marosvásárhely

A lelki poklosság...

Alapige: Márk 1,40–42

Bibliaolvasás: 2Timóteus 3,1–5

A mai életét látva sokan mondják, hogy beteljesedett Jézus prófécija, melyet Máté jegyzett fel, mely szerint „a gonoszság megsokasodik, a szeretet sokakban meghidegül...” (24,12) Másoknak a Pál apostol intelme jut eszébe, melyet Timóteus jegyzett le „...lesznek az emberek magukat szeretők, pénzsóvárgók... szeretet nélkül valók... kérelhetetlenek.” (2Tim 3,2–3)

Ezek a jelenségek egyre több emberen tapasztalhatók s nem egyebek, mint a lélek poklos sebei.

Olvashatunk a Szentírásban a poklosságról, mely abban az időben halálos betegség volt. Az emberek testén gennyes, vérző sebek jelentek meg, melyek egyre szaporodtak s végül az embereket megölték. A társadalom úgy védekezett e betegség ellen, hogy a betegeket kihelyezték a városon, falun kívül lakni. S aki mégis bement egy településre, találkozott valakivel, kiáltania kellett: kerülj el, mert én tisztátalan vagyok. Szomorú állapotú, élőhalottak voltak ezek az emberek. Nem simogathatták meg gyermekeiket, szüleiket. Nem ölelhatték meg élettársukat, gyengült, pusztult, vérzett az életük napról napra.

Ma hála Istennek egyre kevesebben vannak a testi poklosok, de annál többen a lelki poklosok, akik nem is akarják megsimogatni gyermekeiket, nem akarnak társuk vagy öreg szüleik segítségére lenni, családjuk vérzik, s az ilyenekből, ha hazamennek, alkoholszag árad. Beszédük pedig felbolygatja a család békéjét, mert tisztátalan szavakat használnak.

Mit lehet tenni, ki segíthet lelki betegeken, poklosokon? Csak az segíthet, aki segített régen, akit feljegyzett Márk evangélista. Ő azt írja, hogy könnyőreletességre indult Jézus, amikor a beteg előtte leborult s kérte a megtisztítást... kinyújtotta kezét, megérintette a beteget és azt mondta: „Akarom, tisztulj meg!”

A Jézushoz menő poklos valakitől hallott arról a „csodálatos emberről”, aki a vakok szemeit megnyitja, a sántákat meggyógyítja, a némákat beszélni segíti, a halottakat feltámasztja. Elhatározta, hogy Ő is elmegy Jézushoz és gondolatát tett követte. Jézushoz menetele sikeres volt, meggyógyult.

A meggyógyult ember életében Jézus után a legfőbb jótevő az volt, aki beszélt a Mesterről. Legyünk mi is embertársainknak, a betegeknek, a lelki poklosoknak ilyen jótevője. Beszéljünk Jézusról, hívjuk fel rá a figyelmet. S ha azt kérdik tőlünk, hol találják meg Jézust, mondjuk bátorsággal, ott lehet megtalálni, ahol Ő van. Jézus azt mondta, ha ketten vagy hárman egybegyűlnek az ő nevében, ő ott van. Mi a templomban, a gyülekezet közösségében vagyunk együtt ketten, hárman vagy többen. Ott kell keresni Őt. Ruháját ma is meg lehet érinteni, mint a vérfolyásos asszony tette. Krisztus ruhája a templom, a Biblia, a prédikáció, az ének, az imádság. Meg lehet tehát találni Őt s le lehet borulni előtte, lehet kérni a megtisztítást.

Pál apostol felsorolja azokat a lelki (poklossági) sebeket, melyekre tisztulást (gyógyítást) lehet kérni. Ilyenek az önimádat, a pénzsóvárgás, kérkedés, kevélység, káromkodás, szülők iránti engedetlenség, háladatlanság, tisztátalanság, kérlelhetetlenség, rágalmazás, mértéktelenség, kegyetlenség, a jónak nem kedvelése, árulás, vakmerőség, felfuvalkodottság, a gyönyörnek szeretete, a kegyesség erejének megtagadása. Húszféle lelki sebet sorol fel az apostol, melyektől meg kellene tisztulni. Ezek a sebek, ha nem gyógyulnak meg, elpusztítanak. Elpusztítják lelkünket, testünket s tönkreteszik üdvösségünket. Már a mostani életünkben olyan romlásokat okoznak, melyek élőhalottá teszik az embereket.

Jézus így szólt: „Akarom tisztulj meg!” Most is ezt akarja: legyenek megtisztult, meggyógyult lelkek, életek. Ezt nekünk is akarnunk kell. Jézus munkatársai kell legyünk. Vigyáznunk kell a magunk tisztaságára, de segíteni kell a mások megtisztulását is. Ebben a munkában igyekeznünk kell, sok a tenni való, mert „Beteg a világ, nagy beteg.” Ámen.

Baracsi Levente Zoltán

Arad-Belváros

Istendicséret vagy öndicséret?

Alapige: Lukács 18,9–14

Bibliailvasás: 1Korinthus 4,6–13

Az ember számára az egyik legnehezebb dolog saját magát helyesen megítélni. Sokunk kérdése: ki vagyok én, milyen vagyok? Az vagyok-e, akinek kifele mutatom magam? Helyes-e az a kép, melyet az emberek rólam kialakítottak, vagy torz és hamis? Diákkorunkban és teológusokként történt meg velünk vizsgák előtt, hogy úgy éreztük, semmit sem tudunk, hiábavaló volt a sok tanulás. Vizsga után kiderült, hogy fölöslegesen aggódtunk és tévesen ítéltük meg magunkat, tudásunkat. Vagy például egy állás megpályázásánál milyen nehéz felmérnie az embernek saját esélyeit, méretegjük a másikat, aztán magunkat, sokszor tévesen. Milyen másképp látjuk magunkat, helyzetünket, ha betegség, szenvedés környékez meg, mint mikor éppen sikereket érünk el valamiben. Vajon mennyire ismerjük magunkat? Milyennek látnak bennünket az emberek? Azonos-e az a kép, amit rólam kialakítanak embertársaim azzal, ami valóban vagyok, és azzal, amilyenek Isten lát engem?

Jézusnak ebben a példázatában két egymástól különböző emberrel, önismerettel, magatartással találkozunk. Mindkettőnek volt egy magáról kialakított képe, amely nem volt azonos azzal, amilyenek Isten látta őket. A farizeus volt a vallásosság megtestesítője: törvénytisztelő, öntudatos, elkötelezett, istenfélő, jóindulatú, adakozó. A vámszedő szinte ellentéte mindennek: megvetett, lenézett, a gyűlölt római hatalom kiszolgálója, népe árulója, nyereszkes, akit a bűnösök és rablók közé számláltak. A farizeus imájában felsorolja Isten előtt saját jó tulajdonságait, jó cselekedeteit. Imája nem istendicséret, hanem öndicséret, mellyel Isten előtt érdemeket igyekszik szerezni, Isten elismerő tekintetét akarja kivívni. Annak, amit mond, imádság formája van ugyan, de tartalma öndicséret: én nem vagyok olyan, mint a többiek, én jobb vagyok, mint például itt mellettem ez a vámszedő.

Milyen más a vámszedő imája! Nem csupán rövidebb, hanem alázatosabb és őszintébb is. Nem a környezetének szól, hanem ő valóban Istennel beszélget. Nem vallásos megnyilvánulás, hanem lelkének megnyitása. Szinte felkiált: „Isten, légy irgalmas nekem, bűnösnek!” Fejét lehajtva, a bűnbánat jeleként mellét verve ismeri fel és ismeri be

bűnös voltát az előtt az Isten előtt, aki mindezt nagyon jól tudja róla. Talán ma már nem is gondolunk arra, hogy Jézus utolsó mondata, a 14. vers milyen sokkolóan hatott a hallgatóságra: „Ez megigazulva ment haza, nem úgy, mint amaz. Mert mindenki, aki felmagasztalja magát, megaláztatik, aki pedig megalázza magát, felmagasztaltatik.” Isten nem pontozásos rendszer alapján ítél meg minket. Ő nem könyvelő, aki két oszlopban egymás mellé írja a jó és rossz cselekedeteinket, gondolatainkat, aztán a végén mérleget készít, egyenleget számol és így állapítja meg: híjával találtattál! Ez nem isteni módszer, hanem emberi gondolkodás. A mi kegyelmes Istenünk nem kiszámítja vagy megállapítja igaz voltunkat, hanem Ő maga ajándékoz meg minket a maga igazságával. Másképp lát minket, mint mi egymást, vagy mint mi magunkat. Isten jó és igazságos, Ő azokat is megigazítja, akik a mi emberi fogalmaink szerint nem érdemelnék meg szeretetét. Jézus Krisztus azért jött, hogy ezt a kegyelmes Istent megmutassa a világnak, és ez a példázat volt az, amely által a hallgatóság, és mi, mai keresztyének és igehallgatók ezt meg is érthetjük. E történetben szereplő kétféle embertípust persze ma is megtaláljuk, de ha mint tükörbe nézünk bele ebbe az igébe, magunkban mindkettőből találni fogunk pár jellemző tulajdonságot. Egy közös volt bennük: hogy mindketten a templomba mentek imádkozni, hitüket megvallani. De önmaguk értékelésében már nagy volt a különbség. Hányszor estünk a farizeus hibájába, aki vélt érdemeit sorolgatta Isten előtt, aki minden jót, amivel rendelkezik, csak önmagának tulajdonít, és így nem marad hely szívében és imájában a hálának, az istendicséretnek. Erre mondja későbben Pál apostol: „Mid van, amit nem kaptál? Ha pedig kaptad, mit dicsekszel, mintha nem kaptad volna?” (1Kor 4,7) Abba a bűnbe is beleesünk néha, hogy nem Isten törvényéhez mérjük magunkat, hanem egymáshoz. A farizeus sem a maga bűneit sorolta, hanem a vámszedő hibáit elemezte. De hála legyen Istennek, hogy néha van bennünk a vámszedő alázatából is, amikor Isten irgalmáért esedezünk, amikor őszinte bűnbánatot tudunk tartani. Ilyenkor mi is azt érezhetjük, megigazulva térhetünk haza otthonainkba, szeretteinkhez. Ámen.

Farkas Antal
Nagyvárad–Velenec

Ezékiás az ember, Ezékiás a király

Alapige: 2Királyok 20,1–11
Bibliolvasás: Lukács 11,9–13

Ezékiás, a *király* beteg. Az Úr üzen neki Ézsaiás próféta által: rendelkezék házán, vagyonán, mert meg fog halni. Ezékiás, a király, kegyelemért könyörög az Úrhoz. Igaz hittel könyörög. Isten meghallgatja kérését. Sőt! Megváltoztatja döntését. Ézsaiás által tolmácsolja a gyogyulást. Az Úr tizenöt évvel meghosszabbítja életét.

Első értelmi része (1–7): Isten egy király, egy ember kérésére megváltoztatja döntését.

Második értelmi rész (8–11): Ezékiás a király, Ezékiás az ember kételkedik. Vagy ha nem is kételkedik, de királyi, emberi gyarlósága folytán szemmel látható, kézzelfogható, azaz valóságos, földi *jelt* akar. Hogy elhihesse a *csodát*. Mert Isten cselekedete, hogy egy király, egy ember kérésére megváltoztatja döntését, nemcsak számunkra, a 21. század embere számára számít csodának, hanem magának Ezékiásnak is annak számított. Olyannyira, hogy nem akarta elhinni. Nem tudta elfogadni mint *szót*, mint *üzenetet*.

Utólag visszagondolva: megérdemelte-e Ezékiás a király, Ezékiás az ember az isteni döntés megmásítását? Nem! Miként mi sem vagyunk méltók Isten bűnbocsánatára, bár-

mint is igyekeznénk annak elnyerésére. Prózaian szólva: nincsen tökéletes ember. Hitben sincsen tökéletes hívő. Mert csábít, mert megront bennünket a világ. Megront bennünket az *élet*.

Ezékiás a király, Ezékiás az ember jelt akar. Ézsaiás könyörög az Úrhoz: adjon jelt Ezékiásnak.

- Az első részben *ember* könyörög Istenhez;
- a második részben *próféta* könyörög Istenhez.
- Az első részben *valaki* könyörög *önmagáért*;
- a második részben *valaki* könyörög *valakiért* (tehát nem *önmagáért*).

Az eredmény ugyanaz: Isten mindkét esetben teljesíti a kérést.

Most talán lássuk azt, hogy *ki* – *miért* könyörög?

- Az első részben: *ember* – *életéért*;
- a második részben: *próféta* – *jelért*.

Az *ember* könyörög *életéért*. Az ember miért nem könyöröghet *jelért*? Mi a jel? Isten mindenhatóságának megmutatkozása. A jel magának Istennek a jelenléte.

Milyen jelt ad Isten Ezékiásnak? Olyat, melyben saját maga választhat. *Kéirányú* jelt ad. A *jel* stabil, az *irány*: az előre vagy visszafelé pörgethető *idő*. A Szentírás szavaival: „Előre menjen-é az árnyék tíz grádicsal, vagy visszatérjen-é tíz grádicsal?” (mármint Akház napóráján).

Az óra maga az idő. Az időegységnek a jelen példában két (talán több) értelmezése (is) van:

- a) maga a nap, mint az évnek 365. része;
- b) Ezékiás a király, Ezékiás az ember élete.

Az *árnyék* e függvénynek a mutatója. Az árnyéknak *alárendeltje* az idő.

Ezékiásnak, a királynak, Ezékiásnak, az embernek *megadatott* a választás lehetősége: előre vagy hátra *álljon* az idő. És Ezékiás választ. Úgy választ, mint ahogyan bármelyikünk választana: *hátra* „álljon” az idő. A Szentírás szavaival: „...menjen hátra az az árnyék tíz grádicsal.” A *tíznek* mint számnak semmi jelentősége nincsen e részben számunkra. Az *álló* időt határozza meg. Tehát azt, hogy *meddig* menjen vissza az idő.

Ezékiás hozzánk hasonlóan választ: késleltetni akarja az időt (halálát). Ezékiás gyarló ember, bármennyire is szereti Istent, nem akar elszakadni földi életétől. Attól az embertől, aki biztosan tudja, hogy meg fog halni, azt várnánk, hogy élete meghosszabbításáért való könyörgés, siránkozás helyett inkább (sőt!) imádkozzon, bűnbánatot tartson, készüljön az Úrral való találkozásra. Ezékiás *ember*. Emberhez mértén ítéli meg a dolgokat. Emberi, földi dolgok foglalkoztatják. Nem alaptalanul. Tudjuk, hogy Ezékiás, a *király* (és nem az ember) tizenöt évvel megnyújtott élete maga után vonta Jeruzsálem szabadulását is. Ezt szemlélve meg kell bocsátanunk neki.

De mégsem ezért bocsátunk meg Ezékiásnak (bár mint említettük, a királynak kénytelenek vagyunk megbocsátani a történelmi háttérrel vizsgálva), mindamelllett, hogy Ezékiásnak, az embernek nem kötelességünk megbocsátani. S hogy miért bocsátunk meg mégis? Mert *Isten akarata Ezékiásnak, a királynak, Ezékiásnak, az embernek ilyenszerű választása*. Mert bár Ezékiás tűnik e bibliai rész főhősének, mégsem ő az. A főhős maga *Isten*. Ezékiás és Ézsaiás csupán alárendeltjei, szenvedői az Úr akaratának.

Helyes volt-e tehát Ezékiás választása? Igen, mert az ő választása Isten választása. *Ámen*.

Bizonyágtétel a király előtt

Alapige: Dániel 3,13–18

Bibliaolvásás: Az apostolok cselekedetei 5,17–33

Sokszor elhangzik, hogy a keresztyén ember életének fontos része a bizonyágtétel. Feltesszük magunkban a kérdést, hogy mi is valójában a bizonyágtétel. Azt is mondhatnánk, hogy nem más, mint a meghallgatott ige megnyilvánulása a mindennapok világában. Ha végigtekintünk egyházunk történelmén, arra figyelhetünk fel, hogy minden történelmi korban voltak Istennek bizonyágtévei. Voltak olyan történelmi idők egyházunk életében, amikor világi hatalmak nem korlátozták a szabad vallásgyakorlatot, amikor nem kellett üldöztetésektől tartani. Voltak azonban alkalmatlan idők is, amikor Isten gyermekeit üldözték, erőszakkal próbálták hitük elhagyására kényszeríteni. Ilyen időkben egy-egy bizonyágtétel a bizonyágtévé életébe is kerülhetett.

Az alapigében egy olyan történetről hallunk, amikor három férfi bizonyágot tesz Istenbe vetett hitéről. A történet a babiloni fogság korában játszódik le. Az alapigét megelőző bibliai szakaszban arról szerzünk tudomást, hogy Nabukodonozor babiloni király egy óriási aranyszobrot készíttetett és megparancsolta, hogy birodalmában minden nép a megadott jelre boruljon le az aranyszobor előtt és imádjá azt. Megparancsolta ugyanakkor, hogy mindazok, akik nem engedelmeskednek a parancsoknak, vettessenek az égő tüzes kemencébe. Mindenki igyekezett engedelmeskedni a király parancsának, csak három zsidó férfi nem borult le az aranyszobor előtt.

Sidrák, Misák és Abednégó az első fogsággravitel alkalmával kerültek Babilonba. Még szinte gyermekek voltak, amikor elvitték őket. Babilonban a király udvarába kerültek, ahol megpróbálták átnevelni őket, hogy önazonosságukat elveszítve szolgálatkész hivatalnokokká váljanak és a király a saját céljaira tudja őket felhasználni. Még a nevüket is megváltoztatták a király emberei, hiszen arról olvasunk, hogy korábban Ananiásnak, Misáelnek és Azariásnak hívták őket.

Bármennyire is igyekeztek átnevelni őket, a három ifjú nem volt hajlandó leborulni az aranyszobor előtt. Az egy igaz Isten imádata nem egyeztethető össze pogány istenek imádatával. Jól tudták, hogy a hitük elvesztésével az identitásukat is elveszítenék. Rosszakaróik bevádolták őket a királynál, aki maga elé vitette őket.

Nabukodonozor király választás elé állította a három férfit: vagy leborulnak és imádják az aranyszobrot, vagy ha nem teszik meg, bevetik őket az égő tüzes kemencébe. Nabukodonozor király alakja azon gonosz hatalmak megtestesítője, amelyek legfőbb törekvése Isten munkáját megrontani a földön. Úgy, ahogyan Isten munkálkodik a világban az ő Szentlelke által, ugyanúgy munkálkodik egy gonosz hatalom, amely rá akarja venni Isten gyermekeit a tőle való eltávolodásra.

Ez a gonosz hatalom minden időben ellenőrzése alá akarta vonni Isten gyermekeinek életét. Át akarta nevelni őket, hogy így önazonosságukat elveszítve fel tudja őket használni saját céljaira. Ez a hatalom napjainkban is munkálkodik. Az idősebbek visszaemlékeznek azokra az időkre, amikor a kommunista diktatúra idején fél évszázadon keresztül az emberek fejébe próbálták sulykolni, hogy nincs Isten, az egyház pedig nem más, mint a haladás legfőbb kerékkötője. Ez a hatalom nemcsak iskoláinkat vette el, nemcsak otthonainkat igyekezett lerombolni, nemcsak az életünket akarta ellehetetleníteni, hanem ellenőrzése alá akarta vonni gondolatainkat és érzéseinket is, rá akarta tenni a kezét a lelkünkre. Minden módszert bevetettek annak érdekében, hogy Isten iránti

hűségünkben is megingassanak, tudván azt, hogy a hitétől megfosztott emberrel bármit el lehet művelni.

Lehet, hogy manapság Isten gyermekeit nem vetik az égő tüzes kemencébe, amennyiben nem hajlandók megtagadni hitüket és leborulni az aranyszobor előtt, de a Nabukodonozor által megtestesített hatalom arra akar kényszeríteni bennünket, hogy az ő isteneit szolgáljuk. Nem azt mondja, hogy ha nem szolgálsz engem, akkor bevetlek az égő tüzes kemencébe, hanem azt, hogy kiteszlek a munkahelyedről, koldusbotra juttatlak, elveszem az otthonodat, mert nem adok több hitelt, megkeserítem gyermekeid életét az iskolában. A pénz hatalmával teszi mindezt, kihasználva, hogy emberek milliói ki vannak szolgáltatva neki.

Mai modernnek mondott társadalmunkban, ha valaki bűnnek tartja a homoszexualitást, ha helyteleníteni meri a terhességmegszakítást és az eutanáziát, ha ragaszkodik Jézus Krisztus tanításához, megbélyegzik, kiközösítik, megpróbálják megfélemlíteni, lejáratni vagy nevetségessé tenni a közvélemény előtt. A Nabukodonozor által megtestesített hatalom elvárja, hogy az egyház is azonosuljon gondolkodásmódjával, adja fel Istenbe vetett hitét és boruljon le az ő istenei előtt.

A mai babiloni király azonban nemcsak erőszakkal és zsarolással próbál rávenni az Istentől való eltávolodásra, hanem körmönfontabb módszerekkel is megkönyékez bennünket. A gazdag és gondtalan élet lehetőségével is megpróbál bennünket magához édesgetni. Megpróbálja elérni, hogy életünk csak a pénz körül forogjon. A fejünkbe próbálja sulykolni, hogy mindenki lehet híres, lehet sztár, csak akarni kell. Ennek érdekében bármit be lehet vetni. Szánkba adja a jelmondatot: valósítsd meg önmagad, hangsúlyozva, hogy a karrier, a sikeresség nagyobb érték, mint a család vagy a barátság. Tudatunkba akarja vésni, hogy embertársi kapcsolatainkat is saját érdekeink szerint alakítsuk ki, hitünket sincs amiért gyakorolnunk, ugyanis a modern ember nem a babonákban, hanem a tudományos eredményekben hisz.

Amikor aztán kivetkőzünk emberi mivoltunkból, amikor már csak pénzben mérünk mindent, amikor szüleinkkel, testvéreinkkel, barátainkkal minden kapcsolatot megszakítottunk, a maradék hitünket is elveszi.

Amikor a király kérdőre vonta a három zsidó ifjút és halállal fenyegette meg őket, azok nem mentegőztek, nem magyarázkodtak arra vonatkozóan, hogy miért nem imádták az aranyszobrot, hanem bizonyosságot tettek Isten gondoskodó szeretetéről. Életünkben vannak olyan helyzetek, amikor nincs helye magyarázkodásnak, mentegőzésnek. A keresztyén embernek kötelessége a békesség keresése. Pál apostol is azt írja a Rómabeliekhez írott levelében: *Ha lehetséges, amennyiben rajtatok áll, minden emberrel békességben éljete.* (Róm 12,18) Sokan ezt az igét félreértelmezik, és azt mondják, hogy az egyháznak mindenkivel kompromisszumot kell kötnie, bármi legyen is az ára. A békesség ápolása mindennél fontosabb. Nekünk azonban fel kell tennünk a kérdést, hogy meddig mehetünk el a kompromisszumokban, a békesség keresésében. A békeségre igyekvő ember kerüli a személyeskedést, hajlik a megegyezésre. Vannak azonban helyzetek, amikor bátran ki kell állni, ugyanis ha emberi méltóságunkban igyekeznek megalázni vagy Jézus Krisztustól való eltávolodásra akarnak rávenni, azt nem hagyhatjuk szó nélkül. Példaként állhat előttünk az apostolok magatartása, akiket a főtanács megpróbált rábírní arra, hogy Jézus nevében ne tanítsanak. Azt válaszolták: *Istennek kell inkább engedni, hogynem az embereknek!* (ApCsel 5,29)

A férfiak válaszában kettős üzenet fogalmazódik meg. A három ifjú azt mondja a királynak, hogy a mindenható Isten, akit ők szolgálnak, képes őket kiszabadítani az égő tüzes kemencéből. Az Istenbe vetett határtalan bizalom hangja hallatszik ki ebből a válaszból. A három ifjú bizonyára sokszor megtapasztalhatta már Isten gondviselő szere-

tetét. Életüket rá merik bízni Istenre, mert tudják, hogy az Úr az övéit nem hagyja magukra a bajban. Hűségeselek tudtak maradni. Feltevődik bennünk a kérdés, hogy mi rá merjük-e bízni életünket Istenre? Vagy ha nem, akkor mi ennek az akadálya?

Ha jobban belegondolunk, meg kell állapítanunk, hogy nemcsak embertársi kapcsolatainkat határozza meg a bizalmatlanság, hanem imádságainkat, Istennel való kapcsolattartásunkat is. Modern korunk embere jobban bízik emberi erőforrásokban, mint Istenben. Igaz ugyan, hogy a pénz, a saját emberi képességeink is erőforrást jelentenek, de hamar kimerülnek. El kell tehát döntenünk önmagunkra nézve, hogy mi kibe helyezük bizodalunkat. A válasz egyszerű. Isten az, akire minden körülmények között számítani lehet. Ezt tudta a három ifjú is. Isten a bizonyágtétel során is mellénk áll. Nem kell félnünk, hogy szégyent vallunk, hiszen a Szentlélek az – amiképpen Jézus mondja tanítványainak –, aki szól általunk.

A Nabukodonozornak adott válasz második üzenete, hogy a három férfi kész beletörödni Isten akaratába, bármi is történjen. Azt mondják a királynak, hogy ők akkor sem hajlandók az aranyszobrot imádni, ha az Úr nem siet a segítségükre. Bármi történjék is velük, ők csak Istent hajlandók szolgálni. Nehezen tudjuk elképzelni, hogyan szolgálhatnak javunkra a szenvedések, a bizonyágtétel megpróbáltatásai. Sokszor érthetetlenek számunkra Pál apostol szavai, aki a Rómaiakhoz írt levelében azt mondja: *Tudjuk pedig, hogy azoknak, akik Istent szeretik, minden javukra van.* (Róm 8,28) A mai ember iszonyodik mindentől, ami megpróbáltatásokkal, szenvedéssel járhat. Inkább vállalja a kompromisszumokat, a megalkuvást annak érdekében, hogy ne kelljen teherföltelegen keresztülmennie. A keresztyén embernek azonban tudnia kell, hogy az emberi élet megpróbáltatásai Isten tervének a részét képezik. Egész életünk az ő dicsőségét kell szolgálja. Bár sokszor az az érzésünk támad, hogy gondjainkkal magunkra maradunk, Isten minden lépésünket számon tartja. Lehet, hogy nem emberi elvárások szerint cselekszünk, arról azonban nem feledkezhetünk meg, hogy a mi életünk az örökkévalóságra néz. Pál apostol is azt mondja, hogy amit elszenvetünk, nem hasonlítható ahhoz a dicsőséghez, amely nekünk megjelentetik. Amikor számba vesszük életünk megpróbáltatásait, akkor ezt az apostoli bizonyágtétel alapján tegyük meg.

Nabukodonozor részéről elhangzik a gúnyos kérdés a három férfi felé, hogy ugyan kicsoda az az Isten, aki ki tudja őket szabadítani az ő kezéből. A világ is ugyanezt az gúnyos, értetlenkedő kérdést teszi fel ma is. Ugyan ki lehet az az Isten, akiben ennyien hisznek, akiért ilyen sokan vállalták a szenvedést, a mártírhálált. Nekünk erre a kérdésre nem kell választ keresnünk, hiszen a Szentírás mindent tudunkra ad.

Ez az Isten nemcsak megteremtette a világot és az embert, hanem gondviselő szeretete által meg is tart bennünket. A mi Istenünk megváltásunkra szent Fiát, az Úr Jézus Krisztust emberi testben elküldte, aki vállalta a szenvedést, a kereszthalált annak érdekében, hogy mi a bele vetett hitünk által elnyerhessük az örök életet.

Bár az alapigében erről nem értesülünk, a későbbiekben, amikor a három férfit az égő tüzes kemencébe vetették, az Úr csodálatos módon megszabadította őket. Legyünk mi is azzal a reménységgel, hogy Isten, akit mi szolgálunk, a legkilátástalanabb helyzetekből is meg tud bennünket szabadítani. Ez a reménység kísérje végig a mi bizonyágtétevé életünket. Ámen.

Lectio continua

Id. Fazakas Sándor
Derecske, Magyarország

Ádám

Alapige: 1Mózes 1,24–31

Az ige megértéséhez

bara = teremteni. A teremteni ige a páratlan isteni cselekvés kifejezéseként itt nyeri el igazi jelentőségét, értelmét. Csak a 27. versben 3-szor fordul elő, hogy egyértelmű legyen: a teremtés célba érkezett, a legmagasabb pontra.

Teremtsünk, azaz mi teremtsünk. Istennek mennyei udvartartása van, őt mennyei lények sokasága veszi körül. Ez az egyetlen és lehetséges magyarázat a feltűnő stílusformára. Az 1Móz 3,22-ben ez a többes szám magától értetődő módon, láthatóan hasonló okból ismétlődik: „Íme, az ember olyanná lett, mint mi közülünk egy, jót és gonoszt tudván.” Isten mintegy önmagával beszél (kohortatív). Szép példája ennek a 1Móz 11,7: „Nosza, szálljunk alá, és zavarjuk ott össze nyelvüket.” Ézsaiás 6,8-ban így szól Isten: „Kit küldjek el, és ki mégyen el nekünk?” Az ógyházban ezt a többes számot a Szentháromságra vonatkoztatják, de ez csupán egy dogmatikai megállapítás, mellyel K. Barthnál is találkozunk. Grammatikailag ez egy pluralis deliberationis, az önmagával való tanácskozás stílusformája. Pluralis majestatis-ként (felséges többes) is értelmezték régebb, ma már idejétmúlt ez a magyarázat, a héber ige ilyent nem ismer.

adam = ember. Ez egy kollektívum, ezért nincs többes száma. Tk az emberiséget (L. Köhler) jelenti. Luther helyes érzékkel embernek fordítja.

saelaem (slm) = kép, képmás, másolat, reális, valóságos plasztika. Mint Imago Dei 17-szer fordul elő, csak a Genézisben ötször. A LXX eikónjának a megfelelője. Bálványt is jelent. A 4Móz 34,52 írott képekről és öntött bálványképekről, az 1Sám 6,5 egerek képmásáról, a 2Kir 11,18 bálványokról. Ez 23,14 falba vésett, vörösre festett képről beszél. Az istenképszerűség az eredeti kép megfelelője, hozzá hasonló, de nemcsak méltóságában, személyiségében, erkölcsi döntés-képességében. A testiség sem zárható ki belőle. Az egész, a teljes ember Isten képe, és nemcsak egyik része. „Te valál az arányosság pecsétgyűrűje, teljes bölcsességgel, tökéletes szépségben.” (Ez 28,12) Amikor Isten megjelenik az ő dicsőségében: „a királyi széknek formáján látszék mint egy ember formája azon felül.” (Ez 1,26) Az ember istenképszerűsége nem idegen Isten emberi formájától. A 8. zsoltár a Genézis 1,26-ra és skk-re támaszkodva határozottan utal a testiségre, mely beletartozik az ember istenképszerűségébe: „kevéssel tetted őt kisebbé az Istennél, és dicsőséggel és tisztességgel megkoronáztad őt” Az istenképszerűség testi-lelki tulajdonságokat foglal magában, megjelenése belső és külső. G. v. Rad azt mondja, hogy e kettőt nem szabad szétszakítani! H. Gunkel szerint az istenképszerűség elsősorban az ember testére vonatkoztatható, de annak lelki oldalát sem szabad kizárni. K. Barth: „Az ember istenképszerűsége az emberi lét karaktere, mely által az ember Isten tárgyaló partnere lehet. Ez a karakter egy Isten által megszólítható TE és egy Isten előtt felelős ÉN. Ez a TE Istenre hallgatható, Isten által kért és az ő kérdésére válaszoló partner. Az Imago Dei lényege: partnerségre és szövetségre való képesség.”

demut (dmh) = hasonlóság, azonosság, hasonmás. Van, ahol leghelyesebb így fordítani: „olyan mint” (L. Köhler). Csak ott fordul elő, ahol valóban valami valamire ha-

sonló, valami valamihez hasonlítható. Bár összehasonlíthatóságot is jelent, Isten mégis összehasonlíthatatlan. „Semmi sem hasonlítható hozzád. (Zsolt 40,6) „Kihez hasonlítok hát engem, hogy hasonló volnék? szól a Szent.” (Ézs 40,25). Őt nem lehet bálványokhoz hasonlítani, ő egyedi, páratlan, egyetlen. Isten a hatalmasokkal sem azonos. Így szól Babylon királya: „Felibök hágak a magas felhőknek, és hasonló leszek a Magasságoshoz.” Isten erre így válaszol: „pedig sírba szállsz alá, sírgödör mélységébe” (Ézs 14,14–15)

Prédikáció

Az ember állat-közelben

Végre az ember is sorra került. Azt olvassuk az emberről, hogy ő Isten teremtménye. De nemcsak embert teremtett a hatodik napon, hanem barmokat, csúszó-mászó állatokat és szárazföldi vadakat. Gondoltál valaha arra, hogy mennyire közel állsz az állathoz térben és időben? Tudod, hogy legközelebbi szomszédod az állat? Erről a tér- és időbeli *egy más mellettségünk*ről beszél az ige. Isten mindkettőt megáldja: az embert és az állatot. Mindkettőnek parancsolja, hogy *szaporodjatok és sokasodjatok, és töltsétek be a földet*. Mindkettőnek a *maghozó fűvet* adja eledelül. Isten határt szab az ember állatok feletti uralmának. Nem vadászhat az állatokra, és nem eheti meg húsukat. Erre csak az özönvíz után kerül sor. Isten az özönvíz előtt mindkettőt *bemenekíti a bárkába*. Mindkettő részesül a *nyugalom napjának áldásában*. „Semmi dolgot se tégy azon..., se ökröd, se szamarad és semmi nemű barmod.” (5Móz 5,14) Pál apostol szerint mindkettő *sóváró*va várja Isten fiainak megjelenését (Róm 8,19). A szabadulás rájuk is vár. *Isten királyi széke körül* nem csak angyalok, de ott állnak a lelkes állatok is (Jel 4,6). Ebből a *szomszédságból*, ebből a *szolidaritásból* nem törhetsz ki, ide Isten helyezett téged a kezdet kezdetén, egyszer s mindenkorra. *Az állatvédők* feladata Istentől rendelt feladat. A japánok törvénytelen, folyamatos bálnavadászata elleni felháborodás világszerte jogos!

Igénkben nem csak az állatokhoz való közelséged, de távolságod is kifejezésre jut. Isten parancsa öt napon át feltűnően egyformán hangzik: „Legyen!” De most, a hatodik napon Isten mintha elgondolkozna, egy pillanatra megállna, mintha azt mondaná: „figyelj csak!”, most valami rendkívüli, valami nagyon fontos következik. Mintha önmagát bátorítaná a legnagyobbra és a legfontosabbra, amit szándékszik tenni. „És monda Isten: *teremtünk* embert a mi képünkre és hasonlatosságunkra!” Világos, hogy mit akar Isten: EMBERT! „*Ember*, milyen büszkén hangzik” – mondja M. Gorkij. Tudod, öt napon át ott voltál Isten gondolatában. Hiszen minden, ami eddig, a hatodik napig történt, a te kedvedért, a te érdekedben, rád nézve történt. Te voltál a teremtés célja. Te jelentetted Isten számára a legnagyobb örömet, akkor is, amikor még meg sem voltál, de utána is és ma is.

Fiatalember dolgozott az asztalosműhelyben a gyalupad mellett. Még este tíz óraker is fény szűrődött ki a műhely ablakán. Aki betekintett az ablakon, annak feltűnt a fiatal ember nyugodt, sima, gondtalan tekintete. Egyáltalán nem volt erőltetett, miként várható és észlelhető túlórázó emberek esetében. Arcán nem csak külső, de valami belső fény is ragyogott. Mint később kiderült, ennek titka abban rejlett, hogy szeretett egy lányt. Amikor szabad estje volt, leendő családja számára bútordarabkákat készített. Ez volt arca fényének, nyugodtságának a titka. Még nem volt családja, de tudta, hogy lesz, s ennek már előre örvendett. Ha belenézhettél volna a teremtés első öt napján Isten arcába, minden bizonnyal te is valamilyen fenséges ragyogást láthattál volna azon, a végtelen szeretet fényét irántad, leendő gyermeke, családja, a Sancta Familia iránt. Még nem

volt családja, de szeretetének fénye a teremtés ideje alatt, annak minden percében ott ragyogott Isten tekintetén. S íme, elérkezett a legnagyobb öröm napja: „És monda Isten: Teremtsünk embert...!”

Isten akart téged

A teremtés hatodik napján *az isteni akarat* a legszembetűnőbb: Isten akarja az embert. Bizonyára sok olyan ember él körülöttünk, akiket a *szülei nem akartak*. Nem könnyű *nem várt, nem kívánatos* gyermeknek lenni. Az a gondolat, hogy *engem nem akartak a szüleim*, a sírig elkísérhet. Isten akart téged! Te nem vagy az ő szemében nem várt, nem kívánatos gyermek. Isten akarta, hogy legyen gyermeke. Csak az ember nem akarja, hogy gyermeke legyen. Az utolsó ötven esztendőben Magyarországon hat millió gyermek azért nem születhetett meg, mert őket nem akarták a szülei. Itt rólad és rólam van szó. Isten akarta, hogy legyél és legyenek. Isten IGEN-t mondott földi életedre, s mert ő igent mondott, neked is *igent* kell mondanod a születésre, az életre.

„Akik engem nemzettek, nem kérdeztek engem,
S akik engem nemzettek, azokat sem kérdezték meg,
Amikor őket nemzették.
Senkit sem kérdeztek, csak egy valakit, Istent, és Ő így felelt: IGEN!

Amikor megszülettem, nem kérdeztek engem,
S aki engem szült e világra, őt sem kérdezték meg,
Amikor megszülettem.
Senkit sem kérdeztek, csak egy valakit, Istent, és Ő így felelt: IGEN!

(Kurt Marti)

Ő akarta, hogy megfoganjál és szülessél! De közülünk senki sem tudhatja biztosra, hogy őt egyáltalán akarták-e a szülei. Bárhogy is legyen, a döntő, amit a Biblia első lapján olvasunk: Ő akart téged! Elképzelhető, hogy valaki arra a kérdésre, hogy akart-e lenni, e világra jönni, nemmel válaszol, úgy gondolja, hogy kár volt megszületnie: „bár meg se születtem volna” Egy keleti bölcsélet szerint „Aludni jó, meghalni még jobb, de a legjobb meg se születni.” Lehet, hogy az élet-tagadás e sötét gondolata ott bujkál benned. De nem ez a döntő. Fogantatásodat, születésedet, létedet a teremtő Isten akaratában, végtelen szeretetének fényében kell látnod: „És monda Isten: Teremtsünk embert...”

A mi képünkre és hasonlatosságunkra

Nem csak arról beszél igénk, hogy Isten teremtett téged, de arról is, hogy *milyennek akart*. Ő nem csak akart téged, de megtervezett, céltudatosan teremtett olyannak, amilyen vagy. Legyen ez a teremtmény EMBER! Nem állat, hanem ember. Nem angyal, hanem ember. Legyen az ember férfi, és legyen az ember nő! Nem fehér, sem fekete, nem magyar, sem sváb. Isten képét viselje az ember! Legyen az ember a maga megjelenésében Isten láthatatlan fenségének hasonmása, szentséges lényének lenyomata, kifejezője, aki egyediségének birtokában minden más teremtménytől különbözik. Abban az értelemben vagy Isten képe, hogy Isten *megszólíthat* téged, hogy Isten úgy tekint rád, mint aki *szemtől-szembe* vagy veled. Istennek *partnere* vagy, *tárgyalóképes, szövetségre képes partnere*. Isten képe vagy, nem látszólag, hanem valóságosan. Istenképűségedet magadból kiindulva sohasem fogod megérteni. Istenképűséged nem egy karakteres jegy, tulajdonság, természetes hajlam vagy adottság. Istentől van, rajtad kívülről jött és érkezett meg hozzád. Képtelen vagy megszerezni vagy eltékozolni, csak összetörni tudod istentelen életeddel. Olyan, mint Isten kegyelme, mely „minden reggel friss és pu-

ha, mint a mindennapi kenyér” Nincs vége, csak kezdete. Akár érted, akár nem, akár érzed, akár nem, akár akarod, akár nem, Isten képe vagy. *Hiszed-e ezt?* Nem mondhatod, hogy akarom, azt sem, hogy nem akarom, azt sem, hogy képtelen vagyok az ő képe és hasonmása lenni. Isten akarata nem kegyes kívánság, vágyálom, elérhetetlen délibáb. Isten így teremtett téged, az ő képére és hasonlatosságára.

A második Ádám. Isten teremtő akarátát még a bűneset sem tudta megváltoztatni. Az ő akarata bűneink dacára is megvalósul. Eltorzult istenképűségedet úgy állította helyre, hogy emberi testben elküldte hozzád azt, akit Pál „második Ádám”-nak nevez. Az első ember teremtését követte egy második: Krisztus születése. Isten mintegy másodszor is hozzáfog, nekilát, mintegy ráerősít teremtő szavára: „Teremtsünk embert a mi képünkre és hasonlatosságunkra”, hogy egyszer s mindenkorra visszavonhatatlan legyen istenképűséged. A karácsonyi gyermekben végérvényesen megújult. Ennek a második Ádámnak is állatok a szomszédjai, istállóban született, állatok közt jött e világra. Csak az ember nem akar gyermeket. Őt sem akarták az emberek, nem volt kívánatos ezen a földön. „És néztünk reá, de nem vala ábrázata kívánatos, utált és az emberektől elhagyott volt.” (Ézs 53,2–3) Mi voltunk azok, te és én, akik mindent megtettünk, hogy kitaszítsuk és eltávolítsuk az életből, sőt keresztre feszítettük. S bár sikerült, mégsem a mi gonosz szándékunk diadalmaskodott. Még a halál sem volt képes eltántorítani Istent akarata megvalósításától: „Teremtsünk embert a mi képünkre és hasonlatosságunkra.” Ez a testté lett Ige, ez az általunk megfeszített, majd Isten által feltámasztott Krisztus, Isten örök, végső hasonmása. Saját istenképűségét, mely öröktől fogva az Atyánál volt, hozta közénk a földre, hogy nekünk ajándékozza. Jézus Krisztus, „aki láthatatlan képe az Istennek” (Kol 1,15) Hogyan lesz a tied? „Krisztust *öltöztetek fel*” (Gal 3,27) Még ennél is több Krisztusban hinni. Akkor hisztek benne igazán, amikor „*kiábrázolódik bennetek Krisztus*” (Gal 4,19), vagy ahogy a Rómabeliekhez írt levélben olvassuk: Isten azt akarja, hogy a hívők: „az ő Fia *ábrázatához hasonlatosak* legyenek”. (8,29) Jézus nem egyedül akar e földön Isten képe lenni, hanem együtt az ő testvéreivel, veled és velem. Nem keveseknek, de sokaknak szeretné helyreállítani istenképűségét, azaz sokakat az ő képére, hasonmására formálni. Ilyen rendíthetetlen és örök érvényű a teremtésben nyilvánított isteni akarat: Teremtsünk embert a mi képünkre és hasonlatosságunkra.

Honnan jössz, hová mész, ki vagy te?

Egy fiatalember mesélte, hogy öreg szomszédja szépen felöltözve ment el otthonról, hogy részt vegyen egy esküvőn. De amikor a villamosmegállóban át kellett volna szállnia egy másik villamosra, hirtelen elfelejtette, hogy hová akart menni. Tanácstalanul állt ott egy ideig. Arra még emlékezett, hogy honnan indult el. Így hát a legközelebbi telefonfülkéből felhívta övét, mondanák már meg, hogy hová is szándékozott menni. Ilyesmi gyakran előfordul, ha az ember idősebb lesz. Együtt jár a korrallal. Ez az öregember legalább emlékezett arra, hogy honnan jött. De még az is megtörténhet, hogy az ember ezt is elfelejti. Sőt, még azt sem fogja tudni, hogy ő maga kicsoda. Mosolyoghatsz ezen, de vajon te tudod, hogy honnan jössz, hová mész, ki vagy? Tudod, hogy honnan jössz? Istentől! Tudod, hogy hová mész? A minden élők útján Istenhez! Tudod, hogy ki vagy? Istennek véren megváltott, örökbefogadott gyermeke! Vajon ez a nagy bizonytalanság nemde sokkal nagyobb, mintsem véljük? Gondolj csak az emberiség eredetével kapcsolatos gazdag, újkori irodalomra, mely jórészt azzal a szándékkal íródott, hogy kétséget keltsen bennünk emberi mivoltunk felől. Ez a bizonytalanság is tetten érhető a ma élő nemzedékben, úgy hívják, hogy *identitászavar, tudatszavar*. Gyermekeid, unokáid nem önmaguk megértésének kérdésével küzdenek? Nem, de tetten érhető esetükben is emberi mivoltuk *leértékelése*, sőt annak *megtagadása*? Nem csak a

forintnak, de a ma élő Ádámnak is nagyon alacsony az árfolyama! Sokszor halljuk, hogy az ember, mint a teremtés koronája, *nem is ember!* Valami más, csak éppen nem ember! Hát kérdezd meg Istent, hogy ki vagy, hogy honnan jössz és hová mész? Ez a kérdés ma nem is annyira a természet vagy az állatvilág felől, sokkal inkább a technika oldaláról adódik. Az amerikai Saroyan *Az emberi komédia* című könyvében arról a vidéki fiatalembről ír, aki egy nagyváros kirakatában egy robotembert lát, ami mozgatja végtagjait, nyitja és csukja a száját, forgatja a szemét. Sokkos állapotban, halálra rémülten menekül a kirakat elől. Egy robotembert látott, korunk automatizált Ádámját. Ki vagyok én? Ha régen az volt a kérdés, hogy ember vagyok-e vagy állat, most az a kérdés, hogy ember vagyok-e vagy robot?

Mai igénk erre a kérdésre válaszol. Ember vagy! Kezdetől fogva az voltál, az vagy és az is maradsz! Ádám vagy, akit Isten a maga képére és hasonlatosságára teremtett. Igaz, hogy istenképűséged bűneid miatt összetört, de Krisztusban megújult. Ember vagy, ez volt Isten változhatatlan, örök akarata, és ma is az. Isten véren megváltott drága gyermeke vagy! Énekeld hálaadással és szent meggyőződéssel:

„Imádlak én is téged, Teremtőmet,
Gondviselőmet és Üdvözítőmet,
Megszentelőmet, s erősítőmet:
Én Istenemet, egy Segítőmet.”

(MRÉ 361,6)

Ámen.

Ajánlott irodalom

FREY, Hellmuth: *Das Buch der Anfänge Kapitel 1–11 des ersten Buches Mose*. Stuttgart 1977.

JENNI/WESTERMANN: *Theologisches Handwörterbuch zum Alten Testament*. Zürich 1984.

Von RAD, Gerhard: *Das erste Buch Mose*. ATD 2. Göttingen 1953.

WESTERMANN, Claus: *Biblischer Kommentar Altes Testament Genesis 1–11*. Neukirchen-Vluyn 1974.

Prédikáció-sorozat nyári evangelizációs hétre

Visky János

Kolozsvár–Bulgária-telep

A szeretet tulajdonságai*

A szeretet nem rója fel a gonoszt

Alapige: 1Korinthus 13,5d

Bibliaolvasás: Efézus 4,22–32

Hallottuk az elmúlt vasárnap, hogy a szeretetnek nagyon sok ellensége van ebben a világban. Egyik fő ellensége az, amit mostani alapigénk így nevez meg: a gonosz. Lehet, ez egy gyűjtőfogalom. Mit értsünk ezen? Mi az, hogy gonosz, rossz? Honnan származik, miért van jelen a gonosz ebben a világban? Ezen a kérdésen az első bűneset óta töpreng az emberiség. Filozófiai rendszerek foglalkoznak vele, teológusok nem tudják kibogozni ennek a titkát. Mi magunk is, valahányszor személyesen érintettek vagyunk ebben a kérdésben, gyötrődünk azon, miért van ez így. Egyesek egyenesen ilyen szembeállítást fogalmaznak meg, hogy ha van gonosz, akkor nem lehet Isten, mert Isten a legfőbb jó. Mások, mint Ágoston, egyenesen Isten bizonyítékának fogják fel a gonoszt, mert ha van gonosz, akkor kell lennie jónak is, s a legfőbb jó Isten.

No, de most ne bogozzuk végletekig ezt a nagy kérdést, mert nem az a feladatunk, hogy ennek okát, eredetét vizsgáljuk, hanem az a dolgunk, hogy megértjük, hogyan viszonyuljunk mi, megváltott keresztyének a gonoszhoz. Ezt is Jézustól tanulhatjuk meg.

A szeretet nem rója fel a gonoszt. Ezt tanítja nekünk Isten Lelke. A „felróni” kifejezésnek nagyon mély értelme van. Valamikor az ősidőkben kőbe vagy fába vésett írásról volt szó, amit maradandóan jegyeztek fel. A szeretet nem teszi ilyen maradandóan nyilvánvántartottá, felleltározottá és mindegyre számon kérhetővé a gonoszt. Más bibliafordítás azt mondja: nem számítja be, nem tartja számon a gonoszt, noha jelen van, s minket is érint.

Ha mi is tapasztalunk olyant valaki részéről, hogy nem írta fel az általam okozott sérelmet, s nem kéri mindegyre számon rajtam, jóleső érzéssel nyugtázzuk ezt.

A román bibliafordítás azt mondja, hogy nem gondol a szeretet a rosszra, vagy nem gondol a rosszal. A német bibliafordítás két változatot ismer, mindkettő nagyon sokatmondó. Az egyik szerint: nem hurcolja maga után, mint egy rossz szenny-csomagot, nem cipeli magával teherként, ami lebénítaná az erejét. A másik német fordítás árnyaltosabban úgy fogalmaz, hogy a szeretet nem számítja fel a gonoszt. Azért ismertettem részletesebben ezeket a fordításokat, hogy érzékeljük, mennyi mindent takar ez a rövid tömondat: a szeretet nem rója fel a gonoszt.

Testvérek, a gonosszra nem kell sok példát felhozni a világból. Mindaz, ami árt, gonosz, mondja Ágoston. Ez lehet szóbeli sértés, tettelegesség, ütés, gyilkolás, lehet számtalan formája a gonosz megnyilvánulásának. Mindaz, ami „létrontást” eredményez (Hamvas Béla), azaz a másik életét károsan befolyásolja, megrontja a békességét, tönkreteszi az örömét, ez mind rosszat jelent.

* Max Lucado gondolatainak felhasználásával.

Az egészségügyi világszervezet néhány évvel ezelőtti adatai szerint több mint 1,5 millió ember hal meg évente gyilkosság következtében. Szinte hihetetlenül magas ez a szám. Azt is följegyzi ez a statisztika, hogy negyven másodpercenként követ el valaki öngyilkosságot. Világszerte minden negyedik nő legalább egyszer nemi erőszak, vagy más erőszakos túlkapás áldozatává válik. A lányok 20%-át, s a fiúk 10%-át éri földünkön szexuális zaklatás. A 20. században 191 millió ember vesztette életét háború és gyilkosság következtében, s ebben nincs benne a több millió abortusz áldozata.

Azt hiszem, nem kell tovább folytatni a sötét statisztikát. Ennyi bőven elég annak igazolására, hogy világunkban a gonoszság az égig ér. Mit tegyen ilyenkor a keresztyén ember? Erre nézve nagyon tanulságos Pál válasza: a szeretet nem rója fel a gonoszt. Tud róla, fáj neki, amit a másik ember részéről gonoszként tapasztal, de az Isten mindent megbocsátó szeretetével átítatott keresztyén lélek nem készít nyilvántartást a sérelmekről. Ugye, amikor kölcsönadok valakinek egy pénzüsszeget, az átvevő aláír egy elismervényt, miszerint átvette azt a bizonyos összeget, s megjelölik a visszafizetési határidőt is. Az íróasztalomon van egy kis füzet azzal a címmel: kölcsönadott könyvek. Az is számon tartja, kik tartoznak nekem olyan könyvekkel, amiket kölcsönadtam nekik. Ennek alapján időnként kénytelen vagyok egyeseket emlékeztetni, hogy ideje lenne visszahozniuk a kölcsönvitt könyvet, mert szükségem van rá. Felírtam, felróttam az adósok listájára az illető nevét. Tőlünk ez telik. Nem mindig rossz szándékkal tesszük ezt, hanem azért, mert mindnyájan feledékenyek vagyunk.

Isten szeretete a megtörtént gonoszság kapcsán nem készít ilyen listát. Hacsak nem azzal a gondolkozásmóddal élek, amit az Ószövetség így fogalmazott meg: „Szemet szemért, fogat fogért.” Ha ér engem egy bizonyos sértés vagy bántás, ugyanolyan mértékben igyekszem visszaadni, mert, úgymond, az igazság megköveteli ezt. Csakhogy a Szentírás arra is tanít minket, hogy Isten szerint az Övé a bosszúállás, és Ő megfizet nyilvánosan. Az igazságtételt Ő elvégzi, hagyjuk csak rá. Nem a mi feladatunk az igazságtétel. Persze, erre mondhatnánk, hogy Isten olyan türelmes, hogy évek vagy évtizedek telnek el, amíg végül is igazságot szolgáltat. Meg azt is mondják sokan, hogy valaki egy életen át gonoszkodik, és mégsem üti meg a bokáját. Miért engedi Isten futni az ilyeneket? Sok ehhez hasonló kérdés hangzik el, s nyilván sokszor Istent próbálja számon kérni az ilyen ember.

No, de ne foglalkozunk most ezzel, hanem inkább azt kérdezzük meg magunktól: tudunk-e úgy viszonyulni a minket ért sérelemhez, a bennünket megtámadó gonoszhoz, ahogy az ige arra tanít, hogy a szeretet nem rója fel a gonoszt? Testvérek, ahelyett, hogy listát készítenénk a minket ért bántásról, gonoszról, egy másfajta listát kellene készítenünk: azokról az irgalmas cselekedetekről, a szeretetnek azon megnyilvánulásairól, amelyek az élet során mégis csak összegyűlnek. Kaptál egy simogatást, egy kedves mosolyt, egy anyagi támogatást egy nehéz helyzetekben, vagy egy másfajta segítséget? Ezeket kellene feljegyezni, akár a szívünkbe! Isten jóságának a különös eseteit: valahányszor meggyógyított egy-egy betegségből, valahányszor átsegített egy nehéz pillanaton, amikor javadra fordított dolgokat.

Nézzük csak meg, hányszor panaszkodott Isten az Ószövetségben, hogy noha annyi mindent megtett népe érdekében, hányszor elfelejtette népe a sok csodát, amit megélt Istennel kapcsolatban, Egyiptomban, a pusztában, a honfoglaláskor, stb. Miért vagyunk hajlamosak elfelejteni Isten jótetteit vagy az emberek szeretetét? Miért vagyunk hajlamosak feljegyezni a legapróbb sértést is? Ha pedig valaki sok jót tett velünk, s egyszer valamiben téved velünk szemben, miért vagyunk hajlamosak a sok jót elfelejteni, s csak az utóbbi rosszat emlegetni? Micsoda gyarlósága ez a mi emberi természetünknek? Ezért kellene átítatódunk azzal a szeretettel, amit itt Pál apostol emleget.

Isten nem őrzi meg a mi bűneink listáját. Ebből fakadóan tudunk mi átítatódni azzal a szeretettel, ami Istent jellemzi. Már az ószövetségi Dávid, a kettős nagy bűn elkövetése után is átélte azt a csodát, hogy Isten nem bűneink szerint fizet nekünk (Zsolt 103,10). Ugyanő mondja a 130. zsoltárban: „Ha a bűnöket számon tartod, Uram: Uram, kicsoda maradhat meg?” Felismerte Istenben azt a kegyelmes Atyát, aki nem foglalkozik többé a megvallott bűnökkel. „Hátad mögé veted minden bűnünket!” – mondja. Akkor te miért írod, miért gyűjtöd a mások bűneinek listáját, mit akarsz ezzel a kacat-csomaggal? Vágd el a kötelet, amivel magad után vonszolod, hogy felszabadulj a nyomás alól, ami rád nehezedik. Kár lenne zéróskadni alatta. Csak az így felszabadult szív képes arra, hogy ne rója fel a gonoszt.

Testvérek, nem csak Jézusnál látunk ilyen példát, aki az ellene irányuló emberi gonoszságsorozatot, sértést, bántást mind elhallgatta, sőt, csak olyan mértékig foglalkozott ezekkel, hogy a kereszten bocsánatot kért mindezekre az Atyától. Ezt tanulta meg Jézustól az első keresztyén vértanú, István diakónus is, aki a kövek zuhataga alatt így imádkozik: Uram, ne tulajdonítsd nekik ezt a bűnt, azaz ne ródd fel, s ne tartsd számon. Így mentegeti az ellenfeleit.

De lehetne ennek nyomában sok más kedves példát felemlíteni. Hannington, ugandai püspök, amikor a pogányok kivégezni vitték, nehogy a gyűlölet ébredjen fel a szívében, folyamatosan azt mormolta magában: „Szeressétek ellenségeiteket, áldjátok azokat, akik titeket átkoznak, jót tegyetek azokkal, akik titeket gyűlölnek, és imádkozzatok azokért, akik háborgatnak és kergetnek titeket.” (Mt 5,44)

Ezt a mártírt azzal jutalmazta Isten, hogy nyomában a fia lett az evangélium hirdetője. A fiú abban az örömben részesülhetett, hogy hitre vezette s megkeresztelte apja gyilkosait. Testvérek, sok olyan példát lehet említeni, amikor azért tud valakiből kiáradni Isten szeretete a gonoszság elkövetői felé, mert már átélte, hogy Isten is hasonló módon viszonyult hozzá minden bűne ellenére.

Nemrég olvastam egy kínai igehirdetőnek, Jünnek az élettörténetét, aki a múlt század végi földalatti egyház kimagasló személyisége volt. Háromszor is letartóztatták, összesen hét évet ült a börtönben. Rettenetesen megkínózták. A harmadik letartóztatása után, amikor megszimatolták, hogy szökni készül, egy vascsővel összetörték a sípcsontját, hogy ne tudjon járni. Isten különös csodájaképpen felgyógyult, s valóban megszökött a börtönből, s 1997-ben kikerült Németországba. Így tudta a világ tudomására hozni, mi zajlott akkor Kínában a keresztyének üldözése terén.

Leírja, hogyan tudta a közbüntényes elítélteket is élő hitre vezetni, noha azok kezdetben mindenféle gonoszságot elkövettek vele szemben. De hosszútűró szeretete végül megtörte kemény ellenállásukat, és egymás után tértek meg a cellatársai. Az egész cella zengett az Istent dicsőítő énekektől. Az őt el akarta némítani őket, de Jün megmagyarázta neki, hogy ez a hitűkhöz tartozik, s különös módon, végül hagyta őket énekelni.

Mit jelent, amikor a szeretet nem rója fel a gonoszt? Sőt, nemcsak visszahúzódik magába, hanem a szeretet fegyvereivel tudatosan hadba indul a gonosz ellen. Ahogyan egy horvát teológus, Miroslav Volf fogalmazza: magába ölelni az ellenséget, így semlegesítve a gonoszt, hogy ne tudjon többé ártani. Erre csak az agapé-szeretet képes, amit Krisztusnak számtalan gyermeke élt meg, hordozott magában, s ma is közvetíteni igyekszik ezt a maga környezetében, hogy az megszűnjön gonosz lenni.

A következő epizód a náci börtöncellájában történt. Egy napon az őt egy új rabot dobott be a keresztyének cellájába. Kopasz volt, piszkos és sovány. Először senki nem ismerte fel. Pár perc múlva valaki fölkiáltott: de hiszen ez X kapitány! Ő volt a keresztyének legkegyetlenebb kínzója a náci börtönben. A cella lakói közül is sokat ő tartóztatott le, s szinte mindenkit megvert. A rabok ekkor a kapitány mellé gyűltek, s faggatni

kezdték idekerülésének okát. Könnyekkel a szemében mesélte el a történetét. Néhány hónappal azelőtt benyitott az irodájába egy 12 éves fiú egy csokor virággal a kezében. A kapitány feleségének hozta. A kisfiú elkezdte mondani: Kapitány úr, ön az, aki szüleit a börtönbe záratta. Ma van édesanyám születésnapja. Ezen a napon én mindig virágcsokkal köszöntöttem őt. Ma ezt ön miatt nem tehetem meg. De az én édesanyám keresztyén, s megtanított engem arra, hogy a gonoszt jóval fizessem vissza. Ezért gondoltam arra, hogy ma az ön gyermekeinek az édesanyját köszöntsem fel. Vigye el kedves feleségének ezt a virágcsokot, s beszélje el neki az én szeretetemet és az Úr Jézusét.

Ez már túl sok volt a kegyelten náci tisztnek, s megvilágosodott attól a világosságtól, amely megvilágosít minden embert. Akkor megölelte a gyermeket, többé nem kegyetlenkedett. Elvesztette állását, végül letartóztatták s bedobták a keresztyének cellájába. De a győzelmes keresztyén élet birtokába jutott, mert valaki megbocsátó szeretettel fordult feléje, ahelyett, hogy felrótta volna a gonoszt.

Testvérek, csak így van esély ebben a világban a gonosszal hadakozni. Más fegyverekkel harcolva még jobban fokozódik a gonosz, s mindnyájan az áldozataivá leszünk. Ezért kellene nagyon megfontolnunk azt, hogy egyáltalán érdemes-e tovább vezetni az adósok listáját? Mert ez már rég nem mosolygott rám, vagy amaz hűvösen bánik velem, s ez egyre türelmetlenebb irányomban, ez a gyermek hálátlan, apám, anyám észre se veszi erőfeszitésemet, pedig igyekszem a kedvükben járni. A tanárok se jutalmaznak megfelelő módon, pedig igyekszem szorgalmasan tanulni. A főnököm se veszi észre a munkahelyi teljesítményemet. Fukarkodik a dicsérettel, ezt is feljegyzem magamnak, majd alkalom adtán ezt is a fejéhez vágatom.

Testvérek, kár ilyen listával foglalkozni. A szeretet nem rója fel a gonoszt. Inkább olyan listát készít, ami a szeretet, a megbocsátás, a segítség és jó szándék tetteit jegyzi fel. Ezeket ne felejtsük el, sőt igyekezzük viszonzni, s legyünk hálásak Istennek azokért, akikről bármilyen jót is kaptunk valamikor. Ámen.

A szeretet nem örül a hamisságnak...

Alapige: 1Korinthus 13,6
Bibliolvasás: Máté 21,12–17

Különös üzenet rejlik a mai rövid alapigében is. Isten Lelke tisztázni szeretné velünk, miért törik meg sokszor az örömünk. Petőfi Sándor mondta: olyan az öröm az életünkben, mint a mélybúvár által felhozott igazgyöngy, melyet annyira szorít a kezében, hogy mire fölhozza, össze is töri. Gyakran így járunk mi is. Úgy tűnik, mire pillanatnyi örömeinket megragadjuk, már össze is törjük. Úgy járunk, mint sok kisgyermek, aki új karácsonyi játékával elkezdi játszani, s nemsokára leejti és darabokra töri.

Alapigénk értelmében a mi örömünk azért nem tartós, mert gyakran megzavarja valami, amit Pál hamisságnak nevez. Hamisság, álnokság, kétszínűség, csalafintaság, képmutatás, ravaszság – lehetne sokféleképpen nevezni. Olyasmi furakodik be életünkbe, aminek semmi köze az igazsághoz, ami nem állhat meg annak fényében. Ami titokban halmozódik fel, mint a rablók barlangjában a kincsek sokasága, melyeket jogtalan úton szereztek. Döbbenetes, hogy a virágvasárnap események alkalmával Jézus, a testté lett Igazság, a jeruzsálemi templomot rablók barlangjának nevezi. Olyan lett az, mint egy zsbívásár, egy keleti bazár, a maga hangos tülekedésével. Ez nem állhat meg az igazság fényében.

Ott, ahol megjelenik a világosság, riadtan menekülnek a svábbogarak, a denevérek, a sötétség ijesztő lakói. Ez történt a jeruzsálemi templomban, amikor számunkra is meglepő módon, kezében ostorral látjuk Jézust, s kiveri a kufárokat, a kereskedőket és pénzváltókat a templom piacteréről. Jézus így fogalmaz: hordjátok el innen ezeket, mert ez az imádság háza, s ti azt a rablók barlangjává tettétek. Ez az, amit nem szeret hallani az önzéletes ember. Ezért horkan föl Jeruzsálem nagy része: kicsoda ez? Mit akar ez itt?

A papok s írástudók szemében már olyan megszokott volt ez a vásári hangulat, hiszen nekik nagy hasznot hozott a kereskedés és a pénzváltás. Jézus felháborodva nevezi ezt rablók barlangjának, ahol kétes üzelmek zajlanak. A rablók barlangjában illegális tervek születnek, gyilkos szándék sarjadzik. Az nem egy becsületes hely. Ezért nem állhat meg az igazság fényében.

Ezért mondja olyan találoán Pál apostol a szeretet himnuszában: az agapé-szeretet nem örül a hamisságnak, de együtt örül az igazsággal. Hányszor megtörtént már, amikor az igazság királya, Jézus megérkezett egy ember, egy család életébe, ott nagy változások történtek. De az a baj, hogy sokszor a hamisság útját akarja állni az igazságnak. A hamisság akar rászólni az igazságra: hordd el magad innen! A hamisság szeretne a trónon maradni.

Régi népmeséink többféle változatban őrizték meg azt a mesét, mely szerint két testvér, az Igazság és a Hamisság elindul egy úton szerencsét próbálni. Mindkettőt föl-tarisnyálta az édesanyja húsz-húsz pogácsával. Vándorlásuk közben megéheztek, s egyszer csak odaszól a Hamisság a testvérének (Gyulai Pál verses változata szerint): „Hallod-e, te Igazság, / a tiedből ennénk tán, / s az enyémből majd azután?” „Jó lesz, jó lesz, együnk hát!” Megkezdik a pogácsát, egy hét alatt elfogyasztják az Igazság pogácsáit. Aztán megéhezik az Igazság, kér a Hamisságtól, de az csak úgy ad az övéből, ha előbb az Igazság engedi levágni a fülét, majd a kezét és a lábát. Végül a szemét szúrja ki. Egyes változatok szerint végül az ellensége legyőzi a Hamisságot, szétzúzza azt, porát széthordja a szél, s ezért van tele a világ hamissággal.

Valóban, úgy tűnik, hogy alig-alig bukkan föl az igazság ebben a világban. Az hamissággal van tele. Ezért is panaszkodunk gyakran. Csakhogy, míg könnyedén felfedezzük mások életében a hamisságot, addig a magunk életében nehezen vesszük ezt észre. Ezért kell nekünk az örök Igazság, Jézus Krisztus fényébe kerülnünk, hogy ott a hamisság végérvényesen lelepleződjék. János evangéliuma 1,17-ben olvassuk: a kegyelem és az igazság Jézus Krisztus által jelent meg, s csak Általa van esélyünk legyőzni a hamisságot.

A nemrég elhunyt magyar író mondja: „Az emberi jellem gyengesége, hogy a hamisságot mindig szívesebben hallja, veszi észre és hiszi valóságnak, amennyiben saját érdekeivel megegyezik.” (Popper Péter) Mert, ugye, hamis úton könnyebb vagyont szerezni, mint becsületes, fáradtságos munkával. S milyen csábító a gonosznak ez az ajánlata: állj rá te is, lám, a másik milyen könnyen boldogul. Egy kicsit itt, amott csal, csak egy kicsi turpisság, nem is veszik észre. Máris többre jutsz, mint az, aki túlzottan becsületes.

Gyökössy Endre írja le, hogy volt a gyülekezetében egy egyszerű munkás ember, keresztyén hitét hitelesen megélő presbiter, aki egyszer a gyárban arra lett figyelmes, hogy a munkatársai összesúgnak, majd őt is rá akarják venni egy hamis lépésre, hogy plusz anyagi előnyre tegyenek szert. Neki rögtön eszébe jutott a reggel olvasott bibliai íge a Timóteushoz írt levélből: A férfiak imádkozzanak minden helyen, tiszta kezeket emelvén fel. Rögtön tudta, mi a helyes viszonyulás ehhez a hamis tervhez: ellene állt, szelíden, de határozottan. A kollégák orroltak rá emiatt. Aztán az intése ellenére azok

mégis elkövették a dolgot, ami egy héttel később kitudódott. A csoport minden tagját, az ő kivételével, számon kérték, megfegyveltezték, s a tolvajlás kiagyaloját elbocsátották az állásából. Ekkor döbönt rá a csoport, hogy mégiscsak ennek a sokszor kicsúfolt, kegyes embernek volt igaza.

Testvérek, olyan jó lenne felismerni, hogy előbb-utóbb mégis csak az igazságot fogja méltányolni és megjutalmazni Isten. Azokat, akik nem társulnak a hamissághoz, s törekszenek tudatosan az igazság pártján maradni. Persze, nem könnyű ezt megtenni, mert úgy tűnik, hogy az igazság győzelme késedelmeskedik. Sokszor kárhoztatjuk is az igazságszolgáltatást. Maga az Európai Unió is többet vár hazánk igazságszolgáltatásától, hogy ne legyen benne annyi korrupció, annyi hamisság.

De az igazság győzelméhez mi, keresztyén emberek is hozzájárulhatunk. Mert minél több, Krisztusban megigazult ember jár-kezel ebben a világban, annál nagyobb esély van arra, hogy visszaszoruljon a hamisság, s egyre több öröm legyen afölött, hogy a krisztusi igazság győzött.

Szabó Lőrinc mondja a *Fáraszt hazudni, emberek* c. versében: „Az igazat keresem: azt, aki / nem kényszerít, hogy hazudjam neki. / Mérd meg te is: bírod-e tűrni, hogy / legyek egészen az, aki vagyok. / Fáradt vagyok, mindig kényelmesebb, / igaz vagyok, mindig félelmesebb, / félelmes a fegyverem, emberek: / mindenre elszánt lelkiismeret.”

Hadd kérdezzem meg, testvérem: fáraszt-e téged az a sok hazugság, ami körülvesz, vagy a féligazság, amit te képviselsz? Fáraszt-e már annyira a saját hamisságod, hogy Krisztushoz menekülj, őszintén bevallva Neki: elegend van a kétszínű magatartásból, a hízélgéssből, abból, hogy mindig az emberek kedvében jársz, s közben alakoskodsz és sose lehess őszintén önmagad?! Szeretnél-e mindig igazat szólni, s végérvényesen megszabadulni mindenféle hamisságtól?

Egy régi bölcsesség így int: „Vigyázz a nem igaz dolgok kimondásával, mert a tévedés, a hazugság olyan, mint egy vaktában kilőtt nyílvesző, nem lehet tudni, hogy mit talál el, kit sebez halálra.” Hányszor elindul egy pletyka, hallottunk valamit, nem tudjuk pontosan, hogyan is történt, valami féligazságot mondunk tovább, lehet, hogy a harmadik embernél már elferdül, s az illető megsértődik. Ezért kell nekünk nagyon vigyáznunk az igazságra, hogy a mi szavunk legyen igen-igen, vagy nem-nem.

„A hazugság és a hamisság ikertestvérek, melyek vezérfonala az irigység, amelyből következik a rosszindulat a kiszemelt áldozat irányába. Következésképpen a pletyka, mások életének összekuszálása – lélekrombolás. A hamis ember rosszakarattal terjeszt hazugságot és pletykálkodik előszeretettel. Mások bizalmába férkőzve, mézes-mázos szavakkal gyűjti az információkat, majd azokat elferdítve adja tovább, ártó szándékkal.”

Egy Budapesten történt eset: egy Kati nevű, fiatal, csinos, jó házasságban élő kétgyermekes édesanya egy építővállalat tervezőirodájában dolgozott. Felfigyelt rá egy nem egészen erkölcsös férfi kolléga, aki meglepte Katit, amikor az egyedül volt az irodában. Amikor az tisztességtelen ajánlatával előállt, Kati annyira felháborodott, hogy föl pattanva arcul csapta az aljas szándékú férfit, s keményen kiutasította az irodából. Az persze, bosszút esküdött. Itt-ott elejtett egy-egy félmondatot, hogy Kati könnyű préda, mindig csak a férfiakat lesi. Addig dagadt a pletyka, hogy minden kolléga elvesztette Kati iránti bizalmát. Majd a férje is megtudta otthon, miket beszélnek Katiról a munkahelyén. Megrendült a felesége iránti bizalma, aki akárhogy bizonygatta férjének a hűségét, az már nem hitt neki. Amikor valóperre került sor, néhány kolléga vállalta ellene a hamis tanúskodást, mert ezeket bosszantotta Kati tisztességes és hűséges magatartása. Végül elváltak, s a törvényszéken ráadásul még a két gyermeket is a férjnek ítélték. Íme, amikor összeáll a hamisság és hazugság, mennyi rombolást képes végezni.

Seneca, az ókori bölcs mondja: „Nyájas szavú ellenségem barát gyanánt közelít.” Van erre bibliai példa is. Júdás csókkal jelezte Jézus ellenségeinek, kit kell megfogniuk a kertben az éjszaka homályában. Ez a hamisság útja, s ez lepleződik le az igazság fényében.

A hamis dolgok gyakran elárasztják a világot. Mennyi per és anyagi kár születik abból, hogy hamisítják a termékeket, s úgy adják el a piacon, mintha azok eredetiek lennének. A képzőművészet világa is tele van ilyen esetekkel. Híres festményeket leutánoznak, s igyekeznek jó pénzért eladni azokat. Gyakran sikerül is rászedni a gyanútlan vevőt.

Hányszor becsap minket az ördög. Igyekszik sok mindent eredetinek feltüntetni, s aztán kiderül, hogy nem Istentől jön. Lehet ilyen egy tanítás, egy ideológia, egy eszme. Lehet ilyen egy szórakozás, egy szépirodalmi vagy zeneművészeti alkotás is, amiben ott van a kigyó mérge. Nekünk világos látásra van szükségünk ahhoz, hogy képesek legyünk megkülönböztetni az igazat a hamistól, és az igazat választva helyes döntést tudjunk hozni. Jézus az eredeti igazság, akivel szemben maga Pilátus is megtorpan, s megkérdezte, mi az igazság.

Churchill mondta azt, hogy az ember időnként belebotlik az igazságba, de legtöbbször feltápászkodik és továbbmegy. Ez történt Pilátussal és sok hozzá hasonló emberrel a történelem során. Ott állt vele szemben a testté lett isteni Igazság, szabadon engedhetett volna, de inkább ragaszkodott hamisságra épülő hatalmához, hogy aztán mégis kegyvesztettként száműzetésben haljon meg.

Testvérek, nagy dolog, amikor az igazság birtokában felismerjük, mit érdemes megragadni, mivel érdemes foglalkozni, mi gazdagítja meg az életünket, s mi fosztja ki azt.

A szeretet nem örül a hamisságnak, a másik elesésének. A népi mondást, miszerint a legszebb öröm a káröröm, nem egy hívő keresztyén fogalmazta meg. A krisztusi szeretet nem örül a másik elesésének, sőt, sajnálkozik fölötte, s igyekszik az ellenségének is segíteni, ha valami kár éri. Ezért tanítja Jézus a Hegyi Beszédben, hogy szeressük még az ellenségünket is.

Az igazság nem tud hamis módon gondolkodni és cselekedni. Aquinói Tamás mondja: „Senki sem tud igazán örülni, ha nincs benne szeretet.” Csak akkor tudunk örülni a másik ember előmenetelének, ha szeretet van bennünk irányában.

Emlékszünk a tékozló fiú történetének végére, ahol a nagyobbik testvér nem örült az öccse hazajövetelének, hanem egyenesen haragudott. Nem tudott együtt örülni az apjával, mert nem volt benne szeretet sem az apja, sem a testvére iránt. Ezért kell nekünk Jézus szeretetéből kérni, meríteni, hogy tudjunk szembeszállni minden hamissággal.

Füle Lajos az *Igazságok* c. versében mondja: „Az igazságok olyan egyszerűek! / Minél nagyobbak, annál egyszerűbbek. / Mint egy virág, egy gyermek, / egy havas ág, / oly egyszerű és tiszta az igazság.” Ilyen igazság Jézus Krisztus, akinek a megjelenésére el kellett tűnniük a hamisság embereinek és kellékeinek a szent helyről. Akkor tudsz te magad is igazán örülni Jézus érkezésének, ha felismered, hogy jövetelére, akár a pillanatnyi zavar árán is, de érvényesül az isteni rend, s abban mindenki otthonosan mozoghat és jól érezheti magát.

Testvérem! Akarsz-e örülni az isteni élet rendjének? Otthonosan szeretnél-e mozogni benne? Akkor engedd, hogy jöjjön, és borogasson fel mindent az életedben, ami nem oda való. Hordd ki a Golgota dombjára, Krisztus keresztje alá, hogy onnan áradjon az Igazság fénye reád! S tudj örülni az Ő igazságának, ami megtölt szeretetével! Ámen.

A szeretet mindent elfedez

Alapige: 1Korinthus 13,7a
Bibliáolvasás: Efézus 5,1–10

Ez a nagyon rövid kijelentés, egyetlen versnek apró részleteként, hatalmas üzenetet rejt magában. Különös dologra lehetünk figyelmesek az amúgy is rövid 7. vers kapcsán: négyszer fordul elő benne a „mindent” kifejezés. Az eredeti szövegben ez „panta”. A gyógyszeriparban ismerős a panateia kifejezés, ami arra utal, hogy vannak gyógyszerek, amelyek többféle betegségre alkalmazhatók. Szeretnénk mi olyan orvosságot kapni, ami minden betegséget gyógyít. Ilyent azonban az ember nem képes előállítani.

De, ami lehetetlen a gyógyszeriparban, az Isten számára lehetséges. Isten patikájában van olyan gyógyszer, ami mindent gyógyít. Ez az agapé-szeretet, amiről Pál apostol annyi mindent elmond. Itt most azt hallottuk, hogy a szeretet mindent elfedez. Nézzük meg, mire gondol Pál, amikor ezt leírja. Nyilván, mindarra a sok rosszra, amit az előzőekben felsorolt: türelmetlenség, kegyetlenség, irigység, kérkedés, felfuvalkodottság, haszonlesés, harag, hamisság. Ijesztő felsorolása ez mindannak, amit egy szóval így nevez meg a Szentírás: bűn. Mennyiféle változatban jelenik meg, lám, a szeretet himnusa is rámutat erre, hogy aztán jöjjön a megoldás: mindezt el tudja fedezni a szeretet. Ezt a sok iszonyatot, emberi nyomorúságot Isten el tudja fedezni egyetlen mozdulattal. Ráteríti a szeretet palástját.

A szeretet mindent elfedez. Az a mozdulat ez, amikor letakarunk valamit egy lepel-lel. Leplet rá! – szoktuk mondani. Dobjuk a hátunk mögé, ne beszéljünk róla! Amikor meghal valaki, előbb a halotti lepellet, majd földdel eltakarjuk, bármennyire is fáj ez nekünk. Ha sokáig tartanánk magunk között, minket is halálosan megfertőzne. Földet reá – ez azt jelenti, hogy többet nem földeljük ki. Valami hasonló mozdulatot tesz Isten, amikor végképpen lefedi a bűnt. Leplet borít reá, vagyis nem foglalkozik vele többé. Nem kaparja ki többé.

Az Ószövetség sok törvénye között van egy olyan is, hogy a gyermeknek nem szabad a szülők takaróját felemelnie, nehogy szemérmertlenséget kövessen el. Érdekes isteni tiltás ez. Nehogy belekontárkodj mások intim dolgaiba. Ez nem csak testi vonatkozásban, de lelki dolgokban is érvényes. Amikor Isten már valamit rég megbocsátott, és én még mindig nem tudom megbocsátani. Ő már rég ráterítette a felejtés leplét, s én még mindig nem felejtettem el. Próbálok ezt a leplet fölrángatni, azaz lelki szemérmertlenséget követek el. Hányszor lehet hallani, miután valaki újjászületett a hitben, és Isten minden csúnya bűnét megbocsátotta, hogy jönnek egyesek, s kezdik felhánytorgatni annak múltját. Mit akar ez itt nekünk mondani, bibliázni meg szenteskedni, hiszen jól ismerjük, milyen részeges, parázna meg csúnya szájú volt – hát ő akar most nekünk prédikálni? Nos, Isten nem így viszonyul a bűneinkhez. Amikor leplet borít reá, az végérvényes. Ő nem kandikál újra meg újra a lepel alá, hogy a régi ocsmányságaimat előkotorja és a szemem közé vágja.

Nézzünk csak néhány ilyen bibliai esetet. Már az Ószövetség elején ott van az isteni irgalomnak ez a mindent elfedező mozdulata. Ott van Ádám és Éva a bűneset után az Édenkertben. Rájuk szakad a félelem, emiatt elrejtőznek, s amikor Isten keresni kezdi őket, megvallják, hogy félelmükben és szegyenükben rejtőztek el. Rádöbbentek, hogy ők meztelenek. Jött Isten és látta, hogyan szerencsétlenkednek, holmi fügefaleveleket aggatva magukra, amiket egy enyhe szél is lekaphat róluk, s ismét csak szegyenpírban fognak égni. Meztelenségüket saját eszközeikkel úgysem tudják végérvényesen eltakarni. Ezért, miközben Isten kiűzi őket az Édenkertből – mert a bűnnek mindig van jogos büntetése –, mégis ott van Isten irgalmas mozdulata. Bőrruhát készít nekik, s felöltözteti

őket. Maradandó leplet borít szegyenükre és meztelenségükre, hogy további életük ne csak elviselhető, hanem valamiképpen élhető legyen.

A másik érdekes történet a Noé atyánké, aki elkezdett szőlőt termesztani. Nem ismerve még a bor erejét, kissé többet ivott a jó nedűből, s lerészegedett. Észrevette az egyik fia, Khám, hogy ott fekszik atyjuk meztelenül a sátor közepén. Szólt a két testvérének erről. Azok rögtön észlelik a bajt, s szemérmesen háttal tolatnak be a sátorba, miközben egy leplet visznek a hátukon, amivel letakarják meztelen atyjukat. Majd kijózanodván Noé, megátkozza Khámot, mivel ő nem ilyen elnéző és elleplező szeretettel közeledett a meztelenségéhez és az lett ennek a következménye, hogy Khám a sémiták szolgája lett. Lenyomozható ez a mai közel-keleti helyzetben is.

Különös az, ahogyan Jézus gyakorolta ezt az Újszövetségben. Ott van a házasságtörésen rajtakapott asszony, akit paráznasága miatt halálra akarnak kövezni, odacipelik Jézus elé, s felteszik Jézusnak a provokáló kérdést: a törvény ezt mondja, te mit mondasz? S Jézus egy elegáns, megbocsátó mozdulattal a szeretet leplét teríti ennek az asszonynak megrótt múltjára, s közben egy bölcs válasszal megvédi az életét is. Ezt cselekszi a szeretet. Egy olyan palástot borít a bűnre, amivel magát a vétkest is megmenti a halálos ítélettől, s új esélyt ad neki.

A fiataljainkkal láttuk azt a filmet, ami Néri Szent Fülöpről és különös munkájáról szól, amit a lecsúszott életű fiatalok között végzett. Egyszer egy fiatal csibész ellopta az úrvacsorai kelyhet a templomból. A rendőrség nyakon csípi a tolvajt, visszaviszi őt a kehellyel együtt a paphoz, szembesítés végett. Döbbenetes jelentnek vagyunk tanúi, amikor a pap a rendőrök és a tolvaj elképedésére megköszöni a csibésznek, hogy visszahozta a kölcsön adott kelyhet. Ennek az lett a folytatása, hogy ezután a csibész igyekezett jó útra térni, s örökre lekötölezzettnek érezte magát a pap irányában. Ezt teszi velünk is Isten szeretete. Érdemünk ellenére kerül reánk Isten szeretetének a palástja. Ez mindig lelkiismeret-furdalást is okoz, fölkapar, szegyenpírban éget, de elgondolkoztat és le is kötelez.

Az Ézsaiás 61,10-ben ezt olvassuk: „Az üdvösség ruhájába öltöztetett engem, az igazság palástját terítette rám, mint vőlegényre, ki fölteszi fejdíszét, mint menyasszonyra, ki fölrakja ékszerait.” Ezt mondhatta el a tékozló fiú is, miután befogadta őt az atya. Rólunk is levette tékozló életünk rongyait, s felöltöztetett minket lelkileg, hogy ne látszunk ki meztelenségünk rútsága. Ezt tette Jézus Péterrel is, amikor a háromszori tagadása után, a Genezáret partján megkereste őt, s háromszor is biztosította szeretetéről. Szeretete palástját terítette Péterre, s ezzel esélyt adott a tagadónak arra, hogy mégiscsak beálljon az emberhalászatba.

Jézus születésének történetében is felfedezhető a szeretet mozdulata, amikor Mária bepólyálta a csecsemő Jézust. Minden gyermek megszületésekor megmozdul az anyai szeretet, s oltalmazó mozdulatával igyekszik óvni csecsemőjét a kinti világ hidegségétől. A szeretet mindig igyekszik védelmet nyújtani, bepólyálni, betakarni a didergő embert. Ez történik lelki értelemben is.

Még Jézus halálakor is előjön ez a mozdulat, mert a keresztről levett Jézus holttestét Arimáthiai József begöngyöli egy gyolcsba. Ez is valamiképpen a szeretet kifejezése, amikor még a halottainkat is begöngyöljük, s méltó módon igyekszünk őket elhelyezni végső nyughelyükre.

Hányszor rászorulunk mi is a szeretet ölelő mozdulatára. Amikor egy kisgyermek megijed valamitől, s a szülő karjaiba menekül, mennyire megnyugszik, amikor a szülő óvó szeretettel magához szorítja őt. Elég, ha a vizsga előtt izguló diákot föl hívja a szülő vagy egy jó barát, s egy bátorító szót mond neki, s máris megnyugszik. Valaki műtét előtt áll, félelem szorongatja a szívét, nem tudva, milyen kimenetele lesz a műtétnek.

Ilyenkor elég egy rövid látogatás, egy telefonhívás, egy bátorító szó, talán csak annyit mondani: én is imádkozom érted. Ez is a szeretet palástjának a továbbítása azok felé, akik szoronganak, tele vannak félelemmel és aggodalommal.

Amerikában történt 1930-ban: egy baleset következtében bekerült a sürgősségi osztályra egy szép, fiatal leány. Úgy tűnt, hogy egyik lábát amputálni kell. Ekkor talált rá egy fiatal orvos, akit a betegek rózsás orvosnak neveztek. A betegek éjjeliszekrényén levő virágokból ugyanis el-elvett egy szál rózsát, s azt feltűzte a fehér köpenyére. Ezzel is vidámságra derítette a kétségbeesett betegeket. Amikor ezt a fiatal leányt a műtőbe indították, ez az orvos a rózsás köpenyét ráterítette a lányra, aki megkérte bent az orvosokat, hagyják a rózsát a kezében a műtét alatt. Amikor a műtét után felébredt, még akkor is a kezében szorongatta a szál rózsát. A történet azzal folytatódott, hogy a lány nem vesztette el a lábát, teljesen felépült, és házasság lett a barátságból. A gyerekeik közlése alapján tudjuk, hogy negyven évi házasságuk idején rendszeresen meglepték egymást egy-egy szál rózsával.

Mi Krisztust öltöztük fel, mondja Pál apostol a galatákhöz írt levélben. Ez pedig akkor történt meg, amikor Jézusban elfogadtuk a mi Megtartónkat. Nem véletlenül fogalmazott így a karácsonyi örömhír: született néktek Megtartó a Dávid városában. Ez a Megtartó azért jött közénk, hogy a szeretet palástjával elfedezze bukott életünk minden bűnét, s alkalmassá tegyen minket az új szövetség szolgálatára. Így tanítgat minket Isten az új életünk rendjén arra, amit Péter apostol is megtanult Jézustól a szeretetről. Ezért mondja az 1Pt 4,8-ban: „A szeretet sok bűnt elfedez.”

Vajon hogyan gyakoroljuk mi ezt? Vajon mindent elfedez a mi szeretetünk palástja? Talán az apró hibákat igen, de a nagyobb bűnöket már nem képes elfedezni? Vajon szűkkeblű lenne a mi Istenünk? Nem! Lám, milyen sok bűnt nevez meg Pál apostol a szeretet himnuszában, amit Isten szeretetének palástja mind képes elfedezni. Akkor van esély arra, hogy a Jézustól kapott szeretettel mi is mindent elfedezzünk.

Egy tanulságos mese szerint két barát utazott együtt a sivatagban. Útközben valamin összevesztek. Az egyik adott egy pofot a másiknak. A sértett fél rögtön felírta a homokba: a legjobb barátom arcul ütött. Aztán mégiscsak egymásra lévén szorulva, együtt mentek tovább, s egy oázison egy tóra találtak. Bementek megfürdeni. A bántalmazott ember elkezdett fuldokolni a vízben. A barátja gyorsan kimentette. Akkor a megmentett ember kőbe véste: a legjobb barátom megmentette az életemet. A másik csodálkozva kérdezte: miért e kétféle írás? – Mert, ha valaki megbánt, azt csak homokba írrom, ha valaki jót tesz velem, azt kőbe kell vésnem.

Miért írt Jézus a porba, amikor a házasságtörésen rajtakapott asszonyt elébe vitték? Lehet, hogy éppen a bűneit írta a porba. Azt a megbocsátás szele hamar eltörli, s nem lesz már visszaidézhető, sem újraolvasható. Amit azonban kőbe vésünk, az maradandó. Vésünk hát kőbe azt a jót, amit a másik ember tesz nekünk. S közben olyan jó lenne a szeretet és a megbocsátás palástját borítani mindarra, ami fájdalmat, sértést okozott nekünk. Nincs más lehetőségünk bűnbánat hetében, mint ezt gyakorolni, s meglátjuk, mennyi áldott lelki gyümölcsöt fog teremni ez a mindent elfedező szeretet. Ámen.

A szeretet mindent hisz

Alapige: 1Korinthus 13,7b
Bibliaviasítás: Lukács 15,11–29

Manapság divatos gyakorlat az, hogy riporterek az utcán embereket ostromolnak különböző kérdésekkel. Képzelnék el, ha a fővárosi nagy nyüzsgés közepette egy riportert arról kérdeznék az embereket, mi a hit. A többség bizonyára egy gúnyos mosoly kíséretében rázná le a riportert, mások talán visszakérdeznének, hogy neki ennél külön gondja nincs-e. Nekem nagyobb gondom az, kitart-e a hó végéig a kicsiny nyugdíj vagy a csökkentett fizetés, a másoknak meg az a gondja, hova szaladjon a beteg gyermekével. Ismét másik talán éppen válófélben van, s nem tudja, hogyan kerülhet ki ebből a kínos helyzetből. Ha netán egy értelmes ember akad horogra, azaz mikrofonvégre, s lélektenileg éppen felkészültebb, akkor esetleg ilyen választ kaphat: a hit az érzelmeknek egy fajtája. Egy politikus alkatú ember talán mosolyogva válaszolná, hogy a hit egy sajátos ideológiai melléktermék, ami nem jellemzi a politikusokat. Mások talán azt mondanák, hogy a hit nem más, mint hiszékenység, vagy elsatnyult érzelmi termék, egyáltalán nem méltó dolog a 21. század kinyílt szemű és érett értelmű emberéhez.

Nyilván, az ilyen válaszok nem az igazi hitről beszélnek, hanem valamilyen műhitről, ami hasonlít a művirághoz, aminek nincs illata, s a színe is csak utánzat. Én például ezért nem szeretem a művirágot. Vagy olyan a műhit, mint a műszem, amivel nem lehet látni. Valahogy kitömi a szemeödröt, messziről úgy néz ki, mint egy szem, de nem lehet használni semmire. Ilyen a műhit is. Nem lehet vele Istent látni. Semmire sem használ. Nektünk olyan hitre van szükségünk, ami egy élő személy ismeretén alapul, s amely összekapcsolódik azzal a szeretettel, amely nem egy elvont érzelgősség, hanem egy aktív mennyei erő. Olyan szeretettel van kapcsolatban, ami Istentől származik.

A káténk 21. kérdésére: Mi az igaz hit? – sűrítve ezt a választ halljuk: A hit nemcsak biztos ismeret, hanem szívbeli bizalom is. Ismerem valakit, akiben megbízom, ezért szeretem őt. Személyes dolog tehát a hit. Olyan ez, mint a szerelmi kapcsolat. Teljes lényünket hatalmába keríti: az értelmet, az érzelmet és az akaratot is egyaránt megmozgatja. Isten szeretete is hasonló: nem zárja ki az értelmünket, sem az érzelmünket, sem az akaratunkat. A hit Isten iránti bizalom tehát, a szeretet pedig az embertárs iránti bizalom. Hit és szeretet együtt jár, mint két édes testvér. Ezért mondja Pál, hogy a szeretet mindent hisz. Nyilván, ez nem azt jelenti, hogy mindent balgán elhisz. Ez a szeretet nem vakon cselekszik. Ez tele van bizalommal az iránt, akit szeret. Ezt teszi Isten is a mi irányunkban. Az agapé-szeretet teljesen megbízik bennem, a mindenkori emberben, holott a bűneset óta az ember nem megbízható. Vajon ez naivság Isten részéről?

Az a szeretet, ami annyi emberi keménység, lázadás, ellenségeskedés és hűtlenség után is még képes felénk fordulni? Még mindig mer újat kezdeni az emberrel? Vajon nem vak-e ez a szeretet, amelyik nem akar tudomást venni a csúnya valóságról, a bukott ember állhatatlanságáról?

A technika történetéből ismerős az a szép eset, amikor Edison feltalálva a villanyégőt, legyártja az első példányt, azt rábízta egy ifjú munkatársára, hogy vigye fel az emeleti raktárba, s helyezze azt biztonságba. Útközben a lépcsőkön megbotlik, leejti az értékes darabot, ami eltörik. Edison szó nélkül nekilátott a következő darab elkészítésének. Aztán ugyanarra az emberre bízta az új égő felvitelét. Mert a szeretet mindent hisz, azaz megbízik a másik emberben. Adjuk meg azt egymásnak, amit Isten is megadott nekünk. A tékozló fiú történetében az atya nem cselekedett racionálisan, amikor annak felelőtlen életmódja után őt visszafogadta, ráadásul gyűrűt húzott az ujjára, sarut

a lábaira és ünnepi ruhába öltöztetve, levágatja neki a hizott tulkot, hogy együtt ünnepeljenek.

A kortörténeti leírások érdekes dolgot közölnek a gyűrűről. Krisztus korában a gyűrű nem csupán egy ajándéktárgy, hanem egyben az átruházott hatalomnak a jele is volt. Az apa a saját ujjáról húzta le a gyűrűt, s adta azt a fiának, mintegy jelezve ezzel, hogy átruházza a hatalmat. Az akkori pecsétgyűrű lágy viaszba nyomható volt, s azzal pecsételtek le egy-egy hivatalos okmányt, szerződést. A fiú tehát az apa nevében szerződést is köthetett. Hadd kérdezzem az apákat: ha lenne egy ilyen csavargó fiúnk, aki szegényt hozott a nevünkre, a tisztességünkre, s hazaállítana loncsosan, kócosan, mocskosan, vajon mit gondolnánk első látásra róla? Rá mernénk-e bízni a bankkártyánkat, a cégünk pecsétjét? Ugye, nagyon meggondolná minden józan ember, tegyen-e ilyen gesztust egy ilyen gyermekével.

De hát ezt tette velünk Isten, aki Jézus vére árán visszafogadott minket. Akiknek új esélyt ad Isten szeretete, mert hiszi, hogy a mi tékozló életünkéből is ki lehet hozni valamit. Mert megbízott bennünk, ránk bízott sok drága ajándékot, mint a tékozló fiúra az apja: gyűrűt, sarut, ruhát és hizott tulkot. Mi mindent bízott reánk Isten! Egészséget, épséget, képességeket. Valaki pl. fából szép dolgokat tud készíteni, más valaki egy elromlott motort tud megjavítani, vagy valaki egy szép házat tud megtervezni, a másik pedig fel tudja építeni. Egy orvos egy nagyszerű műtéttel helyreállítja a beteg egészségét. Az ügyes háziasszonyok a kertből behozott sáros nyersanyagokból ízletes ebédet tudnak készíteni.

Lehetne millió példát sorolni még. Rád bízott Isten gyermekeket, társat, pénzt, értékes időt. Vajon mit teszel ezekkel? Már rég el is vehette volna Isten mindezeket tőled, s még nem tette. Azaz: szeretete szövetségének a gyűrűje még mindig nálad van. Vajon mennyibe kerül Istennek ez a kockázat? Mert hogy minden házastársi kapcsolat a szeretet kockázata. Valamikor egy vadidegen lány került az utamba, akiről addig soha nem hallottam, s egy adott pillanatban rá mertem bízni az életemet, s ő is rám az övét. Hát nem tiszta kockázat ez az egész? Persze, hogy sokszor csalódás is jár ezzel, mert ahol nem térül vissza a befektetés, mint egy rossz vállalkozásban, ott be kell zárni a boltot.

Testvérek, vajon a szeretet ésszerűtlenül cselekszik, amikor mindent hisz? Richard Wurmbrand egyszer egy Afrikában szolgáló misszionárius asszonnyal beszélgetett. Ez a hölgy önfeláldozó lelkületéről volt ismert. Wurmbrand megkérdezte tőle, mi készítette erre a szolgálatra, s megéri-e? Az asszony bevallotta, hogy ő sem mindig tud hinni cselekedete értelmességében, mert a muzulmánok közt szolgálva rájött, hogy azokat nem lehet megtérésre segíteni. Noha nagyon szerette őket, végül is az eszével kezdte mérlegelni a szolgálatát. De valahányszor az ember megengedi az eszének – amit Luther bostíának nevez –, hogy az érzelmeit irányítsa, megfojtja azokat. Ez nem azt jelenti, hogy az értelmet ki kell zárni, csak vigyázni kell, hogy ne fojtja meg az érzelmeinket.

Az irodalomtörténet nagy alkotásában, a *Rómeó és Júliában* a fiú öngyilkossága esztelenség volt. Képes volt Júliáért meghalni, holott ezernyi más bájos leány élt annak idején Veronában. Mégis ő azért az egyért képes volt meghalni. Ez nem volt egy racionális lépés. Észérvekkel nem lehet megindokolni. Mint ahogy Jézus értünk történt halálát sem. „Jézus meghalt érted” – olvassuk már sok graffittin is. Jön a másik, a festékszórójával alá írja ezt a kérdést: „De ki kérte erre?” Mert hogy teljesen esztelenségnek tűnik mindaz, amit Jézus tett. Megalapított egy olyan keresztyéniséget, amire az emberiség kétharmadának ma sincs szüksége. Sőt, az egyharmadnyi keresztyén közösségben sem veszi mindenki komolyan a saját hitét. Mert mély elemzés során kiderül, hogy még a keresztyénység körében is sokan vannak, akik nem akarják teljes szívvel szeretni Istent, s rátenni életüket a Krisztus oltárára. Mert hogy kinek jutott volna eszébe, hogy ilyen

véres dráma árán váltsa meg a bukott emberiséget? Nyilván, Istennek. Pál apostolnak volt bátorsága nagyon egyenesen válaszolni erre a kérdésre az 1Kor 1,25-ben, ahol azt mondja, hogy a megváltásunk terve Isten bolondsága volt. Szinte istenkáromlásnak hangzik ez. De Istennek ez a „bolondsága” bölcsőbb az emberi bölcseségnél. Bolondul szeretni a bukott embert és meghalni érte önként, erre csak Isten volt képes, mert annyira szerette az embert.

Az ésszerűség sokszor megfullasztja a szeretet levegőjét, s ezért kell nekünk a kettőt helyes egyensúlyban tartani. Végül Wurmbrand azt tanácsolta az Afrikában szolgáló misszionáriusnőnek, hogy csak a szeretet szavára hallgasson, s ne gyűjtsön érveket cselekedete igazolására. Mintegy alátámasztásul mindehhez ez a börtönviselt lelkész elmondta: annak idején mi is ezt tettük a börtönben. Mert amikor valakit vertek a rabok közül, s a falak visszahangozták az üvöltését, egy emberként kezdtünk dörömbölni az ajtókon, s kiabálni: segítség, segítség, ne üssétek. Pedig csak az ütlegetők hallották a kiabálásunkat, amit aztán azzal jutalmaztak az örök, hogy keményen végigvertek mindnyájunkat. Mi értelme lehetett ennek a közös tiltakozásnak? Ez teljesen ésszerűtlen volt, de a szeretet nem tud hallgatni, amikor a másikat ok nélkül verik. A szeretet nem tud közönyösen elmenni valaki mellett, még akkor sem, ha az a saját hibájából, például részegsége miatt fekszik ott. A szeretet sokszor esztelennek tűnő cselekedetekre ragadhatja magát, mégis van benne valamilyen isteni ráció, mert ez az, ami az embert meg tudja menteni.

Ésszerűen gondolkozva, Jézus történetét is bolondságnak lehetne tartani. Pál meg is fogalmazza az 1Kor 1-ben, hogy a görögöknek bolondság, a zsidóknak pedig botránkozás Krisztus keresztségének evangéliuma, de mégis ez hozott melegséget ebbe a didergő világba. A tékozló fiú apját is bolondnak lehetne minősíteni mindazért, amit a tekergő, züllött fiával tett. Logikánk szerint el kellett volna zavarnia a kapuja elől, de nem teszi, mert bízik benne, hogy szeretete bőségesen kamatozni fog. Testvéreim! Vajon mi nem adhatnánk valamit tovább abból a szeretetből, amit az Atyától kaptunk?

A szeretet bizalomra épül. Hiszi, hogy van ereje megváltoztatni a tárgyát, a másik embert. Goethe mondja: „Bánj úgy egy emberrel, amilyennek látszik, és rosszabbá teszed, de bánj vele úgy, amilyen lehetne, és azzá válik.”

Egy neves amerikai pedagógus ennek a gondolatnak az igazolására egy pedagógiai kísérletet végzett. Felmérést készített egy iskolában a diákok között, majd azt mondta a tanároknak, hogy néhány diák rendkívül jól vizsgázott. Elhitette a tanárokkal, hogy ezek a diákok rendkívüli tanulási képességekkel rendelkeznek. Persze, ezek egyáltalán nem különböztek a többiektől, de mert a tanárok elhitték, másként bántak velük. Az év végére sokkal jobb eredményt mutattak fel ezek a diákok, mert valahogy megfelelték a beléjük vetett különleges bizalomnak. Az eredmények visszatükrözték ezt a bizalmat.

Házasságunk elején anyósom többször mondta a lányának, az én páromnak, hogy fogjon csak hozzá, mert ő bízik benne. A főzés terén kellett neki annak idején ez a bizalomteljes bátorítás, ami azóta nagyon jól kamatozik. A bizalom ad egy impulzust, hogy fog az menni, csak fogj hozzá bátran. Sok kezdő munkásnak szüksége van az ilyen bizalomteljes bátorításra. A biztató tekintet, a bátorító fejbólintás sokszor csodát tehet.

Egy érdekes történeti esemény: amikor meghalt a nagy tudós, Einsteinnek a felesége, hozzáköltözött a húga, aki 14 évig vezette a testvére háztartását, hogy az zavartalanul folytathassa tudományos munkáját. 1950-ben ezt a nőt agyvérzés érte és kómába esett. A tudós minden délután két órán át felolvasott neki. A beteg semmi jelét nem adta annak, hogy valamit is felfogna a hallottakból, de Einstein nem adta fel, rendületlenül folytatta a felolvasást, és hitte, hogy megéri a ráfordított idő. Ehhez kell egy mély szeretet-kapcsolat.

Ahhoz, hogy az emberek felfigyeljenek a szeretetünkre, le kell ültünk velük és meg kell hallgatnunk őket. Az a baj, hogy sokszor kevés időt szánunk egymásra és ritkán hallgatjuk meg a másik fájdalmát. Olyan jó lenne idejében elhallgatni, hogy a másik ember ki tudjon törni abból a burokból, amibe beszorult az élete. Másrészt pedig szólni kell a megfelelő pillanatban, hogy idejében eljusson a segítő, vigasztaló szó az arra szorulóhoz.

Egy érdekes irodalomtörténeti eset: a 19. században keserű kedvvel ment haza egy férj a munkából, mert elbocsátották az állásából. A feleség örömmel vette a hírt, s azt mondta indoklásul: milyen jó, így most legalább lesz időd megírni a rég tervezett könyvet. Mindig tudtam, lángész vagy, s hogy remekművet fogsz írni. Bízott a férjében. Ez a bizalom készítette írásra Hawthorne-t. Így született meg a 19. századi amerikai irodalom egyik legismertebb regénye, *A skarlát betű*. Mert a felesége megnyugtatta, hogy majd a megspórolt konyhapénzből élnek addig, amíg ő megírja a könyvét.

Testvéreim, a bizalom és a szeretet ki tudja hozni a másik emberből a legjobbat is. A Péld 18,21 ezt mondja: „Élet és halál van a nyelv hatalmában.” Éltetni és megölni is lehet egy szóval valakit. Ne tartsd hát vissza a bátorító szót a levert embertől. Bízz benne. Lehet, hogy ezzel az életét mented meg, egy meggondolatlan lépéstől tartod vissza. Ezért hát tanuljuk közösen, amit Isten Szentlelke a szívünkbe akar vésní: a szeretet mindent hisz. Ezért soha nem adja fel. Ámen.

A szeretet mindent remél

Alapige: 1Korinthus 13,7c
Bibliaviasítás: 1Mózes 8,1–22

Miért van szükségünk újra és újra ilyen jellegű üzenetre? Mert a legerősebbek is, a legmagabiztosabbak is bizony nem egyszer elvesztik reménységüket. Kerülünk az életben olyan helyzetekbe, amikor úgy tűnik: végleg beborult fölöttünk az ég.

Amerika partjainál egyszer elsüllyedt egy tengeralattjáró, az egész legénység bennrekedt. A kint levők mindent megpróbáltak megtenni megmentésükért, de a próbálkozások sorra kudarcot vallottak. A kilátástalan helyzet vége felé egy mélytengeri búvár kopogtatást hallott az acélhajó falán. Amikor a sisakját odaszorította a hajó falához, megértette, hogy az egyik matróz odabentről Morse-jelleggel kopogva kérdezi: „Van-e még remény? Van-e még remény?”

Sokszor úgy tűnik, hogy a mi életünk hajója is nagyon mélyre süllyedt, és senki emberfia nem képes már segíteni ebben a helyzetünkben. Nyilván, ilyenkor felszakad kétségbeesett szívünkben a kérdés: Van-e még remény? Lehet, nemrég elvesztetted kedves hozzátartozódat. Amikor testét végképp betakarta a föld, szívedben ott volt a kérdés: Van még remény? Hogyan tovább? Talán csódhelyzetben van a vállalkozásod, mint sok helyen ma a világon. Ilyenkor kérdezed: van még remény?

A kilátástalanság homályából kopogtat fel az ember néhány utolsó erőfeszítéssel: Van még remény? Ne felejtse el: odafent valaki mindig hallja ezt a kérdést. Csak tudni és hinni kell, hogy van valaki odafent, ahol nem a sötétség az úr, ahol valaki világosságban uralkodik. Ő soha nem adja fel, mindent megpróbál érted. Elment az utolsó, fiát is feláldozta irántad való szeretetéből, hogy bizonyítsa: igen, van remény. Nem úgy, mint az orosz Kurszk esetében, ahol a legénység minden tagja előbb-utóbb kénytelen volt tudomásul venni, hogy nincs remény. Az oxigénhiány és a betóduló víztömeg miatt előbb-utóbb mindenki megfulladt.

Igen, emberi síkon, sajnos sokszor kiderül, hogy a hozzánk hasonló képességűektől hiába várunk segítséget, mert részükről már nincs lehetőség a segítségre. Holott sok esetben emberi segítség is tud reménységet gyűjtani a szívben. Erről is szó lesz, hogyan kell ezt nekünk, élő reménység birtokában levőknek gyakorolnunk mások felé. Dante híres írásában, *Az isteni színjátékban*, a pokol bejárata fölött ez áll: Ember, aki ide belépsz, hagyj fel minden reménnyel. Igen, mert a pokolban már nincs remény. Ott végleg lezártult minden, mert ott nem a szeretet uralkodik. De, ahol a szeretet jelen van, ott mindig van még remény. Ezért mondja alapigénk: a szeretet mindent remél.

Mi sokszor apró dolgok után vágyunk. Hatalmas különbség van az emberi vágyaink és az élő reménység között. A vágy sokszor csak valamire irányul, a reménység pedig valakire. Aki nem ismeri a nagybetűs élő Reménységet, az hamar földadja a küzdelmet és nem képes újramezdeni.

A neves amerikai elnök, Franklin Benjamin nem sokra becsülte a reményt. Azt mondta: „Aki reménykedik, az éhen hal.” Ő ugyanis mindig a konkrét cselekvés híve volt. Igen, ám, de ahhoz, hogy véghezvigyünk egy eltervezett dolgot, reménység is kell. Ahhoz, hogy céltudatosan nekifogjunk, s gyakorlatba ültessük elgondolásunkat, a reménység lendülete kell előrevigyen bennünket. Ahol meghal a remény, ott már nincs élet. Csokonai ezt mondta: „Itt a halvány völgynek mélyén, jajgat és sír elpusztult reményén egy magányos árva szív.” A kétségbeesett ember reménytelen állapotát írja le a költő. Elpusztulhat-e ezek szerint a remény? Igen, elpusztulhat. Az emmausi tanítványok története is ezt bizonyítja. Az úton Jézus kérdésére: Miért vagytok szomorú ábrázattal? – elkezdik mondani mindazt, ami Jézussal nagypénteken történt. Pedig mi azt reméltük, hogy... mondják.

Súlyos beteg valaki, kórházba kerülve műtéten esik át. Az orvosok gyakran így fogalmaznak: a műtét sikerült, s néhány nappal később mégis meghalt a beteg. Utána csalódottan, összetört szívvel és gyászoló lélekkel mondják a hozzátartozók: pedig mi azt reméltük, hogy felgyógyul, s még hazajön. Még néhány hónapig vagy évig köztünk lesz. Vizsgára készül a diák, remélve, hogy sikerül megszereznie a diplomát, mégsem sikerül, „pedig én azt reméltem, hogy...” – mondja csalódva. Más valaki elindul külföldre munkát szerezni, egy-két hónap próbálkozás után csalódva hazakullog, mondva: azt reméltem, nekem is összejön, mint másoknak. Nekem miért nem sikerült?

Lehetne még sok ilyen gyakorlati példát mondani, annak érzékeltetésére, mennyi összetört reményű ember fakad ki keserűen: pedig mi azt reméltük... Bizony, sokszor a mi kis szűk reménységünk korlátjaitól nem látjuk a sokkal nagyobb lehetőséget, amit Isten akar mutatni és adni nekünk. Hasonlók vagyunk ahhoz a fiatalemberhez, aki egyszer könnyes szemmel, a kiborulás szélén egy levelet mutatott a lelki gondozójának. Elmondta, hogy több évig udvarolt egy leánynak, de soha nem mert megkérni a kezét, mert nem remélte, hogy ez a szép, okos lány egyáltalán férjhez menne hozzá. S egyszer levelet kapott a lánytól: öt évig vártam, hogy megkérde a kezem. Telik az idő, nem várhatok tovább. Valaki más megkért, s én igent mondtam neki. Kérlek, többet ne keress, noha szívesen lettem volna a feleséged. A fiatalember összetörtten mondta a lelkészének: látja, kérem, így jártam, mert nem volt elég bátorságom, nem mertem remélni azt, amit remélhettem volna.

De lehet másképpen is viszonyulni a vesztesnek tűnő helyzethez. Egyszer egy réten focizott egy kölyökcsoport. Az arra sétáló férfi megkérdezte az egyik sráctól, mennyi az eredmény, ki vezet. Az ellenfél vezet 7:0-ra. – S ez téged nem bosszant? – kérdezi a férfi. Nem – válaszol a fiú –, hiszen mi még nem vagyunk megverve. A mérkőzésnek még nincs vége. Mi olyan hamar azt hisszük, hogy a meccsnek, az élet nagy mérkőzésének vége van. De, amíg nincs vége az életnek, addig még nem vagy végleg vesztes. A

focirajongók tudják, hogy az utolsó percig érdemes küzdeni, mert akkor is be lehet rúgni a továbbjutást jelentő gólt.

Sokszor még Isten népe is elfelejti ezt. Pedig te is hiszel Istenben. Azt is tudod, hány esetben kiemelt a mélységből és új reményt öntött a szívedbe. Milyen jó lenne megtanulni, nem feladni idő előtt.

A neves keresztyén francia író, Fr. Mauriac mondja: „Az ördögnek veszett ügye van még a legutolsó bűnösnel is, aki még reménykedik. Mindaddig, amíg a lélekben egyetlen szikrája él a reménységnek, addig nem választja el a végtelen szeretettől más, mint egy sóhajtás.” Egy sóhajtás elég, hogy te Isten végtelen szeretetét mozgósítsad, és kérésed idejében célba érjen. Így vesztesből ismét győztes lehetsz.

Gárdonyi Géza mondja: „Aki lélekkel nézi az ég kitért könyvét, reménységet olvas ki abból.” Milyen nagy lehetőség a bizonytalanul hajózók számára, amikor a beborult ég kitisztul, s egyszer csak megjelennek a csillagok a derűs égbolton. Mindig nagy reménységet jelent ez. Van mihez igazodni, nem kell tovább céltalanul bolyongani. Van, ami elsegítsen minket a biztos kikötőbe. Olyan jó lenne, ha mi is hinn tudnánk, bízni tudnánk Isten kiapadhatatlan nagy szeretetében, ami reménységet tud gyűjtani a szívünkben.

Az imént olvastam fel Noé történetét. Többszöri próbálkozással teszteli le, mikor ér véget az özönvíz. Kiküldi a hollót, majd a galambot, ami visszajön. Amikor másodszor küldi ki, már hoz egy olajfaágat a csőrében. Ez lett a megbékélésnek, a nyugalomnak a jelképévé. A bárkában rekedtek számára hozza az új életkezdés reménységét, ennek jelképeül az olajfalevelet. Tele van a világ ilyen példákkal. Ott van a tékozló fiú a hazafelé vezető úton. Szívében morzsolja a kérdést: van-e még remény? Megnyílik-e számomra az atyai ház kapuja? Ha apám nem fogad fiaként, elég, ha megtűr az udvar sarkában szolgálként. Az is jobb lesz, mint a disznók vályúja mellett éhezni. Van-e remény? S lám, amikor az utolsó, legnehezebb lépések megtétele következne, egyszer csak kicsapódik a ház ajtaja, s eléje fut az apa. Kitért karokkal öleli a keblére, körbecsókolgatja, hogy a fiú szívében szorongó kérdésre – van-e remény? – rögtön megérezze, igen, van. Ha így fogad engem apám, sokkal többre van remény, mint amire én gondolni mertem. Nemcsak megtűrt szolga lehetek, hanem visszafogadott fiú, s még ünnepi ruhára is van remény, ezen felül a szövetség megújításának gyűrűje is az enyém. A kiéhezett fiúnak még ünnepi asztalra is van esélye.

Testvéreim, ilyen Isten szeretete. Ott van Jézussal szemben a tetten ért házasságtörő nő, aki fölött már emelkednek a gyilkos szándékkal szorongatott kövek. Mert a törvény értelmében az ilyent halálra kell kövezni. Van-e még számára remény? Életben maradhat-e még? Mi lesz most? Vajon itt Jézus szeme láttára folyik el a vére? Jézusnak csak egy szavába kerül: aki közületek ezen a téren nem bűnös, az vesse rá az első követ. Kiderül, mind elkotródnak a vádlók, s amikor az asszony fölemeli a fejét, látja, hogy csak Jézus van ott egyedül. De ez elég ahhoz, hogy legyen számára remény. Mert ha a szeretet jelen van, akkor van remény.

A reménység olajfalevelét hozta Noénak is a galamb. Meghozta Jézus Bethániába, amikor Lázár meghalt, és siratta őt a két testvér. Uram, ha itt lettél volna... Hányszor mondunk mi is ilyeneket! Ha itt lettél volna, ha idejében észlelted volna a bajomat, Uram, ha jobban figyeltél volna, ha többet törődöttél volna velem, ha... akkor nem történt volna meg, akkor nem lettem volna beteg, akkor nem jutottam volna anyagi csődbe, akkor nem fordított volna nekem hátat a gyermekem. Akkor, akkor, akkor... S folytathatnánk a vádaskodások sorát.

De Jézus bebizonyítja Mártának és Máriának, hogy nem késett el. Mert Benne megérkezett a Feltámadás és az Élet. Több, mint egy orvos, amit a testvérek reméltek. A

halott reményt is elő lehet hívni, ami már oszladozik, s úgy tűnik, hogy végképp elveszett.

A szeretet mindent remél. Még veled kapcsolatban is. Reméli, hogy új világosság támad a szívedben. Reméli, hogy még erősebb hittel rendelkezel majd, s még több szeretettel tudsz társaid felé fordulni, s még több bizalommal tudsz ezután Istenedre tekinteni. Említettem, szükség van arra, hogy mi, az élő reménység birtokosai gyakoroljuk azt, amit a galamb gyakorolt a bárkában rekedtek irányába. Kellő időben vitte a csőrében a reménység olajfalevelét. Viszed-e ezt a levelet? A Szentírás tele van Isten buzdító soraival, irántunk való szerelmének sok üzenetével. Egy ilyen levél, egy szó elég sokszor, akár telefonon vagy éppen személyes látogatásban: van remény, ne add föl.

Amerikában 1983-ban, egy 21 éves fiatalember már házasságra készült, amikor néhány héttel az esküvő előtt autóbalesetben kirepült a kocsiból s nyakát szegte. Nyakától lefelé teljesen megbénult. Az orvosok szerint semmi esélye nem volt többé a normális életre. Etetni kellett, teljesen rászorult mások segítségére. A kórházi ágyához ment az édesanyja, s a fülébe súgta: a nehézségek leküzdéséhez idő kell, de a lehetetlen csak egy kicsivel több időbe telik. Ez a fiú édesanyjának buzdító szavaitól új reményt kapott. Nagy küzdelmek, sok kezelés árán fölépült, másfél évvel később feleségül vette szíve választottját, három gyerekük is született. Noha tolókocsiban élt, sikeres előadó lett, s könyvet írt azzal a címmel: *A lehetetlenhez csak egy kicsivel több idő kell*. Mert valaki elvitte a betegágyához a reménység olajfalevelét.

Egy férfi mondta egyszer éretlen gyermeke viselkedése kapcsán: Eleinte keseregtem, hogy ennyire zöld a gyermekem. De az igéből új hozzáállást tanultam. Most már annak örülök, hogy zöldellő a lelke. Majd eljön az idő, amikor kalász is terem. Ha így nézünk gyermekeinkre, észrevehetjük a fejlődésben levő kalászt. Isten is így néz ránk. Nem mint holmi kétbalkezesekre, akik mindent elszúrnak, hanem mint növekedőkre, akiknek még érésre van szükségük. Ezért ad még esélyt nekünk Isten, sőt ránk bíz másokat, hogy mi is vigyük a reménység olajfaágát nekik.

Teológus koromban a múlt század hetvenes éveiben ismertem meg Magyarországon egy idős lelkipásztort, Farkas Lászlót, aki elmondta, hogy az 56-os forradalmi események után a hitben és szolgálatban buzgó lelkészeket igyekeztek háttérbe szorítani, s ellehetetleníteni. Őt ebben az időben házi fogságra ítélte a hatóság. Egy rendőr állt a parókia kapujában. A lelkész nem hagyhatta el a parókia épületét, csak ha temetésre kellett mennie. Akkor is rendőri kísérettel. Két évig tartott a házi fogság. Senkivel nem tudta tartani a kapcsolatot, teljes hírzárlatban kellett élnie. S akkor nekiült megírni egy bibliai regénysorozatot. Az első kötet Mózesről szólt, a második a Messiásról, s a harmadik a Tanúkról. Amikor elkezdte írni, sok kétséggel küzdött. Kérdezte is a feleségét: az íróasztal fiókjának írom-e ezeket? Hiszen ebben a vad ateista világban senki nem fogja ezeket kiadni. Ekkor a felesége azzal bátorította: ha Isten leültetett téged, hogy írjad, te ne törődj azzal, ki és mikor fogja kiadni, te csak írjad. Aztán ott vártak a regények a fiókban, míg egyszer a református egyház vezetőségétől egy értesítést kaptak, hogy csödben van a nyugdíjintézete, s ki-ki lehetősége szerint támogassa anyagilag. Ekkor Laci bácsi felajánlotta szellemi tőkét kiadásra, a teljes bevételt a nyugdíjintézetnek adva. Így jelentek meg a könyvei még a kommunista időkben. Mert a szeretet mindent remél és reményt ad.

Vigyél reménységet a reményteleneknek. Megteheted egy betegágnál. Rengeteg beteg vár egy bátorító ígét, sok gyászoló várja a vigasztaló szót. Kopogj be hozzá, keresd meg őt, ülj le vele akár együtt sírni, vagy együtt örülni egy gyógyulás fölött. Mert mindig van remény!

Záró biztatásként halljuk meg a Róm 15,4-et: „amelyek régen megírtak, a mi tanulságunkra írtak meg, hogy türelmünk legyen és vigasztalást nyerjünk és ezáltal reménységünk legyen” Ismered-e ezt a reménységet? Ha igen, vidd ezt másoknak, sok élet gyógyulására és felegyenesedésére. Ámen.

A szeretet mindent eltűr

Alapige: 1Korinthus 13,7d
Bibliolvasás: Ézsaiás 53,2–12

Néhány héttel korábban hallottuk: ennek a 7. versnek egyik feltűnő vonása, hogy négyyszer fordul elő benne a „mindent” kifejezés. Mi az a sok minden, amit az isteni agapének, a szeretetnek el kell tűrnie, hordoznia, fedeznie, az a sok emberi gyengeség, gonoszság, bűn, ami a bukott embertől kitelik? Felsoroltuk ezeket: türelmetlenség, kegyetlenség, irigység, önteltség, felfuvalkodottság, gonosz cselekvések, haszonlesés, harag és sok más nyomorúsága az emberi életünknek. Lám, mi mindent kell eltűrjön Isten szeretete nekünk. Ezért mondja alapigénkben Pál, hogy a szeretet mindent eltűr vagy elvisel, más fordításban, mindent elhordoz. Érezzük, hogy itt valami komoly, szent és nehéz feladatról van szó, amit képtelenek vagyunk emberi erőből teljesíteni. Hogy mindent elhordozunk, mindent eltűrjünk, mindent lenyeljünk a gonoszkodó, türelmetlen, irigy, fősvény, haragvó, ellenünk áskálódó, nekünk rosszat tevő embernek, ez már meghalad minket. S minél inkább előrehaladunk a szeretet himnuszának magyarázatában, annál inkább érezzük, milyen kicsik vagyunk e nagy feladat arányaihoz képest.

Nézzük meg, mi az a minden, amit Jézusnak, az isteni szeretetnek kellett elviselnie érettünk. Először is: bukott emberlétünk minden korlátját. Azzal kezdődött ez, hogy a végtelen Isten emberi magzatsorsot vállalt magára. A világ Világossága kilenc hónapig be volt zárva az anyaméh sötétségébe. Az anyaméh szűk kapuján át érkezett a mi látható világunkba. Vállalta a mi világunk idői kötöttségét, a testet öltés fájdalmát, eltűrte az otthontalanságot, az istálló bűzét és szennyét. Vajon ki segített a megszületéskor, ki fogta ki az isteni újszülöttet, ki vágta el a köldökzsinórt? Hol volt a szülésznő, vagy a mai modern szülészetek teljes felszerelése, amikor Jézus a világra jött? Lám, mindezek hiányát is eltűrte érettünk.

Aztán már csecsemőkorban eltűrte a gyilkos szándékú Heródes miatt a menekülést. Visszatérve a szent földre, eltűrte a szegényes ácsmester hajlékát, a mindennapi élet sivárságát. Erről később így beszélt: a madaraknak van fészük, a rókáknak barlangjuk, de az ember Fiának nincs hová fejét lehajtania. Ezt is értünk tűrte el. De azt is eltűrte, hogy a szülei és testvérei nem értik meg. Egy adott pillanatban azt hitték, hogy magán kívül van. Ezért erővel haza akarták vinni, mert szégyellték, amit művelt. Mert kilógott a megszokott sorból. Szeretete annyira szokatlan volt, tisztasága és szentsége annyira elütött a környezetétől, hogy még a testvérei is megbotránkoztak rajta. Majd az első názareti igehirdetése után a falubeliei le akarták taszítani egy hegy ormáról a szakadékba, mert azt merte állítani, hogy az ézsaiási prófécia ma teljeseedett be az ő hallásukra. Istenkáromlóknak vélték őt. Ezt is eltűrte.

János evangélista azt mondja: „Mi láttuk az Ő dicsőségét.” De ez egy szűk körre, a Benne hívőkre korlátozódik. A legtöbben nem látták az Ő dicsőségét. Amikor Jairus házába bement, ahol holtan kiterítve feküdt a leányka, Jézus azt mondta: Nem halt meg, csak alszik. Erre a jelenlévők kinevették őt. Ezt is eltűrte értünk. Azt állították Róla a zsidók: ördög van benne, bolondozik, mit hallgatjátok? (Jn 10) Ő ezt is eltűrte.

A farizeusok kigúnyolták őt. Aztán fokozódik mindaz, amit el kellett tűrnie éretünk. Egyik közeli tanítványa 30 ezüstpénzért eladta őt. Aztán a barátság szent csókját aljasítja le az árulás jelévé. Ezt is eltűrte. Majd a gúnyozónt, az arcul verést, a szembe-köpiést, a korbácsolást, a szegeket, a gyalázatot, a megszegyenítést, a tanítványok hűtlenségét, gyávaságát. Mindezt éretünk és helyettünk. S mi mindent kell Isten szeretetének eltűrnie, amikor valakiben megtestesül. Önerőből ezekre képtelen lenni.

A szeretet mindent eltűr. Úgy, mint az a diákfű, aki az otthonban minden este a szobában leült az ágya szélére, fejét a kezébe hajtva imádkozott csendben. Társai sorozatosan gúnyolták. Egyik este egy gúnyoló társa a sáros cipőjét a fűzőjénél összekötve az imádkozó fiú nyakába akasztotta. Ő azonban csendben tovább imádkozott. Ezt látva a szobatársak elnémultak, majd lefeküdtek. Reggelre ébredve döbbenet észlelte a csúfolódó fiatal, hogy a sáros cipői fényesre pucolva ott vannak az ágya előtt. Az imádkozó fiú takarította ki. Ettől kezdve nem gúnyolták többé. Mert a szeretet nemcsak úgy tűr, hogy balgán hallgat, hanem igyekszik valami pozitív tenni, hogy leleplezze a szeretetlenséget és megváltoztassa a szeretetlen embert.

Igen, a krisztusi szeretet mindent eltűr. Mint az a cigány származású híres tudós, akinek egyik előadása közben olyan hangosan szólt valaki a szomszédjához, hogy azt mindenki meghallotta: – Az apja még csak muzsikus volt, kontrás egy bandában. Az előadó egy pillanatra megállt, s halkán, nagyon halkán csak ennyit mondott: – Nem, nem muzsikus, csak vályogvető volt. Egészen halkán mondta, s mégis beleremegett az egész terem.

Igen, a szeretet az ilyen gúnyos megjegyzéseket is eltűri. Ehhez azonban testté kell válnia bennünk. S ez több, mint az anyai vagy a bajtársi szeretet, több a gyermek szereteténél a szülő iránt. Ez a többlet-szeretet, ami képesíti a második mérőföld megtételére is. Ezt pedig nem kényszerűen, hanem örömmel teszi meg az ember.

Stanley Jones, amerikai származású indiai misszionárius elmesélte egyszer az egyik buzgó hindu hivatalnok esetét, akivel gyakran beszélgetett Krisztus evangéliumáról. Ő semmiképpen nem tudta fölfogni, hogy Isten a kereszt árán szeresse a bukott embert. Ez a férfi egyszer a házasságtörés bűnébe esett, de a lelkiismerete nem hagyta nyugton. Nem bírta együtt élni a bűnével. Valahányszor hűséges felesége szemébe nézett, fájt neki, amit vele szemben elkövetett. Egyszer aztán erőt vett magán, s elmondta neki hűtlensége fájdalmas történetét. A sokkhatás után, napokkal később a feleség szívében megérlelődött a válasz: – Tudod, nagyon fáj az, amit ellenem elkövettél, de mindezek ellenére biztosítalak az ezután is érvényes szeretetemről és hűségemről. Ekkor villámcsapásként érte a férfit a felismerés: – most már tudom, mit jelent a bűn által megfeszített szeretet. Már értem a kereszt titkát. Isten, aki ellen én szándékosan vétkeztem, irántam való szeretetből megbocsátott nekem – mondta. Térdre esve elfogadta Krisztust Megváltójának. Felesége gesztusából megértette, mit jelent a bűn által megfeszített szeretet. Átölelve feleségét, megújították házassági szövetségüket.

Van a zsidóknak egy legendájuk Ábrahámról, a zsidók ősatyjáról. Egy este, amikor Ábrahám az esti imáját tartotta, kopogtatás verte fel, s egy részeg ember kérezkodott hozzá éjjeli szállásra. Első gondolata az volt, hogy elzavarja ezt a hívatlan részeget, ő pedig folytatja az édes együttlétet Istennel. De közben az jutott eszébe: mi haszna az elmékedésének, ha közben elzavarja ezt az embert. Hiszen Isten megteheti, hogy a világoosság ennek az embernek is felragyogjon, s megadja mindennapi kenyerét. Miért taszítanám el őt, ha Isten engem is elfogadott? Amikor erre a megállapításra jutott, befogadta az idegent, megvacsoráztatta s lefektette. Csak az tudja a másik bűnét elhordozni, aki már felismerte, hogy Isten vele is hasonlóképpen cselekedett.

Az öskeresztyénség idejében történt, ahol sokat adtak a gyülekezet lelki tisztaságára: néhány testvér rájött, hogy egyik gyülekezeti férfi házasságtörő. Azonnal hívták Ammona püspököt, hogy együtt menjenek a kicsapongó házához, s tetten érve őt, megtisztítsák a gyülekezetet a bűntől. Amikor odaértek, a tettesnek sikerült a nőt elbűjtatnia egy nagy ládába. Egyedül a püspök vette észre a dolgot. Rögtön ráült a nagy ládára, s keresésre buzdította a kísérőit. Azok mindent felkutattak, s amikor senkit nem találtak, a püspök csak ennyit mondott: – Isten bocsásson meg nektek a gyanúsításért s a gonosz viselkedésért. Amikor a többiek kimentek a szobából, a püspök így szólt a bűnben levő testvérhez: – Óvakodj az ördögtől! A püspök azért tudott együtt érezni az illetővel, mert valamikor ő is ebben a bűnben élt. Ezzel az eltűrő és elfedező szeretetével megnyerte a testvért, aki szakított paráznasága bűnével.

Azt olvastuk Ézsaiás 53,7-ben, hogy Jézus úgy vitetett a halálba, mint bárány a mézsárszékre: száját nem nyitotta meg. Lett volna oka kikérni magának, de nem tette. Csendőben, némán engedte, hogy vitessék értünk a halálba. Pedig nem vétkezett. De a szeretete mindent eltűrő értünk és helyettünk. Úgy, ahogy tette ezt egy gyülekezetnek a lelkésze. Abban a gyülekezetben egy leány teherbe esett, s hogy megmentse kedvesét az apja haragjától, azt hazudta, hogy a lelkész a vétkes. Az apja erre meggyűlölte a papot. S miután a lánya megszülte a nem kívánt gyermeket, az apa azt egy vasárnap felvette, s elvitte a templomba. Az egész gyülekezet előtt odavetette a pap karjaiba ezt ordítózva: Fogjad, ez a leányom veled való kicsapongásának a gyümölcse. Majd káromkodva s kiabálva kiment a templomból. Az elámult gyülekezet nyilván magyarázatra várt. A lelkész azonban csak simogatni kezdte a gyermeket, ezt mondva: „Tehát az enyém vagy? Bizonyára az én szerettem leszel.” Természetesen ez nem volt magyarázat a gyülekezetnek, s a lelkész elvesztette híveit. Az emberektől megutálva, a legnagyobb szegénységben nevelte a gyermeket éveken át. Aztán több év múltán a leányt bántani kezdte lelkiismerete. Elmondta az apjának az igazságot. Csodálkozva a hallottakon, az apa elment a lelkészhez, bocsánatot kért tőle, majd a történeteket elmondta a gyülekezetnek is. A gyülekezet ismét magyarázatot várt, de a lelkész ismét csak ennyit mondott: „Azt akarjátok mondani, hogy nem az enyém? Bizonyára az én szerettem ő.” Sokkal több híve lett, mint bármikor, mert nem védte magát, amikor ártatlanul vádolták, de az ártatlanságával sem dicsekedett, amikor az kiderült.

Mondhatnánk: nagy balek az, aki némán, így tűri el, hogy paráznasággal megvádolják, ráadásul elveszítse a gyülekezetét, s teljes szegénységre kényszerüljön mások bűne miatt. De, hát Jézus ennél sokkal többet vállalt, noha nem volt benne semmi bűn. Pilátus maga kétszer is megállapította ezt róla. Mégis a gonoszok közé számláltatott. Ezen valós történetek szereplői is csak azért tudták eltűrni a sok hamis vádat, mert ismerték Jézus mindent eltűrő szeretetét. Tudta ugyanis ez a pap, hogy meg kell mentenie a tiltott kapcsolat gyümölcseit, a gyermeket, mert az nem vétkes a szülei bűnei miatt. Azt is tudta, hogy így megmentheti azt a fiatalembert is az apja bosszújától, aki elkövette a lányával a paráznaságot.

A szeretet azért tud mindent eltűrni, mert határozott célja van. Menteni akarja azokat, akik részéről mindent eltűr. Jézus is ezt tette. Azért tűrte el némán a kereszten azt a sok gyalázatot, szidalmat, hogy közben mentse azokat, akik a kereszt alatt gúnyolódtak. Ezért imádkozott így: Atyám, bocsásson meg nekik, mert nem tudják, mit cselekszenek. A szeretet tehát nem balek módon, némán tűr el mindent, hanem határozott szándékkal, hogy cselekedjen azok megmentése érdekében, akik fokozzák a fájdalmat, akik gúnyolódnak, piszkálódnak, akik gyalázatba akarják keverni őt. Tudjuk ugyanis, hogy Isten mindig igazságot tesz. Egyszer minden bűn kiderül, minden lelepleződik. Sajnos, nekünk sokszor nincs türelmünk ezt kívárni. De, lám, Jézus harmadnapra történt feltáma-

dásával Isten bebizonyította azt, hogy Fia ártatlanul halt meg, helyettünk és érettünk. S azért túrta el némán a sok gyalázatot, hogy így minket, mindenféle bűn elkövetőit végérvényesen megmentsen az örökkévalóság számára. Ilyen Isten szeretete, ami mindent eltűr, hogy minket is megtanítsa arra, hogy ha kell, elviseljük a jogtalan indulatot, haragot, gyalázkodást, a megszegyenítő szándékot, ami az ördögtől indul s amiben embereket használ fel ellenünk. De, ha tudjuk, hogy mi Krisztusban vagyunk, ez az isteni szeretet legyőzhetetlen bennünk. Csak legyen kitartásunk ahhoz, hogy mindent mindig eltűrjünk, azért, hogy a másikat megmentjük. Ámen.

A szeretet soha el nem fogy

Alapige: 1Korinthus 13,8a
Bibliailvasás: Kolossé 3,12–17

Hetek óta sorozatosan hallgatjuk gyülekezetünkben a szeretet himnuszát. Most ennek a sorozatnak a záró részéhez érkezünk: a szeretet soha el nem fogy. Rögtön felkapjuk a fejünket erre a különös kijelentésre, s kételkedve kérdezzük: egyáltalán van-e valami ezen a világon, ami soha el nem fogy, ami soha nem ér véget, ami soha meg nem szűnik? Manapság ugyanis gyakran halljuk, hogy egy fogyasztói társadalom tagjai vagyunk. Világunkban minden arra irányul, hogy minél több megtermelt élelmet, cipőt, ruhát és fogyasztási cikket elfogyasszunk. A reklám hangsúlyozza, hogy neked erre és erre is szükséged van, s amikor sokszor nagy anyagi erőfeszítések árán mindezeket megszerezzük, kiderül, milyen hamar elfogy, milyen könnyen elromlik, s rövidesen le kell cserélnünk. S amit valamikor sóvárogva néztünk egy kirakatban vagy egy vonzó kiállításon, később, hasznavehetetlenné válva kikerül a szemétdombra. Már alig tudunk mozogni a szeméthegek sokaságától, nem tudunk mit kezdeni a sok eldobott elektronikai cikkel és csecsebecsével. S amíg javainkat halomra fogyasztjuk, elfogy az időnk is, leperreg az életünk, elfogy az ifjúságunk, még azoké is, akik ma reményteljes ifjaként állnak előttünk, hogy ígéretet és fogadalmat tegyenek Krisztus követésére. Igen, az ő ifjúságuk is megkopik, szépségük elhervad, akárcsak ezé a gyönyörű, ünnepi virágcsokoré az úrasztalán.

Amikor Pál apostol azt mondja alapigénkben, hogy a szeretet soha el nem fogy, itt az „elfogy” eredeti görög kifejezése éppen a virág hervadására, elszáradására és lehullására utal. Igen, a levágott virág hamar elhervad és elenyészik. Mintegy jelképezi ez a mi életünket is. A legreményteljesebb élet, a legnagyszerűbb terveket szövő ember is egyszer elhervad, elmúlik, mint a virág. S döbbenet kérdezzük, hogy egy ilyen elhervadó, szétbomló, széthulló világban, ahol mi magunk is testi mivoltunkban az enyészet martalékaivá válunk, egyáltalán van-e valami, ami megmarad. Mi marad meg például mindabból, amit konfirmálóink megtanultak, s amiket mi egykor megtanultunk? Mi maradt meg azokból az ígéretekben, amiket Isten előtt tettünk, amikor gyermekeinket kereszteltük? Úgy neveltük őket, hogy hitre jussanak? Mi lett azokból a fogadalmakból, amiket a házasságkötésünk alkalmával tettünk Isten előtt? S mi lesz azokkal az ígéretekkel, amelyeket naponta teszünk egymásnak? Például: holnap eljövök hozzád, s aztán mégse megyek el. Ekkor s ekkor találkozunk, s én nem veszem komolyan a pontosságot. S a másik ott marad csalódottan. Nem okoznak-e a be nem váltott ígéretek csalódást? Érzékeljük, mi minden elfogy, a múlté, a felejtésé lesz, s mi ott maradunk gyakran a mi életünk törmelékeinek a halmazán, s egyszerűen nem tudjuk felfogni, miért fogy el minden, s múlik el, ami szép, ami felemelő, ami vonzó, ami kedves, ami jó, ami kívána-

tos? Hogy van az, hogy a ma még vonzó, illatos és kívánatos gyümölcs is holnap már rothadni kezd és ki kell dobni?

Testvérek, azt mondja Pál apostol mindezek ellenében, hogy mégis van valami, ami soha el nem fogy, ami nem hervad el, ami nem hull le. S ez nem más, mint Isten szeretete, amit az eredeti szöveg *agapénak* nevez, s ez több, mint érzelem, mint valami bizsergető érzés a szív körül, ez több a szerelemnél is, ez felülmúl mindent, ami emberi. Kérdezhetnénk, vajon van ilyen? Van! Mert nemcsak az a világ van, amit testi szemünkkel látunk, s nemcsak a tér és idő szorításában levő emberi dimenzió van, amit mi ismerünk, hanem az életnek van egy másik dimenziója is, ahol Isten szeretete uralkodik. Ez az emberi szemnek láthatatlan dimenzió belépett a mi világunkba, az idő és tér korlátjai közé Jézus testtéletemkor. Ezért ez a szeretet most már nem valami, hanem valaki, akit örök útravalóul ajánlhatunk fel konfirmáló ifjainknak, vagy a házasságra indulóknak is. Mert tapasztalhatjuk, hogy minden elfogy, a mi szeretetünk s türelmünk is a házasságban, de Isten szeretete újra és újra igénybe vehető, mert ennek forrása ki nem apad.

Manapság egyre több riadalmat keltenek azok a hírek, amiket tudósok, jövőkutatók mondanak, hogy nemsokára kiapadnak a kőolajtartalékok, elfogy a gáz, sőt, az ivóvíz is kevesebb lesz a szükségesnél, egyre több a szomjazó ember, de az éhező is, mert az élelmiszertartalékok is kifognak. Mi lesz velünk? Milyen jövő vár gyermekeinkre, unokáinkra, vagy a még távolabbi nemzedékekre? Van egy forrás, amely soha ki nem apad. Erről beszél Pál apostol az alapigénkben. Vajon hihető ez? Szeretet. Egyáltalán beszélni kell nekünk erről? Nem egy nyálas kifejezés ez, nem egy elkoptatott dolog? Sokan talán azt mondják, nem érdemes a templomba sem eljönni, hisz megint a szeretetről beszél a pap, biztosan nem készült, valami újat kellene mondania, s mivel nem tud újat mondani, ismét előveszi a rég elkoptatott témát, a szeretetet. Valaki így fogalmazott: nem lenne szabad róla írni, szólni, hisz oly természetes, mint maga az élet. Két szemünk látását is úgy megszoktuk már, hogy eszünkbe sem jut, hogy megköszönjük azt valakinek. Azt, hogy látjuk a napfelkeltét, egy szép virágot, a szívárványt vagy egy kisgyerek édes mosolyát. A szeretet, mert isteni eredetű, mindig új örömet szül. Isten Szentlelkének a legelső gyümölcse ez. A Galata 5,22-ben Pál felsorolja a Szentlélek kilenc gyümölcseit. Első helyen van a szeretet. Ezek a gyümölcsök nem kaphatók sem a nagy bevásárlóközpontokban, sem a piacon. Mindnyájunknak égetően szüksége van ezekre a gyümölcsökre. Gyermekeinknek is. Zsenge szívük sóvárog ezekre, úgy, mint a mi felnőtt szívünk is. Ahol ez a gyümölcs jelen van, ott van esély az öröme, a békeségre, a türelemre, a szívességre, a jóságra, a hűségre, a szelídségre és mértékletességre.

Megkérdezhetnénk konfirmáló ifjainkat: ma az ünnepi asztalnál milyen ajándékokra számítottok? Biztos, hogy sokszor kevesebbet kapnak, mint amire vágyanak. Valahogy mi is így vagyunk ezzel, hogy egy születésnapra, karácsonyra vannak nagy vágyaink, de tudjuk, hogy az anyagi lehetőségek szűkössége miatt be kell érünk kisebb ajándékokkal is. Állítom, hogy annál nagyobb ajándék, amit Isten tud adni, nincs. S ha netán egy vastag borítékot kaptok keresztanyutól vagy a nagymamától, vagy egyéb értékes ajándékot, biztos, egyik sem éri fel azt, amit Isten tud adni. Mert, amikor otthon ég a ház, s nem talál a szó, amikor családi beháború dúl s a gyermek tanúja ennek, akkor biztos, hogy békességet, szeretet, jóságot kívánnátok ajándékok helyett. S amikor a türelmetlenség áldozatává válik valaki, biztos, hogy a legnagyobb ajándék a türelem. S amikor gonoszság dúl és önteltség tombol, s ez fájdalmat okoz és bánt, azt mondanánk, a szelídség és a jóság ajándékára lenne a legnagyobb szükség. Én teljes szívemből azt kívánom nektek, kedves fiatalok és együtt ünneplők, hogy sóvárogjátok és kapjátok meg ezeket az isteni ajándékokat.

Teréz anya, aki Kalkutta egyik nyomornegyedében szolgált a múlt században, azt mondta: „A legsúlyosabb betegség nem a rák, a TBC vagy a lepra, hanem az, amikor az embert elutasítják, nem szeretik és nem törődnek vele.” Ismerős-e ez a betegség? Sajnos, igen! Körünkben is ismerős. Halljuk, mit mond tovább Teréz anya: „A testi betegségeket orvossággal gyógyíthatjuk, de a kétségbeesésre és a reményvesztettségre csak a szeretet a gyógyír. A világban sokak életét megmentheti egy darab kenyér, de sokkal többeket megmenthet egy csepp szeretet.” Teréz anya ezt gyakorlatból tudta, mert ezt az isteni szeretetet csepegtette a nyomorékok, a betegek, a hajléktalanok szívébe. Ezért lett maradandó a munkája. Többet adott az emberiségnek, mint aki dollármilliókat oszt szét az emberek között.

A múlt századnak neves írónője, Simone Weil mondta: „A szomszédunk szeretete a maga teljességében mindössze annyit tesz, hogy fel tudjuk tenni egymásnak a kérdést: Mi van veled?” A felebarát szeretete Isten szeretetétől függ. Ha Istent szeretem, fontosá válik számomra az a kérdés: Mi van veled? Miért vagy szomorú? Mi bánt téged? Jézus rögtön érzékelte az emmausi tanítványok arcán levő szomorúságot, amikor feltámadása estéjén útközben társult hozzájuk. Meg is kérdezte: Miért vagytok szomorú ábrázattal? Ez a törődő szeretet. Erre van égetően szüksége mindnyájunknak. De ez csak abból a mennyei forrásból meríthető, amiről Pál azt mondja: soha el nem fogy. Naponta oda kell járulni ehhez a forráshoz, amelyen természetes mozdulattal töltünk a pohárba a vízből, testi szomjúságunk csillapítására. Mi lenne, ha a kutak kiapadnának, s eltűnne az üzletekből is minden folyadék? Elpusztulnánk.

Isten szeretetének kútja soha ki nem apad. Erre mindenki sóvárog: fiataljaink is. Egy amerikai orvos este későn került haza a betegeitől. Utána még adminisztrációs munkája lévén, bement a háza melletti rendelőjébe dolgozni. Éjjel kettőkor bezörgetett egy régi páciense, egy 16 éves fiú. Bocsánatot kért, hogy ilyen órában zavarja. Amikor az orvos rákérdezett, miért nem alszik otthon ilyenkor, az csak annyit válaszolt, hogy nem tudván aludni, kijött sétálni. Az orvos érezte, hogy valamit takar a legény. Leültette, készített egy forró csokit neki, s amíg szürcsölgették, bőven elbeszélgettek iskoláról, jövőtervekről, az otthonról. Kiderült, otthon nincs valami jó hangulat, tanulni sincs kedve, pedig szeretne építész-tervező lenni. Mintegy két órai bátorító beszélgetés után az orvos autójával hazavitte a fiút. Néhány év múlva levelet kapott tőle, örömmel számolt be arról, hogy bejutott az egyetemre. Még egyszer megköszönve azt a hajnali beszélgetést, bevallotta, hogy azon az éjszakán úgy surrant ki otthonról az ablakon át, hogy öngyilkos akart lenni. De amikor meglátta a fényt az orvosi rendelő ablakában, felcsillant benne valami remény. Akkor döbönt reá, hogy van valamilyen forrás, amiből ő is méríthetett, s megtartotta ifjú életét.

Kérdezhetnénk: van-e esélyünk nekünk is Isten szeretetére? Kiket szeret Isten? Kiket ajándékoz meg a Pál által felsorolt sok drága lelki gyümölcse! Vajon csak némely kiváltságosak élvezhetik ezt? Annak idején Mózes azt mondta népének: nem azért választott ki titeket Isten, mintha valamennyi nép között a legnagyobbak volnátok, hanem mert szeretett titeket. Érezzük, maga Isten sem tudta igazán megindokolni, miért is szerette ezt a népet, amit mai napig megtartott. De ezt teszi az ő újszövetségi népével is, minden keresztyénüldözés ellenére is. S ebbe akarja besorolni a most konfirmálókat is, hogy megismerjék Isten megtartó szeretetét, amivel még a tékozló fiaikat is magához öleli.

Erre a forrásra kell nekünk visszajárni rendszeresen, akár a hétköznapi otthoni imádságos csendünkben, akár a templomi közösségben. Csak ez képesít mindnyájunkat a befogadó szeretetnek olyan tetteire, amelyekre önerőből soha nem lennénk képesek.

Az 1950-es évek elején történt: egy amerikai házaspárról van szó, akik 23 éve éltek már boldog házasságban. Sokan irigyelték is Edith asszonyt, milyen előzékeny és kedves férje van. Ha hosszú kiküldetésre utazik, gyakran levelet küld neki, sőt kisebb ajándékokkal is meglepi. Egyszer a férjnek, Karlnak több hónapra szóló kiküldetésre kellett Japánba utaznia. Onnan is rendszeresen jöttek a levelek egy ideig, majd ritkábban, aztán kimaradtak. A feleség azt hitte, túl elfoglalt a férje, amíg megérkezett egy újabb levél, amiben Karl ezt írta: Sajnálom, hogy tudomásodra kell hoznom, de már nem vagyunk házaskok. Kiderült, hogy az ötven év körüli férj egy tizenkilenc éves japán munkatársnőjébe szeretett bele. Karl gyorsított eljárással túl volt a váláson, s feleségül vette a fiatal japán kolléganőt. Edith ledöbbsent, de mert ezek ellenére is szerette férjét, gondolatban nem tudott lemondani róla. Remélte, hogy egyszer mégis visszatér hozzá. Szíve mélyén érezte, hogy a férje sem tudja szívéből nyomtalanul kitörölni a 23 éves boldog házasság emlékeit. Megegyeztek, hogy Karl időnként egy-egy levélben értesíti Edithet élete további alakulásáról. Egy év múlva levél jött Japánból, hogy megszületett Karlék első gyermeke, majd két év múlva egy másik gyermek. Egy idő után lesújtó hír érkezett, hogy Karl tüdőrákos, s nagyon aggódik ifjú felesége és két apró gyermeke sorsa miatt. Karl halála után a japán asszonyka nagy szegénységben nevelte gyermekeit. Edith megírta neki, hogy küldje át gyermekeit Amerikába, szívesen felnevelné őket. A japán hölgy ragaszkodott a gyermekeihez, de a szegénység később mégis arra készítette, hogy elengedje gyermekeit Edith nénihez. Aztán jöttek a szomorú levelek Japánból, melyekből Edith megtudta, mennyire gyöttri a magány az anyukát. Sívárogo a gyermekei után. Edith is tudta, milyen szorongató érzés a magány. Felajánlotta a japán nőnek, hogy őt is szívesen fogadja. Egy évig tartott, amíg a beutazási és letelepedési engedélyt megkapta. Edith nagy izgalommal várta New York repülőtérén a riválisát, aki egykor elrabolta tőle a férjét. Milyen lesz ez a találkozás? Amikor a repülőgép lépcsőjén meglátta az utolsó-nak kiszálló törekeny fiatal asszonyt, elkiáltotta a nevét, s az odasietett Edith asszony ölelő karjaiba, aki annyit mondott félhangosan: – Mindig tudtam, hogy Karl visszajön hozzám. Lám, most visszajött két gyermekében és e törekeny asszonyban. Istenem, segíts, hogy szeretni tudjam őket. Végül együtt nevelték fel a gyermekeket. Íme, Isten soha el nem fogyatkozó szeretete még erre is képessé teheti az embert.

Hallottuk korábbi vasárnapokon, hogy ez a szeretet mindent elfedez, mindent eltűr, mindent remél, és most azt, hogy ez a szeretet soha el nem fogy. Ezt az ajándékot kívánjuk nektek útravalóul, kedves konfirmálók, vendégek és gyülekezet. Erre van nekünk szükségünk ezekben az embert próbáló időkben, amikor beszűkülhet az élettér. Ilyen helyzetben is higgyük, hogy amíg ez a mennyei forrás buzog, van esély a Krisztus-követés útján a megtartásra. Ámen.

A Genezáret partján

(Lelkigondozói rovat lelkipásztorok részére)

Gyökössy Endre

VI.

Növekedés az igazságban*

Amióta az ember önmagára és másokra reflektál, gondolkodni tud, azóta él benne valamiképpen az a kérdés, amit Pilátus is feltett Jézusnak: *Mi az igazság?* (Jn 18,38)

Az európai ember a görögöktől tanult meg gondolkodni. Volt egy nép, amelyik megtanított minket logikusan és elméletileg is gondolkodni. Ők voltak az elsők, akik feltették a kérdést: *Mi az igazság?*

A fiatalok nagy kérdése ez, ők az „igazság bajnokai” Mi is azok voltunk. A fiatal valami hallatlan heveséggel, meg nem alkuvó lendülettel és szinte haraggal tud harcolni az igazságért. Ő az igazságért harcol és még nem tudja, hogy így csupán a *maga igazsága*ért harcol.

Ahogy öregsünk, egyre kevésbé vagyunk az igazság bajnokai. Talán azért, mert míg fiatalon különböző igazságokért küzdünk, és órákig, napokig elvitázunk egy-egy igazságon és annak megfogalmazásán, közben bepillantunk egy-egy neves, nagy igazságbajnok igazsága mögé és *látjuk*, hogy más az igazság és más, amit ő él. Akkor jönnek a kiábrándulások, és hol ökölrel, hol tollal, hol tüntetéssel keressük a magunk igazságát. Már nem kell az az igazság, amiből kiábrándultunk a képviselője miatt. Emlékszem egy ilyen igazságért lobogó fiatalra. Művészlelek volt és azt mondta:

– Bandi bácsi, a művészetben kerestem! Aztán rájöttem, hogy a művészetben sok szépséget találok, sok csodát, de az nem az igazság. Bölcselőket olvastam, egyiket a másik után, de csupán részigazságokra találtam, igazság-cserepekre, igazság-töredékekre. Aztán abba hagytam, mert valahogy nem állt össze az egész, annyi ellentmondó igazság volt.

Elkezdtem hát a vallások igazságát bogozni, de abba végképp belebonyolódtam, mert mindegyik egyedül üdvözítőnek hiszi magát, és mindegyik kiátkozza a másikat. Melyiknek van igaza? Vagy igazság valami, vagy nem. S mindegyik egyformán vallja: a másik téved, csak önála az igazság!...

Ekkor a tudományok felé fordultam, az egzakt tudományok felé, ahol logarléccel számolnak, és ahol legkisebb a tévedés. Sokáig úgy gondoltam, hogy ez a terület az egyetlen, ahol tévedhetetlen és megcáfolhatatlan igazságok születnek; ám rájöttem, hogy magas fokon már a matematika is csak valószínűséggel számít és bizonytalansági effektusokkal. Láttam, hogy nagy tudósok azt mondják más tudósok által megállapított „végső” igazságokra, hogy tévedés.

Végül abba hagytam a keresést és azt kérdeztem, amit Pilátus: Hát mi az igazság? És tetszik tudni, Bandi bácsi, azóta is folyton kutatom: „Mi az igazság?”

Ekkor kiszaladt a számon:

– Nagyszerű!

Rám bámult:

– Mi a nagyszerű azon, hogy azt kérdezem, amit Pilátus?

* Gyökössy Endre: *Mélységeken át – az öröm titkáig*. Szent Gellért Kiadó és Nyomda, Budapest.

– Nézd – válaszoltam –, ha Pilátusnak lettek volna úgynevezett dogmatikus igazságai, akkor meg lett volna győződve arról, hogy ő az igazság birtokosa. És akkor nem kérdez! Az igazság birtokosai nem kérdeznek, mert ők „tudják” az igazságot. Ha Pilátus cinikus, kiábrándult, letargikus, rezignált, akkor szintén nem kérdez, mert akkor már nem érdeklí a válasz. Téged is érdekel, és ez a nagyszerű...

A zsidók nem kérdezték, hogy „mi az igazság” Ők tudni vélték. Nekik volt Tórájuk, törvényük, a Tóranak sok száz év alatt kialakult magyarázata. Az volt az „igazság” Ezért tájékozottak Jézus ellen, mert valami mást hozott, mint az ő igazságuk. Ezért meg kellett halnia. A zsidók nem kérdezték Jézust az igazság felől, nekik *volt* igazságuk. – Akik azt hiszik, ők az igazság birtokosai, azok egy kicsit mindig ezzel a héber logikával gondolkodnak: *Miénk a végső igazság!* Türelmetlen, ingerült, asztalt verő emberek ők, és ha valaki nem osztja az igazságukat, kiborulnak.

Az igazi igazság szabaddá teszi az embert. Ha én átveszem valaki igazságát és azon elheverek – akármilyen kényelmes is ez –, nem vagyok szabad. Akkor vagyok szabad, ha végiggondolhatom a magam gondolatát az Igén keresztül, az Igén belül.

Azért volt több Pilátus, mint a korabeli zsidó ember, mert felvetette az igazság kérdését. És több volt, mint a korabeli pogány ember, mert az a kor egy bomló kultúra korszaka volt, amikor igazságok haltak és igazságok születtek. Abban az időben az átlag rómainak már nem érdekelte az igazság, csak élt bele a vakvilágba. Vágyai, ösztönei vezették, más nem számított. (Ugye, milyen modern emberek voltak?)

Felvetődhet a kérdés, hogy Jézus miért nem válaszol Pilátus kérdésére. Úgy vélem, azért hallgat, mert tudja, hogy mit vár Pilátus. Fejtegetést, okos, magasröptű választ, cáfolatot jobbra, cáfolatot balra, és egy kizárólagos igazság megfogalmazását. Ezt várja Pilátus. És Jézus kezén a bilincessel, halálraítélten nem kezd bele ilyen fejtegetésbe. Hallgat. Mit mondhatna Pilátusnak? Azt, amit tanítványainak mondott: *Én vagyok az Út, az Igazság és az Élet.* (Jn 14,6)

Ezt mi már annyira „tudjuk”, hogy föl se fogjuk. Talán ha mai környezetbe helyezük, jobban megértjük. Lássuk csak: ülünk a tévé előtt, és a bűnügyi krónikában egyszer csak bemutatnak egy megbilincselte foglyot: rendes öltözetű, de hippikülsejű, félig agyonvert fiatal ember; szóval, nem túl megnyerő. És látjuk mellette mai egyenruhában Pilátust, aki épp végez a kihallgatással. Ekkor ez a bűnöző-gyanús fiatal azt mondja: *Én vagyok az igazság!* – Mi lenne a reakciónk erre? Bizonyára csóválnánk a fejünket, hogy milyen szerencsétlen bolond ez a fiú! És biztos nagy bűnököt követett el, ha egyszer itt végezte, megbilincselve...

Vagy talán úgy érzed, hogy hirtelen felkapnád a fejedet és jobban figyelnél, mert érdekelne? Ne gondold. Jézus korában is nagyon kevés ilyen ember volt, és ezen nem kell csodálkozni. *Vallásos* ember nagyon sok van, *látó, halló, értő* ember roppant kevés!

Nem azért igazak Jézus beszédei, mert bölcsek. Nem azért igazságos ember Ő, mert sok okosat mondott. Jézus Krisztus nem azért csodálatos lény, mert csodálatosan élt. Hanem azért igazsággal töltöttek a beszédei, hogy kibírt kétezer évet, és azért olyan csodálatos az élete, mert *Ő maga az igazság!* Benne van összesűrítve. A végső igazság Őbenne ölt emberi formát, Átala szólal meg emberi nyelven.

Ha azt mondod, ez képtelenség, akkor lehetsz vallásos ember, igazságokat gyűjtögetve, összegyúrva, színezve, alakítva saját igazságoddá – de halálod óráján kiderül, hogy saját teológiád nem ad választ életed nehéz óráiban. Ha azonban elfogadod, hogy a végső igazság nem valami, hanem Valaki, Aki egyszer megigéz és te nyomába szegődsz, és ígézettje leszel egy életen át: megtartó igazságod lesz a legnehezebb órában is!

Nekem nincsen saját igazságom. Semmi egyebet nem teszek, mint nyögve, küszködve biztatlak benneteket: Keressük együtt! Ne heverjete el tétlenül előre kidolgozott régi igazságokon, hanem keressük az igazságot, magát Jézus Krisztust! Én nem akarok mást: újra és újra keresni, újra és újra megtalálni az Ő Lényét.*

Azt kérdezheti valaki: Ki tudja Őt megközelíteni? Jó volna, ha azt válaszolhatnám: az, aki az Ő tanaiból kiszűri az igazságokat, és magáévá teszi. Ám ez nem elegendő. Nagy dologra vállalkozik, aki megpróbálja Jézus tanításainak etikai igazságait magáévá tenni – de hogy ki tudja *Benne az igazságot felismerni*, az nem rajtunk múlik. Jézus egyszerűen megmondja: *Én azért születtem és azért jöttem a világba, hogy bizonyosságot tegyek az igazságról: mindenki, aki az igazságból való, hallgat az én szavamra.* (Jn 18,37) – Mi ezt fordítva értjük: Aki hallgat Jézusra, az lesz majd az igazságból való. Bár így volna! Bár ilyen könnyű volna: Őt hallgatni mindig, és így egyre több igazság birtokába jutni.

Az igazságra eljutni azonban *rezonancia*-kérdés: ha van benned is az isteni szikrából, Isten Szentlelkéből, az Ember Fia Lényegéből egy kis szikra, akkor *az* rezonál a jézusi igazságra. Ez az örök mennyei rezonancia törvénye.

Emiatt adódik, hogy nagyon sokan vannak, akik sok jézusi igazságot ismernek, próbálgatnak, követnek, foglalnak rendszerbe – de kevesek, akik hallgatnak az igazságra, mert rezonálnak. Ők mindenütt: történelemben, természetben, egy rügynek a hegyén, egy virágnak a bomlásán, egy szép állat csillogó szemén, a lelkiismeretük rezdülésén, az Igében, a sákramentumban, Isten ezerféle csodájában hallják, kihallják a Lelket, mert kegyelem alatt lévők, mert az igazságból valók. De hogy miért azok, ez titok. Ez a kegyelem! Olyan, mint egy felhő, ami sokszor inkább takar, de egyszer csak kirobban belőle egy villanás, a sötétség megvilágosodik, és ott az igazság! Aki ezt tudja, az sose érzi magát a végső igazságok birtokában. Csak megy-megy egy életen át botorkálva, s egyszer-egyszer egy nagy villanásnál hirtelen megpillantja az utat.

Kiscserkész voltam Szendrőládon, amikor átküldtek Balajtra. Táviratot kellett feladnom. Kicsi falu volt ez, sokáig nem tudtam bejutni a postára. Mire a táviratot feladtam, alkonyodott. Visszafelé „óriási” (ma már biztosan nem látnám annak) tarlón kellett átmennem, nagyon messze volt a cserkésztábor. Hirtelen beállt a sötétség. Majdnem sírva fakadtam. Reszketve álltam ott, nagy gomolyfelhők közeledtek, a hold még nem jött fel, és nem láttam az ösvényt. Ekkor a messzeségből villámok világították be az eget. Két villanás és megpillantottam a csapást, az ösvényt! Mentem egy darabig. Nem volt könnyű út, vártam a következő villanást, újra meg újra, míg végre elértem a tábort.

Aki azt hiszi, hogy a végső igazságok birtokában van, az nem szabad ember. *Az Igazság szabaddá tesz.* Ha az életben a felhőkből egy villanás, egy nagy krisztusi gondolat átvillan rajtad, beléd cikázik, megpillantasz egy darab utat. Azután eltelik öt év, míg megint meglátsz egy darab utat, majd újabb tíz év és ismét cikázik. Megint lépsz, megint közelebb kerülsz. Ennek a villanásnak a töltése óriási: több milliárd voltos agapé-töltése van! Olyan töltés, ami Isten szívéből a földre ér. Nem pusztán igazság, amiből hiányzik a szeretet, ezt higgyétek el! Az igazság magjában mindig van szeretet, mert ha nincs, az nem igazság. A nagy csaló, a nagy hazudó „igazságokat” akar mondani (Lucifer: fényt-vivő a neve). Reflektoroz, elkápráztat, azt mondja: ez az igazság! Fényfüggönnyel takarja el önmagát és az IGAZSÁGOT, mint a szabadtéri színpadokon. Ott úgy „sötétítenek” el, hogy kigyulladnak a fények és beletűznek a nézők szemébe.

* Gyökössy Endre: *Isten iskolája* c. kötetének *Növekedés – az igazságban* c. fejezetében arról a fejlődésről szól bővebben, hogy miként jutunk el arra a legmagasabb fokra, amikor már nincsenek saját igazságaink (Szent Gellért Kiadó).

Az Igazságot nem lehet reflektorfényben bámulni! Az Igazság felvillan, utat mutat. Haladsz, megint felvillan, megint utat mutat.

Jézus kedves szava: *Maradjatok énbennem*. Maradjatok a keskeny úton! Keresd a helyeket, ahol felvillan Krisztus Lénye, ahol jelen van az ÉN VAGYOK, jelen az Út, az Igazság, az Élet, az élet kenyere, ama szőlőtő, ama fényes Esthajnalcsillag. ÉN VAGYOK! Jelen az Isten! Ne félj, a sötétben felvillantom magam, hogy láss és hazatalálj.

Egy mennyei barát...

„És nincs senkiben másban üdvösség, mert nem adatott emberek között számunkra más név az ég alatt, amely megtarthatna minket.” (ApCsel 4,12)

Egy gazdag kereskedelmi tanácsos elmondja, hogyan jutott Isten különleges vezetése révén élő hitre: „Nem szeretem a megtérési történeteket – mondta –, hiszen a legjobb résznek rejtve kell maradnia. Minden gyökérnek, amelyet kiásunk, és amelyet a Nap sugarai érnek, el kell száradnia. De, mivel Önök is ugyanezen a véleményen vannak, szívesen elmondom, mi adta meg a kezdő lökést a hitre jutáshoz. Volt egy nyolcéves fiam, aki iskolába járt. Egyik nap meg kellett tanulnia kívülről egy éneket, amely egyáltalán nem ment a fejébe. Este azzal nyaggattott engem, hogy tanuljam vele együtt, és hallgassam meg őt. De az utolsó sornál mindig megakadt: »És egy mennyei barát nélkül vajon ki bírja ki a földön?« Legalább százszor elmondtam neki ezt a mondatot. Reggel hat órákor már újra az ágyam mellett állt, felébresztett, és előlről kezdte az éneket. Azután újra jött az a szerencsétlen versszak! Végre elment az iskolába, és megszabadultam tőle. De az énektől nem tudtam megszabadulni. Bementem az irodába és átnéztem a postát, de mintha minden levélben ott lett volna lángoló betűkkel: »És egy mennyei barát nélkül vajon ki bírja ki a földön?« Számoltam; de minden hiábavaló volt. Egyetlen kérdés zakatolt elkerülhetetlenül bennem: »És te mégis kibírod a földön – és nincs barátod a mennyben?« De egyáltalán, ki az a mennyei barát? Értelmetlenség, amit a fiú tanult – mondtam magamnak! Tudják, vannak olyan dallamok, amelyek egész nap ott hangzanak az ember fülében. Így jártam én is. Ekkor komoly kérdéssé nőtt ez a történet a számomra: Félttem, hogy a fiam megkérdezi tőlem, hogy ki az a mennyei barát. Röviden, nem szabadulhattam az énektől. Egyre inkább a lelki szemeim elé tárult, hogy minden tevékenységem során áloméletet éltem; és úgy találtam, hogy végső soron borzasztóan önző ember vagyok, aki csak saját magának élt. Végül odamentem ahhoz a Férfihoz, akinek a szeretetét Önök is ismerik, aki szeretetből meghalt a kereszten értünk, és kiöntöttem neki a szívemet. Így találtam meg a mennyei Barátot, Üdvözítőmet, Jézus Krisztust. A legjobb Barátot életben és halálban. Egykor gazdag embernek számítottam – és tulajdonképpen szegény ember voltam. Most valóban gazdag vagyok, erőm és pénzem az én mennyei Barátomé, aki nélkül – biztosíthatom Önöket – többé már nem bírnám ki a földön.”

Így tehet Isten egy gyermek szája által gazdag embereket nyugtalanná, segítheti hozzá őket ahhoz, hogy gazdagságuk ellenére felismerjék nyomorúságukat, és elhívhatja őket gyümölcsöző munkára Isten országába. Sohasem gondolta volna a gazdag kereskedelmi tanácsos úr, hogy az Úr Jézus tanítványa lesz, és hogy ez nyolcéves fia révén történhet meg.

Alkalmi prédikációk

Bibliaóra

Móra László Tibor

Kajántó

A számadó beszéd

Alapige: Róma 14,10–13

Mindannyian tudjuk, hogy amikor befejeződik egy év, és elkezdődik egy új, akkor sok helyen beszámolót tartanak, számadást végeznek. Tulajdonképpen elmondják azt, hogy mi volt, mi történt az elmúlt évben. Ez így van nemcsak az egyháznál, hanem más helyeken is, iskolákban, cégeknél. Sokszor nemcsak az eseményekről szólnak ezek a számadások, hanem pénzügyi dolgokról is. Miket valósítottak meg, mi volt a nyereség, hogy zárták az évet.

Kik hallgatják meg ezeket a beszámolókat? Elsősorban azok, akiket érdekel az illető intézmény, vagy azért, mert ott dolgoznak, vagy azért, mert valamilyen módon kapcsolódnak hozzá. Sokszor szakemberek végzik ezt a beszámolót, máskor megbízottak. De mindenképpen olyanok, akik felelősek az illető intézmény bizonyos részlegéért, vagy az egészért. Ha pedig valami baj van, akkor megkeresik azokat, akik mulasztottak, akik miatt nem úgy alakult a helyzet, és akiket adott esetben felelősségre vonhatnak.

A mai íge is egy számadásról szól. Nem egy intézmény ad számat, hanem az ember. Mindenki külön-külön. Nem is akárminek, és nem akármiről szól ez a végső beszámoló.

Mit mond erről Pál a Rómabeliekhez írott levélben? Van egy fontos mondata, amit jó lenne megtanulni. Mindenki maga ad számat Istennek (12. v.). Innen kell kiindulnunk! Az egészet talán úgy lehet elképzelni, hogy az Úr mindenkit valamikor meghív egy beszélgetésre, ahol kényes kérdéseket is feltesz nekünk. Olyanokat, amikről a nagyvilág előtt nem beszéltünk. Amiről azt gondoljuk, hogy csak a mi lelkünk mélyébe vannak elzárva. Érzésekről, szavakról, gondolatokról, cselekedetéről, amiket a világ felé nem mutattunk ki.

Az érdekes ebben az ígében az is, hogy mindenki magáért ad számat Istennek. Nem másért. Mindenki saját tetteiért felel. Ezért el lehet azt is mondani, hogy ez nem nyilvános pellengérré állítás, nem megszégyenítés. Tisztázó beszélgetés, ahol nincs kollektív bűn, közös felelősség, csak egyéni. Az én felelősségem, az én mulasztásom, az én bűnöm. Ahol én és Isten együtt vagyunk, és én vallok, számat adok előtte mindenről.

Miről szól ez a számadás? Sok mindenről szólhat, de konkrétan a mai ígében a beszéd van benne. Az a beszéd, amit kimondunk, és amiben a másik emberről, felebarátunkról van szó. Mi is ez? Ne kárhoztasd a te atyádfiát! Ne ítélezz felette, mert ez nem a te dolgod!

Mit jelent az ítéletalkotás? Egyfajta egészséges ítéletmondás kell legyen az életben. Az ember meg kell tudja különböztetni a jót a rossztól. A teremtés pillanatától ott volt ez az embernek az életében. Tudni, hogy mi a jó. Talán ezért is evett a tudás fájáról, hogy a jót megismerje. Igaz, hogy rossz úton közelített ehhez az ismerethez, de azóta az Úr állandóan adja apró kis adagokban számunkra azt, hogy mi a jó.

Miért fontos ezt tudni? Mert a világ sokszor befolyásol. Gondoljunk a sok reklámra, a hírekre, ahol sokszor manipulálni tudják az embereket. Azonban egészséges értékíté-

lettel meg tudjuk különböztetni a jót a rossztól. Ez kell. Ez a fajta ítéletmondás ott kell legyen az életben.

Itt az igében azonban teljesen másról van szó. A felebarát megítéléséről szól ez az ige. Hogy csak pár példát mondjak: megítéljük a másikat, hogy hogyan öltözik. Megítéljük, hogy milyen a viselkedése. Megítéljük, mert nem vesz észre az utcán, és nem köszön vissza. Hogy miért nem jár olyan helyekre, ahova mi járunk. Hogy bűnöket követ el. De tudjuk, hogy miért öltözik úgy? Hogy mire futja a jövedelme? Tudjuk, hogy miért viselkedik úgy? Mi az, ami előhozta belőle azt a viselkedést? Mit érez, amikor azt teszi vagy nem teszi, amit látunk? Tudjuk, hogy mi van a lelkében, mikor elrohan mellettünk és nem vesz észre? Hova siet, mi az, ami siettet? Mi az, ami miatt szinte nem is látja az embereket? Mi csak a felszínt látjuk. Éppen ezért csak felszínes ítéleteket tudunk mondani. Vagy vegyük csak azt, hogy bűnöket követ el. Mi talán nem tesszük ezt? Nem bújhatunk el az ujjunk mögé, és nem beszélünk a saját vétkeinkről. Csak egy pár példát hoztam, de lehet sorolni őket.

Azonban van egy rosszabb dolog is. Amikor megítéljük a másikat, és direkt keressük a hibát az életében, amiről sokan olyan jól tudnak beszélni, aminek olyan jól tudnak örülni. Kéjes mosollyal vesézik ki a másikat. Erről mondja az Írás, hogy: „Ne ítéletek, hogy ne ítéltessetek. Mert a milyen ítélettel ítélték, olyannal ítéltettek, és a milyen mértékkel mérték, olyannal mérnek nektek. Miért nézed pedig a szálkát, a mely a te atyádfia szemében van, a gerendát pedig, a mely a te szemedben van, nem veszed észre? Avagy mi módon mondhatod a te atyádfiának: Hadd vessem ki a szálkát a te szemedből; holott íme, a te szemedben gerenda van? Képmutató, vedd ki előbb a gerendát a te szemedből, és akkor gondoldj arra, hogy kivessed a szálkát a te atyádfiának szeméből!” (Mt 7,1–5)

Miért szeret az ember ítélni? Vajon felsőbbrendűnek, különbnek érzi magát ezzel? Milyen jó, hogy „nem vagyok olyan, mint egyéb emberek, ragadozók, hamisak, paráznák, vagy mint im e vámszedő is”. (Lk 18,11) Lehet idézni a farizeus imáját. Vagy talán a másik felett való ítéletmondással a saját vétkeit, bűneit próbálja leplezni? A baj mindig az, hogy háttérismeret nélkül mond véleményt az ember felebarátjáról, aminek súlyos következménye lehet. A másik megbántása mellett magunk kárhozatása is.

Az ige valamire megpróbál rávilágítani. Van valami, ami közös mindannyiunk életében. Valamikor mind ott fogunk állni az Úr előtt. Krisztus ítélőszéke előtt pedig nincsenek előbbrevalók és hátrábbvalók. Ott mindenki egyforma. Az utolsó szó az ő kezében van. Az ítélet kimondása mindenki felett. Mi nem vehetjük el tőle ezt az isteni megbízatást.

Mit kell tenni helyette, mi az alternatívája ennek a rossz emberi szokásnak? Gondoljunk csak bele, hogy mennyi energiát használ el az ember azzal, hogy ítélni kezd mások felett. Ezt arra kellene fordítanom, hogy „senki ellen hamis tanúbizonyságot ne tegyek; beszédét félre ne magyarázzam, senkit ne rágalmazzak, ne gyalázzak és meghallgatása nélkül könnyelműen ne kárhoztassak; hanem kerüljek mindenféle hazugságot és csalárdságot, mint a Sátánnak saját műveit, hacsak Isten rettenetes haragját magamra vonni nem akarom; törvénykezésben és egyéb dolgaimban az igazságot kedvelem, őszintén kimondjam és megvalljam; és felebarátom tisztességét és jó hírnevét tőlem telhetőleg megoltalmazom és előmozdítom.” (HK 112) Vagy arra, hogy valljuk, a világban Isten az Úr mindenekfelett. Előtte pedig meg kell hajoljon minden térd.

Mi az ige üzenete most számukra? Változás kell legyen az életünkben. Szemléletmód, életmód és gondolkodásmód váltás. Mindezt azért, mert csak így lesz az Úrral való beszélgetés, a számadás következménye felmentő ítélet.

Hogyan tudjuk ezt megtenni? Ki segít ebben? Az a szerető Úr, aki ott a kereszten is azt imádkozta: „Atyám! bocsásd meg nékik; mert nem tudják mit cselekesznek.” (Lk 23,34) Ámen.

Vitaindító kérdések:

– A számadásokra mindig felkészülnek azok, akik megtartják. Ott nem lehet rögtönözni. Mi hogyan készülünk fel erre, az Úr színe előtt bekövetkező számadásra?

– Miért van az, hogy sokszor a másikat megítéljük? Még azokat is, akik templomba jönnek. Nem lenne jobb, szebb, ha nem a másik hibáját néznénk, hanem a jó tulajdonságait, amikből tanulhatnánk?

– Sokszor hagyjuk, hogy a másik emberről valótlanosságokat állítsanak. Nem szólal meg utána a lelkiismeretünk? Ez vajon nem megtagadása a másiknak? Hogyan lehet a másik ember „tisztességét és jó hírnevét” előmozdítani?

Esketési igehirdetés

Kászoni Szilárd

Nagysolymos

Hármas kötél

Alapige: Prédikátor 4,9–12

„Nem jó az embernek egyedül lenni” – mondja az Úristen a Szentírás legelején. „Teremté tehát az Isten az embert az ő képére, Isten képére teremté őt: férfiúvá és aszszonnyá teremté őket.” Istenképűségünket tehát csak akkor teljesíthetjük be, ha megtaláljuk a párunkat, és ketten alkotunk egy embert. Tulajdonképpen az ember életének első fele, már egészen kisgyermekkorától a párkeresésről szól. Régen az anyák a leánygyermeknek már csecsemőkorában elkezdték gyűjteni a kelengyéjét, ezzel is készítvén őt a férjhezmenetelre. Az ember akkor lesz igazán boldog, ha megtalálja élete párját, azt, akit Isten rendelt neki, azt, akivel elnyerheti istenképűségét. Erre azonban valamilyen szinten készülni kell. Az eddig eltelt évek készítettek titeket erre a pillanatra.

Ti most úgy álltok meg itt az úrasztala előtt, azzal a biztos tudattal, hogy sikerült megtalálnotok életek párját, akivel el tudjátok képzelni a hátralévő életeket. És hiszem, látom, hogy most boldogok vagytok. Ennek a boldogságnak pedig az a forrása, hogy egymásban olyan embert találtatok, akivel kiegészítitek egymást, de ugyanakkor egymásban megtaláltátok saját magatokat. Két nagyon fontos tényező ez a párválasztás során: hogy olyan embert találjunk, akivel kiegészítjük egymást, akivel úgy illünk egymáshoz, mint egy almának a kettőbe vágott két darabja, melyek egymás mellé téve egy egészet alkotnak. De ugyanakkor fontos, hogy e két személy ne csupán kiegészítése legyen egymásnak, ne két különálló rész legyenek, hanem lássák meg egymásban saját magukat, vagyis azokat a tulajdonságokat, amelyek egyformák mindkettőjükben, és amelyek nélkül elképzelhetetlen a közös cél, amiért érdemes egymás mellett élni. Megtalálni a másik feletem, melyben benne vagyok én is, ez az igazi boldogág forrása, és ez az élet értelme, ezáltal juthatunk el abba a létformába, amit maga az Úristen teremtett a saját képére. Egyszerűbben fogalmazva azt mondhatjuk, hogy az az igazi boldogság, ha megtalálom azt a személyt, akit maga Isten rendelt mellém.

A felolvasott ige – melyet hátralévő életetek vezérfonalaként olvastam fel – nagyon szépen leírja a házastársak egymásra utaltságát. *Jobban van dolga a kettőnek, hogyanem az egynek... Mert ha elesnek is, az egyik felemeli a társát.* Az ige utal már arra is, hogy a házasság során az ember nehézségekkel, akadályokkal is találkozhat. De ezeket könnyebb ketten átélni, ketten túlélni és ketten legyőzni. Most még nagyon felhőtlen, boldog állapotban vagytok, de lesznek nehezebb időszakok is. Ez viszont nem azt jelenti, hogy most boldogok vagytok, és következik majd egy boldogtalan állapot is. Az ember boldogsága nem függ a pillanatnyi körülményektől, ami a házasságot illeti, a nehéz időkben is boldoggá tesz az, hogy életem párjával, Isten által rendelt segítőtársammal együtt futhatok neki az akadályoknak, és ő akkor is felemel, ha én elesek. Ugyanakkor ott van a felelősség is, hogy ha ő elesett, akkor nekem kell őt felemelnem. Erről tesztet esküt a házasság megkötésekor, és ehhez kell hűnek lenni egész életetek során, és hiszen, sőt tudom, tapasztalom azt, hogy jobb dolga van a kettőnek, mint az egynek, a terhek könnyebbé válnak, ha együtt hordozzuk azokat.

Az ige mondanivalója az utolsó félmondatban csúcspontot ér el: *a hármas kötél nem hamar szakad el.* A kötél, mely a két embert összeköti, nem szakad el. És nem véletlenül hármas kötél ez. Hiszen ott van a kötél szálai között a férfi és a nő szála, de ott van a harmadik szál, amitől elszakíthatatlanná válik, vagyis sem magától, sem mások erőlködésétől nem szakad el. Ez a harmadik szál pedig nem más, mint az Úristen szála, amely megerősíti a két fél kötelékét. Nagyon fontos, hogy a házasságban harmadik személyként, vezetőként ott legyen az Úristen, akihez a házastársak együtt emelik fel szívüket. Nem könnyű egy másik emberrel együtt imádkozni, hát még közös imádságos életet élni. De akit Isten a mi számunkra rendelt, azzal képesek vagyunk erre, és csakis vele tudunk egységben, egy emberként imádkozni, hiszen csak ő az, akivel egyek a céljaink, terveink, vágyaink. És ha együtt tudjuk felemelni a szívünket az Úrhoz, akkor teljes biztonsággal tudhatjuk, ő meghallgatja imáinkat.

Kívánom, hogy a ti közös életetekben mindig legyen ott a Harmadik személy, aki a család igazi feje, vezetője, és hogy valóban tudjatok egymás előtt és Őelőtte úgy megnyílni, hogy kapcsolatotok, házasságotok váljon hármas kötélle, amely nem szakadhat el. Kívánom, hogy Ő áldjon meg titeket most, és Ő adjon erőt, hogy a megkötött eskühöz egész éltetekben hűek tudjatok maradni, egymás mellett, szeretetben és igazi boldogságban. Ámen.

Temetési igehirdetés

Egyed Kolumbán László
Kilyén

Isten irgalma egy megrepedt élet fölött

Alapige: Zsoltárok 31,10–11

I.

A zsoltáros szavait halljuk itt, ahol a gyász, a bánat annyira megkeseríti az amúgy is nehéz életet. A szenvedő zsoltáros könyörög Urához, szívét kitérve előtte, mint nyitott könyvet, melyben olvasni lehet a fájdalmat, a gyötrődést: „elsenyved a bűbánat miatt szemem, lelkem, testem...”

Talán egy ilyen nyitott könyv volt a mi távozó testvérünk élete is, ahol sorvad a test, a lélek, vagyis láthattuk a szenvedést, hányattatást, nélkülözést, céltalanságot. Amíg kívülről ezt a tönkrement életet láttuk, úgy érzékeljük, hogy valami belül emésztette őt. Vajon mi lehetett az? Hisz hány embert emészt valami belülről! Talán csak ő tudhatta igazán, hogy mi az, talán csak ő érezte, és titok marad előttünk, amelyet egy koporsófödél eltakar.

Mi csak egy fogyó életet láthattunk, ahogy az ige mondja: „enyészik életem és sóhajtságban múlnak éveim”, és mindezt a sóhajtatást, ahogy sajnálatos módon sok ember teszi, káros szenvedélyekbe fojtja, ahol a „bűn miatt is roskadoz erőm és kiasznak csontjaim”. Ez a gyötrődő lélek, a kísértések támadásában már nem találja helyét, sem a családban, sem a közösségben. Egyedül Isten az, aki látja, mi van e sorvadó test és lélek mögött. Előttünk ez titok maradt.

Mi az, amit mi tudunk? Férfi testvérünk nagycsaládban született. Tízen voltak testvérek, amelyből még két testvére él. Gyermekkorában megtanulhatta, hogy az életért meg kell küzdeni. Sajnos, nagykorában ebben a küzdelemben alulmaradt. Amíg testvérei családot alapítottak, ő nem érezhette a család igazi örömét, hisz elvált feleségétől, magába zárkózottan élt. Azt sem mondhatjuk, hogy nem kereste a kiutat Istennél, hisz néha a templomban is láttuk, de csak nem tudott elég erős lenni. A kísértésekkel szemben alulmaradt. Végül ez a sorvadó test és lélek a lassú betegségben felemészte.

II.

Egy megrepedt életnek lehettünk a tanúi. Vajon hol hibázott? Hol voltak a segítőtársak? Mindnyájunkban kereshetjük az okot egy megrepedt életért, amelyet elfed a koporsótető. Most azonban nincs amiért az okokat keresgélni, hanem azt kell megnéznünk, hogy lehet-e teljesen elveszett egy ember? Nem! Még ha úgy tűnik is emberileg, van Valaki, Aki mindannyiunk felett áll, a mi Megtartó Urunk. A megrepedt életek is nyerhetnek kegyelmet. Hányszor olvastunk a Bibliában ilyen történeteket (Zákeus, akit környezete leírt, a parázna nő, akit meg akarnak kövezni stb.), ahol Jézus kegyelme által megtartatnak a megrepedt életek.

Ehhez a kegyelmes és könyörülő Istenhez oda lehet fordulni. Úgy, ahogy a zsolttáros is teszi: „Könyörülj Uram rajtam, mert szorongattatom.” Talán így könyöröghetett irgalomért a mi megrepedt életű testvérünk is csendes óráiban, még ha mi nem is láttuk.

De mennyivel kívánatosabb és kedvesebb Istennek is, ha mi tudatosan ráépítjük életünket az erős fundamentumra, Jézus Krisztusra. Ez az élő kapcsolat ad erőt, kitartást a szorongatásban, és nyeri el az ember a maga jutalmát Isten ígérete szerint, az Ő örökségében.

Egyszer mindnyájan meg kell álljunk Isten előtt, de hogy Ő miként ítél meg, nem tudhatjuk. Egyet azonban bizonyosan tudunk, hogy nekünk könyörületes és irgalmas Istenünk van. Irgalma szerint pedig örök életet nyerünk.

Ez legyen vigasza a családnak, gyászoló közösségnek, hogy irgalmas Istenünk van, Aki nem hagyja elveszni a megrepedt életeket sem, a Krisztus Jézusban. Ámen.

Konfirmációi igehirdetés

Farkas Antal
Nagyvárad–Velece

Épüljetek fel lelki házzá!

Alapige: 1Péter 2,5
Bibliaolvasás: 1Péter 2,1–9

Kedves konfirmáló ifjak, keresztyén gyülekezet, szeretett falusfeleim!

Nagy igazság van abban, hogy könnyebb valamit lerombolni, megsemmisíteni, mint felépíteni. És ez fizikai, illetve lelki értelemben is igaz. Elég volt néhány perc ahhoz, hogy csak a legutóbbi és egyben az egész világot megrendítő legnagyobb terrorcselekményre gondoljunk, amikor is 2001. szeptember 11-én felrobbantották a New Yorkban levő világkereskedelmi központ iker felhőkarcolóit. A felépítésükhöz azonban nagyon sok időre van szükség. Még el sem kezdték. Talán sohasem fogják visszaépíteni.

Az érszakácsi református egyházközség történelmében kutakodva bizonyára tudjátok, hogy egykoron az 1600-as évek végén a tatárok felégették a néhai Árpád-kori templomot, mely a falu ún. Domb felőli részén állott, mely Assisi Ferenc tiszteletére lett szentelve – ezek szerint egy ferences rendi kolostor templom volt –, melyből csupán egy megrepedt harang maradt meg, mely itt található a templomban a szószékkel szemben. Milyen könnyű is volt lerombolni... S milyen nehéz volt egy újat építeni. A mai templom helyén húsz éven keresztül egy fatemplom állott, s a jelenlegit, melynek építéséhez 1757-ben fogtak hozzá, 1760-ra fejezték be, az év november 9-én szentelték fel. Méltó megemlétenünk Bölöni Sándor földesurat és feleségét, Török Krisztinát, akik ajándékozták a telket és a templomhoz szükséges építőanyagot. A gyülekezet tagjai pedig közmunkával járultak hozzá, hogy felépülhessen. A szószék két oldalán máig őrizzük emléküket két emléktábla formájában. Az egyiket Zsuzsanna nevű és korán elhunyt kislányuk emlékére, a másikat pedig a templom építése alkalmából csináltatták.

Ha lelki életünk területére kivetítjük a rombolást, még megrendítőbb a kép. A kommunizmus több évszázados hitbéli, nemzeti, népi értékeinket néhány évtized alatt lerombolta, népünk életéből kiölte. Több generációs munkálkodásra lesz szükségünk ahhoz, hogy helyrehozzuk. Ha még egyáltalán leszünk.

De az emberi kapcsolatokat is meg lehet mérgezni. Mennyi időre, energiára van szükség, hogy a lelki sebek begyógyuljanak és a kapcsolatok újból élők-ké-elevenekké váljanak. Bűnös természetünkéből adódóan a negatív dolgokat mi, emberek cselekedjük. A pozitív tetteket maga Isten viszi végbe. Őszintén meg kell vallanunk, hogy sokszor vagyunk Isten engedetlen gyermekei.

Gyermekeinken mérhetjük le a legjobban a rombolás hajlamát: ledönti a kockajátékot, ha új játékot kap, percekben belül szétszereli, használhatatlanná teszi.

De nem szabad megfeledkeznünk arról sem, hogy Isten is munkálkodik és szüntelenül végzi a maga jó munkáját. Az ember Isten nélkül csak rombolásra, Istennel azonban hatalmas dolgokra képes. Ezért írja Péter a kis-ázsiai gyülekezeteknek írt körlevelében: „Ti magatok is mint élő kövek épüljetek fel lelki házzá.” Péter ezt az igazságot az ő Urától tanulta, mely igazság benne feszül abban a névben, melyet Krisztustól kapott. A Péter név követ, kösziklát jelent. Bevett szokás, hogy római katolikus testvéreink bérmálkozás alkalmával a bérmálkozót egy új névvel is megajándékozzák. Milyen jó lenne,

kedves konfirmáló ifjak, ha közületek mindegyik fiú és leány ezentúl a Péter nevet is viselné.

A kő jelenthet egy földön heverő követ, de egy olyant is, melyet egy házba építenek be. A hasznos kőnek a funkciója az, hogy több kővel egy házat alkosson. Péter a kővel kapcsolatosan két jelzőt használ: élő kő és lelki kő. A keresztyén embert élő kövekhez, az egyházat pedig lelki házhoz hasonlítja, melybe beépülnek az élő kövek. Ez azt jelenti, hogy mi egy keresztyén közösség vagyunk.

Kedves ifjak, hogyan tanultátok, mit is jelent a keresztyén szó magyarul? Krisztusit, Krisztus-követőt. Ha valaki keresztyén, élő kapcsolatban van Krisztussal, ugyanakkor szerves kapcsolatban él keresztyén társaival. Nem élhet magányosan. Úgynevezett „Robinson-keresztyén” nincsen.

A kő, ha nem épül be, egy értelmetlen, haszontalan anyag, melybe belebotlunk. Szántáskor, ásáskor, kapáláskor kifordítja az eke, a kéziszerszám, s mint ahogyan itt e faluban is, s miként tettem én azt magam is egykoron, egy rossz vederbe összeszedtük, s valahová eldobtuk.

A magányos vallásosság egy lehetetlen vállalkozás. Mégis milyen sokan próbálkoznak vele. Hányan mondják: tudok én imádkozni otthon is, Bibliát is olvashatok, nem kell ahhoz a templom. Vagy: „Vagyok én olyan jó keresztyén és jó református, mint aki templomba jár...”

Ezekben a krisztusi igazságnak még csak egy szikrája sem található, hiszen Ő maga is gyakorolta az Isten házába való járást és a közösségnek a megélését. Aki keresztyén-né lesz és ennek bizonyosságát adja a konfirmáció alkalmával, az az egyház felnőtt tagjává válik, s amint igénk is mondja: lelki házzá válik. Ez a lelki ház átvette a jeruzsálemi templom szerepét.

Egy híres spártai történet szerint a királyt meglátogatta egy előkelő vendég, akinek megmutatta a spártai városállam erős falait, azt mondván, hogy azt lehetetlen bevenni vagy lerombolni, így a benne élő polgárok biztonságban érezhetik magukat. A vendég csodálkozással hallgatta, s kissé kétkedve fogadta, hiszen szemével nem látta a városfalakat. Ekkor a király a nagyon jól kiképzett spártai katonákra mutatott, mondván: Ők Spárta falai, mindegyik egy-egy téglá a falban!

A keresztyén gyülekezet tagjai is beépülnek a lelki házba: Krisztus testébe, az Anyaszentegyház közösségébe. De nem egyforma téglaként, hiszen abban a spártai hadseregben sem volt minden katona egyforma. Minden ember, minden kő más és más. Ahogyan az érszakácsi templom téglái sem egyformák, úgy a lelki házhoz tartozók sem: vannak szegények és gazdagok, férfiak és nők, gyermekek és felnőttek, egészségesek és betegek, családosok és magányosok és még folytathatnánk. Mégis hasonlítanak valaminek, és pedig hogy ugyanarra az alapra épülnek és így szétválaszthatatlan közösséget alkotnak. Az alap maga Jézus Krisztus, aki a szegeletkő és aki életét áldozta ezért a lelki házért.

Alapigénkben felhívásként szolgál az is, hogy „lelki áldozatokkal áldozatok, a melyek kedvesek Istennek a Jézus Krisztus által.” Ennek hallatán sokunkban feltevédhethet a kérdés: vajon én áldozhatok-e lelki áldozatokkal, vajon engem is elfogadna-e az Úr, hiszen én csak egy kicsi kő vagyok csupán, csak egy kavicsdarab, meg sokszor értéktelen is mint gyermek, vagy pedig mint öreg. Isten válasza az, hogy neki minden egyes „kő-életre” szüksége van.

Fizikai értelemben itt és most a megfogyatkozott kövekről is szót kell ejtenem, hiszen amint a konfirmáltak anyakönyvében utánanévezve 1970. március 22-én, virágvasárnapján, amikor én és társaim konfirmáltunk, az a csoport huszonegy tagból állt. Ti pedig most Isten és a gyülekezet színe előtt mindössze nyolcan vártok arra, hogy hitetek-

ről bizonyosságot tegyetek. És ez a csoport is két évnek a „termése” De ez ne csüggeszsen el benneteket. A „kevés kőből álló csoportra” is nagyon nagy szüksége van az Úrnak.

Szeretett testvéreim, a lelki háznak van tervezője, maga Isten, aki mindent igen jó-nak alkotott meg. Az építőmestere pedig maga Jézus Krisztus. Az építőanyagok maguk a kövek, a hívek közössége. Az összekötő anyag, a malter pedig maga a Szentlélek.

Nem tudnék választ adni arra a kérdésre, hogy kik építhették egykoron az érszakácsi templomot. Nevük nem maradt fenn a hálás utókor számára, mint ahogyan velük ellentétben fennmaradtak azon építőmestereknek a nevei, akik a közelmúltban építették a falu házait, épületeit, a teljesség igénye nélkül: Nagy Jenő, Keresztesi István, Tóth Ferenc, Kurkó Márton és mások, kiknek neve, után a magam részéről odakívánkozik a „bácsi” megszólítás is, hiszen gyermekkoromban így szólíthattam meg őket. Emlékük legyen áldott!

Lehet, megkérdezzük: vajon kész van-e a lelki ház? Még nincsen! Mert ahogyan e templomhoz 1832-ben hozzátoldták a kishajót, és a templomot azóta is e gyülekezet javította, karbantartotta, így van a lelki házzal is, amely most is épül és bővül, kedves konfirmandus ifjak. Ez esztendőben épp veletek. Befejezve majd akkor lesz, amikor már mindenki beépült. Pünkösöd napján kezdődött el ez az építkezés és tart amaz utolsó napig.

Épüljete hát be ti is e lelki házba élő kövekként és legyetek szent papsággá, hogy hirdessétek és szolgáljátok Krisztus evangéliumát. Szívemből kívánom! Ámen.

Versek konfirmációi ünnepélyre*

Kádár Ferenc

Fogadástétel

(Átköltés)

„Református magyar vagyok,
Amíg élek, az maradok.
Megígérem, megfogadom,
Hogy hitemet mindig vallom!”

Vágyom az Úr közelébe:
Felkeresem Isten házát;
Tőle kérek hitet, erőt,
Neki adok mindig hálát.

Isten teremtő kezének
Köszönhetem az életem;
Szent keresztség vize által
Reám áradt a kegyelem.

Kérem, Szentlelke vezessen,
Akármerre visz is utam,
Ha elhagynám szent közelét,
Visszataláljak boldogan!

Isten élő igéjéből
Tanultam meg, hogy jó az Úr,
Hogy a bűnös nem érdemből,
Csak kegyelemből igazul.

„Református magyar vagyok,
Amíg élek, az maradok.
Megígérem, megfogadom,
Hogy hitemet mindig vallom!”

Vargha Gyuláné

Győzelem

Te kis sereg, mely Jézus szent nevében
Az Úr ügyéért harcba indulál,
Adj hálát, hogy ha egy-egy ütközetnél
A küzdelemben győztes te valál.
Ne hidd: erő hogy önmagadban van tán,
S tied az érdem s a diadalom.
Ajkad, szíved csak háladalra nyíljon,
Győzött az Úr s az Evangéliom.

Ne elbizottá, felfuvalkodottá,
Alázatossá tegyen a siker.
Ne hidd: babéron fogsz nyugodni most már.
De tudd: tovább is híven küzdeni kell!
Nincs még kivíva harcod a hazában,
Nem tudtál győzni még sok száz bajon.
Előre hát, a tér előtted nyitva,
Győzzön az Úr s az Evangéliom!

* *Ünnepünk c. kötet, Sátoraljaújhely 2001.*

A bűnt gyűlölni, a bűnöst szeretni,
Erre tanít bennünket Mesterünk;
Míg bűnt találunk, addig munka vár ránk
Míg lelkek vesznek, nem pihenhetünk.
Szemünk ha nyitva, könnyű látni akkor,
Hogy tette, harcra nyílik alkalom,
Ne nézzük hát, hogy pusztul, vész e nemzet,
Hisz él az Úr s van Evangéliom!

Ha mustármagnyi, gyenge kis hitűnkre
Tudott az Úr nagy áldást hinteni,
Mi lesz, ha majd erős, törhetetlen hittel
Tudunk az Úrra föltekinteni!
Ha hő imánk a mennyet ostromolja,
S felel reá az égi irgalom,
Majd akkor látjuk, hogy mi lesz az ország,
Hol győz az Úr s az Evangéliom!

Ha minden háznál, szép családi körben
Olvassák együtt majd a Bibliát,
Ha felruházva, lelki fegyverekkel
Bocsátja ki minden anya fiát,
Ha minden ifjú küzd ti bűnök ellen
S szűztiszta lesz a lány, mint liliom,
Ha templommá lesz a családi tűzhely,
Akkor győzött az Evangéliom!

Ha majd hiúság, élvvágy, cifra pompa
Nem bitorolják a „jótékony” nevet.
Ha majd a gazdag önként, szeretetből
Nyújt a szegénynek segítő kezét,
Ha gyűlölet s vad, örült hajsza helyét
Fölváltja béke, jóság, irgalom,
Ha minden ember testvért lát egymásban,
Akkor győzött az Evangéliom!

Föl harcra hát, hívő testvéreim,
Öltük magunkra lelki fegyverünk,
Igazmondás övezze derekunkat,
A hitnek pajzsa, védje kebelünk.
Fejünkön az idvesség sisakával,
Kardunk az Ige, e szent hatalom,
S megérjük majd, hogy szép magyar hazánkban
Győzött az Úr s az Evangéliom!

Sinka József

A búzamazg üzenete

Vesd be a magot a barázdába,
és várd a tavaszt, meglátod, kikél,
régii ruhája midőn elrothad,
új alakot kap, szár lesz és levél,
És hogyha megjön a nyár melege,
kalászba szökken és magot érlel,
az életének soha sincs vége,
megbirkózik a nyárral, a téllel.

Az ember teste se enyészik el,
bár földbe kerül egy őszi napon,
mert az új tavasz érkezésével
újra kivirul üdén, gazdagon.
A romlandóból romolhatatlant
teremt az Isten buzgó szerelme,
dicsőségest, hogy csodálja meg azt
a röghöz kötött emberi elme.

Mert Isten fia, a szent búzamazg
kikelt a sírból, bár elvetették,
s az egész világ szemét dörzsölve
csodálta Isten páratlan tettét.
Mennyei testet öltött magára,
örökkévalót, mely el nem rothad,
sőt égisg nőve örökké fénylik,
mint télen, nyáron a hajnalcsillag.

És mindezt Krisztus érettünk tette,
hogy ne rettegjünk, ha eljön a vég,
ne zavarja meg a mi hitünket
se a magasság, se a nagy mélység.
Mert az az Isten örök törvénye,
hogy nincs enyészet, nincs többé halál,
testünk a búza sorsára juthat,
nála mégis új életet talál.

Szabolcska Mihály

Az én vallásom

A szeretet az én vallásom,
A jótétel az imádságom,
Ha mikor egy csópp jót tehettem,
Ünnep van aznap a szívemben.

Célom e gyarló földi testben
Megállni minél emberebben
S úgy osztani be életútam,
Ahogy Krisztusomtól tanultam:

Megnyugodni a jó Istenben,
Ki mindig jóra vezérl engem
S legfőképp egyre törekedni:
Mindenkit testvérként szeretni.

Kádár Ferenc

Nevek

Köszönöm Istenem a neveket;
A drága szót, mely Krisztusomhoz köt:
Köszönöm, hogy KERESZTYÉN lehetek –
Ezt meg is vallom mindenki előtt.

Köszönöm a zászlót, mit szaggatott
Évszázadoknak annyi vad szele,
Köszönöm Atyám, hogy MAGYAR vagyok,
Hogy kedves előtted népem neve.

Köszönöm a tiszta forrást, Uram,
Az örök s mindig újszerű Igét.
Megismertem: vállalom boldogan
Őseimnek REFORMÁTUS hitét.

Köszönöm a teremtési rendet,
Hogy kezed nyomán EMBER lehetek.
Legyek valóban az, Atyám engeddd!...
Írd be könyvedbe minden nevemet!

A lapot alapította: D. dr. Csiha Kálmán és Nagy László

Főszerkesztő: Jenei Tamás

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Az Erdélyi Református Egyházkerület Igazgatótanácsa

400079 Cluj/Kolozsvár, str. I. C. Brătianu/Király u. 51.

Tel: 0264-592453; Fax: 0264-595104; Email: belmisszio@reformatus.ro

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza

Készült az Erdélyi Református Egyházkerület

Misztótfalusi Kis Miklós Sajtóközpontjának nyomdájában

Műszaki szerkesztő: Bálint Lajos

Olvasószerkesztő: Salamon Emese

Számítógépes szedés, tördelés: Nagy Andrea

ISSN 0254-4458

Szemelvények
középkori latin nyelvű
költészetünkből

Enyedi Sámuel

(1627–1671)

A játékról és a pihenésről

1. Indulj játszani, ha jön a munka utáni lazítás,
Mert felüdíti a mozgás testedet és agyad is szebb
Gondolatot szül. Ilyen játékok: a labda-, golyó- meg
A tekeverseny; az ugrás és a futás – de fegyelmet
Kíván: míg nevelőnk jóvá nem hagyta, ne játsszunk.
2. Illetlen játékok: a birkózás meg a kártya
S a kockavetés, de folyóba se menjen senki se úszni.
3. A rend méltó szépséggel gyarapítja a játszót:
Az agya gyorsul a játéktól, s élénkül a teste.
4. Illetlen játékot eredményeznek: a túl nagy
Készület, a góg, a kiabálás és az erőszak.
5. Ünnepi játék tárgya potomság s kártokozó könyv
Ne legyen, és aki győz kötelezze is egyben a vesztest,
Hogy történetet, elmés mondást, verseket írjon,
S a nevetést kötelezzük, hogy tartalmasat adjon.
6. Játék közben mind latinul szólj; a haszon így már
Kettős lesz, hiszen ebből nyerhet a test is erőt s az
Ész is előmenetelt a kitartó fáradozásban.
7. A játéknak vége szakad, mikor a tanulás jön.

Fordította: Tóth István